Cornell University ILR School

Cornell University ILR School
DigitalCommons@ILR

Gerechtigkeit (Yiddish Justice)

International Ladies' Garment Workers' Union (ILGWU)

1-12-1923

Gerechtigkeit (Vol. 5, Iss. 2)

International Ladies Garment Workers Union (ILGWU)

Follow this and additional works at: https://digitalcommons.ilr.cornell.edu/gerechtigkeit

Thank you for downloading an article from DigitalCommons@ILR.

Support this valuable resource today!

This Article is brought to you for free and open access by the International Ladies' Garment Workers' Union (ILGWU) at DigitalCommons@ILR. It has been accepted for inclusion in Gerechtigkeit (Yiddish Justice) by an authorized administrator of DigitalCommons@ILR. For more information, please contact catherwood-dig@cornell.edu.

If you have a disability and are having trouble accessing information on this website or need materials in an alternate format, contact web-accessibility@cornell.edu for assistance.

Gerechtigkeit (Vol. 5, Iss. 2)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences. *Gerechtigkeit* was the Yiddish-language edition of *Justice*.

This article is available at DigitalCommons@ILR: https://digitalcommons.ilr.cornell.edu/gerechtigkeit/256

GERECHTIGKEIT—(JUSTICE)

בערכתי החזקתי ולא ארפה.
(איוב, כ"ז, ו.)

גערעכטיגקייט

ארבייטער פון אלע לענדער, פאראייניגט אייך, און די וועלט וועט זיין אייערע!

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל לײדיס גארמענט װאירקערס יוניאן

PRICE 3 CENTS

Vol. V. No. 2. New York, Friday, January 12, 1923. פרייטאג, 12טען יאנואר, 1923.

פרעזידענט שלעזינגער קראנק אין בעט

פרעזידענט שלעזינגער איז לעצטען שבת אװענט, נאך דעם אינסטאלײשאן־מיטינג פון דזשאינט באארד פלוצלונג קראנק געװארען.

שוין אויף דעם מיטינג, ווען ער האט געהאלטען די אינסטאלײשאן רעדע, האט מען געקאנט זעהן, אז ער איז קראנק. ער האט אויסגעזעהן שלעכט און האט גערעדט מיט דער גרעסטער אנשטרענגונג. ער האט זיך אבער ניט געוואלט אונטערגעבען און האט זיך שבת ביז שפעט ביינאכט געהאלטען אויף די פיס.

זונטאג אין דער פריה האט ער זיך אבער מעהר ניט געקאנט אויפהויבען. ווען דער דאקטאר איז געקומען האט ער איהם שטרענג פארבאטען ארויסצוגעהן פון בעט. ער ליידט פון א שווערער פארקיהלונג און ער טאר ניט ארויסגעהן פון הויז צו פארמיידען לונגען־ענטצינדונג.

פרעזידענט שלעזינגער'ס פלוצליכע קראנקהייט איז א גרויסער שטער פאר דעם דריטען פערטעל־יעהרליכען מיטינג פון אונזער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד וואס ווערט די וואך אפגעהאלטען אין מאנטרעאל, קענעדע. שלעזינגער האט געזאלט זונטאג אין דער פריה אפפאהרען אין מאנטרעאל, ער האט עס אבער ניט געקאנט טאן און א טעלעגראמע איז געשיקט געווארען אין מאנטרעאל דאס ער קאן ניט קומען. דער מיטינג האט זיך אלזא, געמוזט עפענען אהן איהם.

דער דזשענעראל עקז. באארד האט געענטפערט דורך א טעלעגראמע, אין וועלכער עס ווערט אויסגעדריקט גרויס באדויערען, וואס ער קאן ניט זיין ביים אנפאנג פון אזא וויכטיגען מיטינג און עס ווערט אויסגעדריקט די האפנונג, אז ער וועט באלד געזונט ווערען, און אז ער וועט נאך אפשר קאנען זיין ביים ענדע פון דעם מיטינג.

מיר האפען, אז פרעזידענט שלעזינגער וועט באלד געזונט ווערען און ווייטער פארזעצען זיין טעטיגקייט פאר דער יוניאן.

אינהאלט־פארצייכניס

„גערעכטיגקייט" נומער 2.

זייט 2. די וואך — נ. ש.
זייט 3. מעדיצינישע הילף פאר די אינטערנעשאנאל מיטגלידער און זייערע פאמיליען — דר. דזשארדזש מ. פריים. אלערליי פון שיקאגא — חיים אברהם דוד'ס.
זייט 4. דער מיטינג פון דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן — ל. לאנגער. וועכענטליכער קאלענדער פון אינטערנעשאנאל קלאסען און לעקשורס.
זייט 5. ראוז מינאוויץ — ל. הײמאן. מיטינג פון עקז. באארד לאקאל 22 — י. שעהנהאלץ.
זייט 6 און 7. די וועלט אין וועלכער מיר לעבען — ק. קאפעק.
זייט 8. פון רעדאקטאר'ס נאטיץ־ביכעל.
זייט 9. צו דער גאמבערס און בעקער דעבאטע — ש. יאנאווסקי. שפעטע נאכט שעה'ן (געדיכט) — יאקאבום.
זייט 10. דאס אפיציעלע „אידענטום" פאנגט אן צו שמאלצירען מיט'ן אידישען בעל מלאכה — ב. מיימאן. קורץ און שארף — י. ב. ג.
זייט 11. עניינים פון אונזער אינטערנעשאנאל אין דער פרעסע — ל. פינקעלשטיין.
זייט 12. ווי צו זיין געזונט — דר. ב. דובאווסקי. קורצע שמועסען. דאס גרויסע איינרעדעניש (פעליטאן) — דער לעבעדיגער.
זייט 13. קורצע שמועסען, פארשיידענעס.
זייט 14 און 15. אדווערטייזמענטס.
זייט 16. שלוס פון זייט 1. אדווערטייזמענטס.

קלאוק דזשאינט באארד אינסטאלירט

די אלטע באאמטע ווידער ערוועהלט כמעט איינשטימיג. — אינטערעסאנטע און קאמפליטיגע רעדעס פון פרעזידענט שלעזינגער, סעקרעטאר בארא]ף און דזשענ. מענ. י. פיינבערג.

לעצטען שבת האט דער דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן געהאט צוויי זיצונגען, איין זיצונג נאך מיטאג, אויף וועלכען דער אלטער דזשאינט באארד האט פארענדיגט זיין ארבייט פון דעם לעצטען יאהר, און א צווייטער זיצונג אין אווענט, אויף וועלכען דער נייער דזשאינט באארד איז אינסטאלירט געווארען און עס זיינען ערוועהלט געווארען די באאמטע און די סטענדינג קאמיטעס פאר דעם יאהר 1923. ביידע זיצונגען זיינען געהאלטען געווארען אין אודיטאריום פון אונזער אינטערנעשאנאל בילדינג, 3 וועסט 16טע סט.

די צווייטע, די אינסטאלײשאן־זיצונג איז געווען א פייערליכע, האט געטראגען א יום טוב'דיגען כאראקטער. עס זיינען אנוועזענד געווען א סך געסט, עקזעקוטיוו באארד מעמבערס און אזוי טעטיגע מיטגלידער פון די לאקאלס.

דער טשערמאן פון אלטען דזשאינט באארד, ברודער לואיס פינקאווסקי, האט געעפענט די פארזאמלונג, און געהאלטען א קורצע רעדע, באדאנקענדיג דעם ארויסגעהענדען דזשאינט באארד פאר'ן צוטרויען אין די מיט־הילף וואס ער האט באקומען אין דעם לעצטען טערמין. ער האט דאן איבערגעגעבען די טשער צו אב. בארא]ף, סעקרעטער־טרעזשורער פון אונזער אינטערנעשאנאל, צו אינסטאלירען דעם נייעם דזשאינט באארד און מאכען נאמינײשאנס און וואהלען פאר די באאמטע פאר דעם נייען טערמין.

סעקרעטאר בארא]ף האט ביי דער גע־...

...לעגענהייט געהאלטען אן איינדרוקספולע רעדע. ער האט אפעלירט צום נייעם דזשאינט באארד, ער זאל ניט פארגעסען די צייט מיט זייטיגע אישוס, מיט אומנוציגע שטרייטען צווישען „רעכטע" און „לינקע". אין בעסטען פאל — זאגט ער, — איז עס א רוהיגע פאר דער יוניאן. ער ווייזט אן, דאס די דעלעגאטען ווערען געשיקט פון די לאקאלס צום דזשאינט באארד צו טאן א גאנץ באשטימטע ארבייט, זיך אפצוגעבען מיט טרייד־פראגען און אינטערעסען אין דער גאנצקייט פון דער יוניאן, און — זאגט ער — נאר מיט דעם דארף דער דזשאינט באארד זיך פארנעמען.

זיין רעדע האט געמאכט א גוטען איינדרוק און איז איינגענומען געווארען מיט אפלאדיסמענטען.

עס ווערט דאן געמאכט נאמינײשאנס

(שלוס אויף זייט 15)

קלאוקמאכער יוניאן נעהמט א שטארקע שטעלונג אין א רעארגאנײזײשאן קייס

פרעזידענט שלעזינגער שיקט א שארפען בריף צו די פראטעקטיוו אסס'ן. — דער סכסוך שוין געסעטעלט.

ביים ענד פון לעצטע וואך איז געקומען צו א נייעם צוזאמענשטויס צווישען דער פראטעקטיוו אסס'ן און די קלאוקמאכער יוניאן, צוליב א וויכטיגער רעארגאנײזײשאן קייס, וועלכע האט געפיהרט צו א בריף־וועקסעל צווישען מאקס לאכמאן, פון דער פראטעקטיוו אסס'ן און פרעזידענט שלעזינגער. עס האט זיך געהאנדעלט וועגען א פרינציפיעלער פראגע, און דער סכסוך האט ארויסגערופען א סך אויפמערקזאמקייט אין דער פרעסע.

דער סכסוך איז ענטשטאנען איבער א „רעארגאנײזײשאן" ביי דער פירמע סע־... מיועל קאהן, א מיטגליד פון די פראטעקטיוו אסס'ן.

ווי דער שטייגער איז מיט „רעארגאנײזײשאן קייסעס", האט די יוניאן פארלאנגט אויסצוגעפינען און פעסטצושטעלען אויב די רעארגאנײזײשאן איז דעם שאפ איז געמאכט געווארען אין „גוד פעיט", לויט די פארשריפטען פון דעם קאלעקטיוו אגרימענט. די קייס איז אויפגענומען געווארען פון דעם „טרייעל באארד", מיט דזשארדזש ערגאר דזש. לאוער אלס „אומפארטייאישער" טשערמאן, און די ענטשיידונג איז געווען, דאס די „רעארגאנײזײשאן" איז געמאכט געווארען אין „גוד פעיט". די ענטשיידונג איז אלזא געווען דאס דער מאנופעקטשורער האט, אונטער די אומשטענדען, דאס רעכט צו פארקלענערען דעם סטעף ארבייטער אין דער פעקטארי.

דאן קומט די פראגע, וועלכע ארבייטער זאלען בלייבען ארבייטען און וועלכע זאלען פארלאזען דעם שאפ. כדי א מאנופעקטשורער זאל אין אזא פאל ניט קאנען דיסקרימינירען געגען ארבייטער, פון וועלכע ער וויל פטור ווערען פון שאפ, ווערט אזא געשעהעניש קאנטראלירט פון די יוניאן צוזאמען מיט דער אסס'ן. אין

(שלוס אויף זייט 4)

רעזולטאט פון וױסטמאכער רעפערענדום פאר'ן דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד

געקסטען דאנערשטאג א פארזאמלונג פון די שווארצע ארבייטער אין טרייד.

דער רעזולטאט פון דער רעפערענדום אפשטימונג ביי די ווייסט און דרעסמאכער איבער דער פראגע פון וואך־ארבייט איז נאך דערוייל אפיציעל ניט באקאנט געמאכט געווארען צוליב דער פאלגענדער אורזאכע:

מאנטאג אין דער פריה, דעם 8טען יאנואר, האט זיך אנגעפאנגען דער דריטער פערטעל־יעהרליכער מיטינג פון דעם דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד פון אונזער אינטערנעשאנאל, אין מאנטרעאל, קענעדע, און די קאמיטע פון דזשאינט באארד פון דער וויסט און דרעסמאכער יוניאן, וואס האט געהאט אויפזיכט איבער'ן רעפערענדום, האט באשלאסען, אז דער רעזולטאט פון דער אפשטימונג זאל פריהער פארגעלייגט ווערען פאר'ן מיטינג פון אונזער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד, איידער עס וועט אפיציעל באקאנט געמאכט ווערען אין דער פרעסע. און אין איינקלאנג מיט דעם באשלוס האט דער וויסט און דרעס דזשאינט באארד געשיקט אין מאנטרעאל א ספעציעלע קאמיטע, באשטעהענד פון די ברידער האכמאן, שעהנהאלץ, אנטאניני, בערלין און פריזאמס, אויפצוגעהמען מיט'ן דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד די פראגע, וואס ...

... האנדלונגען מיט די באלעבאטים צו באנייען דעם אגרימענט אין טרייד.

כדי בעסער אנצופיהרען דעם קאמפיין האט די יוניאן געעפענט ספעציעלע העדקווארטערס אין לייבאר טעמפעל, 14טע סט. און 2טע עוועניו, און עס זיינען אויך

(שלוס אויף זייט 16)

גענאסע וולאדימיר מעדעם טויט

ווי א דונער וועט אט די טרויעריגע נייעס טרעפען די אידישע ארבייטער איבער דער גאנצער וועלט. דורכ'ן פריהצייטיגען טויט פון דעם באליבטען גענאסע און פריינד מעדעם, האבען מיר פארלארען ניט נאר א מוטיגען קעמפער פאר דער ארבייטער זאך, נאר אויך א ליבליכען חבר, א ווארימע נשמה און א ליכטיגע פערזענליכקייט, וואס האט געשינט און געלויכטען וואו ער איז געקומען.

גענאסע מעדעם איז געווען ניט נלאס אן ארבייטער קעמפער אדער א פיהרער פון אידישע מאסען. ער איז געווען ...

אלס מארטירער פון דעם גרויסען קלאסען־קאמף, פאר וועלכען ער האט אפגעגעבען פילע יאהרען פון זיין לעבען אין די רוסישע טורמעס, נאר ער האט אויך געהאט גרויסע פארדינסטע אלס וואוילער מענש און אלס איבערגעגעבענער טוער אויפ'ן געביט פון אידישער קולטור און קינדער ערציהונג. ער איז געווען דער גרינדער פון די קינדער שולען אין ווארשא און האט אפגעגעבען א גרויסע טייל פון זיין טעטיגקייט פאר דעם ערפאלג פון די שולען.

גענאסע מעדעם איז ערנסט קראנק ...

קלאוקמאכער יוניאן פארלאנגט צו אונטערזוכען פארדינסטען פון די ארבייטער

(שלוס פון זייט 1)

... געווען אנגעפיהרט, ער האט אנגעוויזען ...

... ארבייטער, ...

דאס זיינען די פאקטען אין דער אנגעלעגענהייט, און איך האב, אז איהר אונטער אזעלכע אומשטענדען ...

איך וויל אייך זאגען פאלגענדעס:

אונזער יוניאן באשטעהט, אז עס זאל געמאכט ווערען די אונטערזוכונג, וועלכע אונזער אגרימענט שרייבט פאר; אבער אום עס זאל מעהר פון אייער מעמבער אויף דער „באארד" ניט געמאכט ווערען קיין שטערונגען. ...

... וועגען אזא קטיטמענט וועט פון אייער אסאסיאײשאן ...

ערגעבענסט אייער,
בענדזשאמין שלעזינגער,
פרעז. אינט. לײדיס גאר. וו. יוניאן.

קויפט אויסשליסליך
סאלאמביא טהעע
צוועטאטשני טשאי
ווהייט לילי טהעע

גרויסע אקאדעמיע פאר דעזיינינג און קאטינג, עמבראידערי דעזיינינג.
פראפ. א. ד'לעסיא
44 וו. 34טע סט.
322 לענאקס עווע.
(126טע סט.)
קורסען פאר יונגע פרויען
פעטערן מייקינג, סלעטשינג.
פעטערן־בוך $5.00

די קלאוקמאכער אין באלטימאר באפעסטיגען זייער יוניאן

פרייגד הערמאן בערנשטיין שרייבט אונז פון באלטימאר ווי פאלגט:

„עס איז בלויז א פאר וואכען זינט די דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד פון דער אינטערנעשאנאל האט באשלאסען צו העלפען די באלטימארער קלאוקמייקערס ארגאניזירען דעם טרייד א חונדערט פראצענט, און שוין מערקען זיך גאנץ גוטע רעזולטאטען. פילע נייע מעמבערס האבען זיך אנגעשלאסען אן דער יוניאן. א פאר ניט־יוניאן שעפער, וועלכע שפילען א גאנץ באדייטענדע ראליע אין טרייד זיינען געקומען צו שאפ מיטינגס ואגאר ניט גערופענערהייט, און האבען זיך גלייך אנגעשלאסען אן דער ארגאניזאציע.

„ביז מיט א פאר יאהר צוריק איז אין באלטימאר געווען א גאנץ שטארקע קלאוק מייקערס יוניאן און די ארבייטער האבען דורך זייער ארגאניזאציע פיל פארבעסערט זייערע קאנדיציאנען. ...

... פינען קיין איין ארבייטער, וואס ארבייט ביי קלאוקס און זאל ניט זיין קיין מעמבער פון דער יוניאן.

„בר. גאלדבערג איז א נייער מענש פאר באלטימאר אבער שוין א גאנץ אלטער טוער אין דער אינטערנעשאנאל. ער איז געווען פאר א לאנגער צייט דער מענעדזשער ביי די מאנטרעאלער קלאוקמייקערס. ער האט א גאנץ גוטען רעקארד אלס א פעהיגער ארגאנײזער און צוזאמען מיט בר. ברייטשטיין, דעם יעצטיגען ביזנעס־אייזשענט, און אלע אנדערע אקטיווע מעמבערס, וועט לאנג ניט נעהמען, דאס די באלטימארער קלאוקמייקערס וועלען האבען הונדערט פראצענט יוניאן און מענשליכע קאנדיציאנען אין די שעפער".

דריטער פערטעל־יעהרליכער מיטינג פון אונזער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד

(שלוס פון זייט 1)

נארמאן האפגוד, דער אומפארטייאישער טשערמאן פון דער באארד, האט רעזיגנירט, נאך איידער די אונטערזוכונג האט זיך אנגעפאנגען, ...

... דער מיטינג איז געעפענט געווארען, ... טערנעשאנאל און ברודער גאלדבערג, דער נייער ארגאנײזער וואס די אינטערנעשאנאל האט געשיקט אהער, זיינען אנוועזענד געווען. דער מיטינג איז געווען א באגייסטערטער, די מעמבערס פון דער עקזעקוטיווע פיהלען, דאס נייע צייטען קומען אן און זיי האבען אלע פארשפראכען צו העלפען דעם נייעם ארגאנײזער מיט אלעס, צו מאכען דאס ביז דעם אנקומענדען סיזאן זאל זיך ניט גע־...

בראנזוויל עפענט אן ערזיקייט־שאפ צענטער

...

קלאוק פרעסערס יוניאן
לאקאל 35

רעגעלע סעקשאן מיטינגען

וועלען אפגעהאלטען ווערען

מאנטאג אווענט, דעם 8טען יאנואר

אין די פאלגענדע פלעצער:

די ניו יארקער פרעסער וועלען מיטען אין „פארווערטס" האל, 175 איסט בראדוויי.

די בראנזווילער פרעסער וועלען מיטען אין לייבאר לייסעאום, 229 סעקמאן סטריט.

אויף די מיטינגען וועלען פארהאנדעלט ווערען זעהר וויכטיגע פראגען. זאלען אלע מיטגלידער קומען צו די מיטינגען

עקזעקוטיוו באארד לאקאל 35

דזש. ברעסלאו, מענעדזשער.

די וואך

פון ג. ש.

דער אייראפעאישער קריזיס.

דער איצטיגער א[illegible] איז פיל שארפער און געפערליכער ווי די פאריגע לאנגע כעריע פון קריזיסען, וועלכע אייראפא האט דורכגעמאכט אין די לעצטע עטליכע יאהר נאך דעם קריג. ווען די שורות ווערען געשריבען, איז עס ניט זיכער צי אייראפא וועט איצט זינקען אין אפגרונד פון עקאנאמישען און פאליטישען כאאס, צי עס וועט ווייטער געלינגען די שטאאטסלייט צו פארלאטען ווי עס איז די רואינען און אפלייגען אויף א ווייל די קאטאסטראפע פון אייראפא.

די פרעמיערען קאנפערענץ, וועלכע האט זיך אנגעפאנגען אין פאריז דעם צווייטען יאנואר, האט זיך געענדיגט אנדערש ווי די פאריגע קאנפערענצען. ביז אהער פלעגען די פרעמיערען ווי עס איז קומען צו א „פארשטענדיגונג", צו א געבלאפטע איינינקייט; וואס נאר פאר א פארשידענהייט עס איז פארגעקומען צווישען די הויפט עליים, ענגלאנד און פראנקרייך, האבען אזעלכע קונצענמאכער ווי דער געוועזענער ענגלישער פרעמיער, לאיד דזשארדזש, געפונען א וועג ווי אפצולעגען דעם קריזיס. ווען דער ענגלישער פרעמיער, באנאר לאו, איז געקומען צו דער פאריזער קאנפערענץ האט ער געפונען, אז די אלע פלענער פון די געבלאפטע איינינקייט און פארלאטעטען פרידען האבען זיך אינגאנצען אויסגעשעפט. עס איז געווארען קלאר, אז די אימפעריאליסטישע אמביציעס פון ענגלאנד און פראנקרייך זיינען פארשידען. עס איז אין די אינטערעסען פון ענגלאנד אז דייטשלאנד זאל האבען א מעגליכקייט צו ענטוויקלען זיך עקאנאמיש. ענגלאנד איז פאר דער רעדוצירונג פון די רעפערייישאנס, פאר אן הלואה צו דייטשלאנד פאר דער אויפבויאונג פון איהרע אינדוסטריען. פראנקרייך, די שאוויניסטישע פראנקרייך, וועלכע האט איצט די גאנצע מאכט, איז פעסט ענטשלאסען אז דייטשלאנד מוז בלייבען הילפלאז, צובראכען, דעמאראליזירט.

דייטשלאנד קען ניט צאלען איהרע חובות, זי קען ניט נאכקומען די פאדערונגען פון די עליים. די לאגע ווערט קריטישער פון טאג צו טאג. ענגלאנד זאגט אז מען מוז ענדערען די דרינגענדע פאדערונגען, מען מוז לייכטער מאכען דייטשלאנד'ס צאהלונגען, מען דארף איהר לייהען געלט. פראנקרייך זאגט אז מען מוז שיקען אן ארמיי אין דייטשלאנד. מען מוז פארנעהמען די רוהר געגענד. מען מוז דייטשלאנד פארשקלאפען. און פרעמיער באנאר לאו און פרעמיער פוינקארע זיינען געקומען צום שלום, אז ענגלאנד און פראנקרייך קענען ווייטער ניט אנגעהן מיט זייערע פארהאנדלונגען. זייערע שטאנדפונקטען זיינען צו פארשידען. און באנאר לאו האט פארלאזען פאריז. פאר דעם ערשטען מאל איז פארגעקומען אן אפענער ברוך צווישען די צוויי הויפט עליים. דער ענגליש-פראנצויזישער פארבאנד האט זיך געענדיגט.

עס איז נאך איינגאנצען ניט זיכער, וואס דער ברוך צווישען דעם אליאנס מיינט. עס ווענדט זיך אין א גרויסער מאס אין די ווייטערדיגע האנדלונגען פון פראנקרייך. וועט פראנקרייך אפשניידען פון דייטשלאנד דעם לינקען ברעג פון רהיין? וועט פראנקרייך באפעלען איהר ארמיי איבערנעהמען די פארוואלטונג פון דעם רוהר געגענט? וועט פראנקרייך טאקע אויספירען איהר סטראשונאק צו האנדלען אליין? איהר קריגס אפאראט איז טעטיג, איהר ארמיי איז מאביליזירט. מארשאל פאש איז שטארק פארנומען צו מאכען די נויטיגע פארבארייטונגען פאר דער מיליטערישער אקופאציע פון דער רוהר.

איטאליען און בעלגיען וועלען שטיצען פראנקרייך'ס פאליסי. וועט ענגלאנד נאר צוריקציהען איהר ארמיי פון דייטשלאנד און פאסיוו אנקוקען ווי פראנקרייך רואינירט דייטשלאנד? עס איז שווער צו זאגען. ענגלאנד האט מורא איינצורייסען זיך מיט פראנקרייך.

מען מוז ניט פארגעסען, אז די קאנפערענץ אין לאזאן, צווישען די עליים, רוסלאנד און טערקיי האט זיך נאך ניט געענדיגט. ענגלאנד זוכט פראנצויזישע שטיצע אין קליין אזיע. איצט אבער אז ענגלאנד האט זיך אפגעזאגט פון שטיצען פראנקרייך אין דייטשלאנד וועט פראנקרייך זיך אפזאגען צו שטיצען ענגלאנד אין קאנסטאנטינאפאל און די דארדאנעלען פראגען. שוין קען מען זעהן אז די טערקישע דעלעגאטען אין לאזאן האבען געקראגען מעהר קוראזש. זיי האבען אנגעהויבען ריידען אנדערע ווערטער אויף ענגלאנד פיהלט זיך באליידיגט. זיי האבען פארקארען זייער ווייכקייט און וויליגקייט צו קאמפראמיסירען מיט ענגלאנד. דער קאנפערענץ אין לאזאן האלט ביי'ם פארנאנדערפאלען. פראנקרייך האט דא די איבערהאנד, ענגלאנד'ס אפאזיציע צו דער פראנצויזישער פאליסי אין דייטשלאנד וועט איהר טייער קאסטען.

דער גרעסטער פאקטאר, וועלכער האלט ענגלאנד צוריק פון א ווילדער אימפעריאליסטישער אוואנטורע, איז די לייבאר פארטיי. באנאר לאו'ס פאליטיק איז אבגעשלאגען ביי אזעלכע גענייטע ארבייטער פיהרער און ספעציאליסטען אין אויסערליכע ענינים ווי דזש. רעמזיי מעקדאנאלד, א. ד. מארעל, פיליפ סנאודען און אנדערע. דער ענגלישער פרעמיער וועט ניט אננעהמען א פראגראם, וועלכע זאל אויפברענגען די ארבייטער פארטרעטערשאפט אין פארלאמענט געגען איהם. אין פראנקרייך איז די לאגע פארקעהרט. די ארבייטער באוועגונג איז דארט שוואך. אין פארלאמענט האבען די ארבייטער פארטרעטער קיין ווירקונג. די שאוויניסטען און אימפעריאליסטען האבען א פרייע האנט אנצינעהן איינגשטערם מיט זייער פאליסי פון פארשקלאפונג און קריעג.

וועט זיך אמעריקא אריינמישען איצט אין אייראפא? לעצטען שבת האט דער סענאט אנגענומען די רעזאלוציע פון סענאטאר ריד מיט 57 שטימען געגען 6, אז דער פרעזידענט זאל צוריקרופען די אמעריקאנער סאלדאטען פון דייטשלאנד. דער פרעזידענט וועט אפשר פאלגען די רעזאלוציע, אבער ער קען עס אויך איגנארירען. אלענפאלס, מיינט עס ניט אז אמעריקא וועט אננעהמען וואסערע עס איז פאזיטיווע שטעלונג. אין דעם איצטיגען קריזיס וועט זיך אונזער רעגירונג ניט אריינמישען. פרעזידענט הארדינג און זיינע ראטגעבער וועלען צוקוקען וואס עס קומט פאר אין אייראפא און ווארטען. ביז וואנען זיי וועלען ווארטען איז ניט זיכער. אין וואשינגטאן געפינט זיך איצט אן ענגלישע קאמיסיע צו פארהאנדלען מיט דער אמעריקאנער רעגירונג וועגען די ענגלישע חובות. צי עס וועט אויך אויסגעארבייט ווערען א פאליטישע „פארשטענדניס" צווישען די צוויי לענדער אין באצוג צו די אייראפעאישע פראבלעמען איז ניט זיכער.

גאווערנאר סמיטה'ס פראגראם.

מיטוואך, דעם 3טען יאנואר, האט דער נייער גאווערנאר פון ניו יארק סטייט, אלפרעד סמיטה, געלעזען זיין מעסעדזש פאר דעם סטייט לעדזשיסלייטשור אין אלבאני. ער האט פארגעשלאגען א פראגראם און האט רעקאמענדירט א רייהע געזעצען. די רעפובליקאנער, פארשטעהט זיך, זיינען אונצופרידען מיט דעם מעסעדזש, ווייל, זיי ערקלעהרען, ער איז צו סאציאליסטיש, צו רעוואלוציאנער. די דעמאקראטען ווייטער האלטען אז דאס איז דער לעצטער ווארט אין געזעלשאפטליכע געדעכטינקייט און חכמה. אין דער אמת'ן אבער האט דער גאווערנאר איבערגעחזרט די הויפט פונקטען פון זיינע קאמפיין רעדעס.

זיין ארבייטער פראגראם איז א מילד ליבעראלע. ער גלויבט אז א געזעץ מוז אנגענומען ווערען, וועלכער זאל עטאבלירען דעם 8 שטונדיגען ארבייטס טאג פאר פרויען און קינדער. ער שלאגט אויך פאר א רייהע רעפארמען און א געזעץ צו באלוינען ארבייטער אין פאל פון עקסידענטס. ער זוכט אויך צו פארגרעסערן די אינדזשאנקשאן מגפה. ער ערקלערט, אז ער גלויבט, אז ארבייט איז ניט קיין האנדעלס פראדוקט, און אז. וו. עס פיהלט זיך, אז גאווערנאר סמיטה האט דא געזוכט צופרידענצושטעלען די ארבייטער און די פראגראם וואס ער שלאגט פאר, אויב די לעדזשיסלייטשור וועט זי אננעהמען, איז א קנאפער געווינס פאר די ארבייטער.

גאווערנאר סמיטה איז שארף ארויסגעגען צענזור. ער איז געגען דעם צענזור אין די מאוויס און די טעאטערען, אין די פאבליק סקולס. ער איז אויך געגען דער סיסטעם אז פריוואטע שולען זאלען מוזען ארויסנעהמען לייסענס, אדער א פערמיט. ער האט רעקאמענדירט, אז די לעדזשיסלייטשור זאל אפווישען די אלע לאסק געזעצען פון ניו יארק סטייט. ווי ווייט גאווערנאר סמיט איז ערנסט אין זיין אטאקע אויף דער צענזור וועט אין גיכען געפרובירט ווערען. מיט עטליכע טעג צוריק האט „די ניו יארק קאל", די סאציאליסטישע צייטונג, זיך געווענדעט צום גאווערנאר, אז ער זאל גלייך באפרייען די ארעסטירטע קאמוניסטען פון ניו יארק סטייט, וועלכע זיינען ארעסטירט געווארען אונטער דעם סטייט אנארכיע געזעץ. דער גאווערנאר האט געענטפערט דער „קאל", אז ער האט גענומען אין אנבאטראכט דעם אפיעל פאר פאליטישע אמנעסטיע אין ניו יארק סטייט און, אז אין א פאר טעג ארום וועט ער אפהאלטען א פארהער וועגען דער פראגע. עס בלייבט צו זעהן ווי ער וועט האנדלען מיט דער פראגע.

די אנדערע פראגען וועלכע גאווערנאר סמיט האט פארהאנדעלט אין זיין מעסעדזש איז פראהיבישאן. ער גלויבט אין לייכטע וויינען און ביער און שלאגט פאר אן אמענדמענט צום פראהיבישאן אמענדמענט. איינע פון די אישוס פון דעם עלעקשאן קאמפיין איז געווען די פראגע פון „האום רול" פאר די שטעדט אין דעם שטאאט. און סמיטה האט איבערגע'חזר'ט זיין גלויבען אין פולער אויטאנאמיע פאר די באזונדערע שטעדט. דאס מיינט, אז אין אזעלכע פראגען ווי די פארוואלטונג פון די סאבוויים אין ניו יארק טאר זיך די סטייט ניט אריינמישען און די שטאדט אדמיניסטראציע מוז אליין פארהאנדלען די פראגע.

אייזענבאן-קאמפאניעס ציהען צוריק פאדערונג פאר קלענערע וויידזשעס.

זינט די אייזענבאנען זיינען צוריק אונטער פריוואט קאנטראל האבען די פארשיידענע קאמפאניעס, מיט דער הילף פון דער ריילראוד לייבאר באארד, געהאלטען אין שניידען די וויידזשעס פון די ארבייטער, און אוועקצורויבען די באדינגונגען וועלכע די ארבייטער האבען געוואונען אין צייט פון קריעג. די וויידזשעס אין ארבייטס באדינגונגען פון די וועג אייפפאסער, די שאפ ארבייטער, די קלירקס זיינען געענדערט געווארען אין אנקלאנג מיט די פאדערונגען פון די קאמפאניס. דער בראווער קאמף וואס איז אנגעפיהרט געווארען פון די שאפ ארבייטער געגען די רעדוצירונג פון זייערע וויידזשעס איז געגאנגען פארלארען. די יוניאנס פון די ארבייטער אין די אייזענבאהן שעפער און אויף די אייזענבאהן וועגען זיינען געווען שוואך און עס האט זיי געפעהלט די סאלידאריטעט וואס איז דער גרונט שטיין פון יעדען קאמף.

דעם 15טען יאנואר האבען די גרעסטע אייזענבאהן קאמפאניעס אין לאנד געזאלט פארלעגען פאדערונגען פאר דער לייבאר באארד צו שניידען די וויידזשעס פון די ארבייטער, וועלכע זיינען ארגאניזירט אין די מעכטיגע בראדערהודס. די קאמפאניעס האבען זיך איצטער פארמאסטען צו דערלאנגען א פאר קלעפ די מעכטיגע „אריסטאקראטישע" יוניאנס. די לייבאר באארד, וועלכע האט זיך אין די לעצטע עטליכע מאנאטען ארויסגעוויזען צו זיין א געטרייער דינער צו די אייזענבאהן מאגנאטען, וואלט אויך איצט ארויסגעגעבען אן ענטשיידונג אין אנקלאנג מיט די פארלאנגען פון די קאמפאניעס. אבער וואס וואלט אזא ענטשיידונג געמיינט? אויב די בראדערהודס וואלטען זיך אפגעזאגט פון דער ענטשיידונג און ערקלערט א סטרייק וואס וואלט דאן די באארד און די קאמפאניעס געטאן? זיי געדענקען גאנץ גוט אז פרעזידענט הארדינג'ס ארדער צו גראבען קוילען אין מיינערס סטרייק האט קיין קוילען ניט פראדוצירט. קיינער האט ניט געצווייפעלט, אז די בראדערהודס קענען פאראליזירען די טראנספארטאציאן אינדוסטריע פון לאנד. זיי האבען געוואוסט אז די בראדערהודס האבען די קראפט צו געווינען זייערע פאדערונגען. דערפאר זיינען די קאמפאניעס ווייטער ניט געגאנגען ווי צו סטראשען די ארבייטער מיט זייערע פאדערונגען.

מיט א פאר טעג צוריק האבען די וויכטיגסטע אייזענבאהן קאמפאניעס אפיציעל צוריקגעצויגען זייערע פאדערונגען אז די לייבאר באארד זאל אנפאנגען א הירינג וועגען שניידען די וויידזשעס און אז אווערטיים זאל געצאלט ווערען ווי דורך די געוועהנליכע ארבייטס שטונדען. זיי האבען פלוצלונג איינגעזעהן אז עס וועט זיין גלייכער צו פארהאנדלען דירעקט מיט די בראדערהודס און אויפצוגעבען זייער קאמף געגען די יוניאנס.

א פאגראם אויף שווארצע אין דער סאוטה.

אין א קליין שטעדטעל אין פלארידא איז לעצטע וואך אנטלאפען א שווארצער פריזאנער. די ווייסע פון שטעדטעל זיינען שטארק אויפגעבראכט געווארען. צו דעם האט מען נאך פארשפרייט קלאנגען, אז דער נעגער האט געמאכט אן אטאקע אויף א ווייסער מיידעל. דריי הונדערט ווייסע בירגער האבען זיך א לאז געטאן אינמיטען נאכט מיט פאקלען זוכען דעם אנטלאפענעם שווארצען פריזאנער. דער צארן פון די ווייסע האט געהאלטען אין איין וואקסען, און ווען זיי האבען אנגעטראפען אנדערע נעגערס האבען זיי צו זיי אויסגעלאזט זייער כעס. עס האט זיך אנגעפאנגען אן אלגעמיינער פאגראם אויף די נעגערס אין דער שטעדטעל. די נעגערס האבען זיך פארבאריקאדירט. די ווייסע האבען אויף דעם געענטפערט מיט אונטערצינדען דעם גאנצען נעגערישען געגענד. ניט נאר האט מען פארברענט די היימען פון די שווארצע, נאר מען האט אויך פארברענט זייער קלויסטער.

ווען די שורות ווערען געשריבען איז נאך ניט באוואוסט די צאהל פון טויטע און פארוואונדעטע. אבער עס איז באקאנט אז דער גאנצער נעגערישער טייל פון שטעדטעל איז פארניכטעט. דער אויסברוך איז ניט קיין אויסערגעוועהנליכע ערשיינונג אין דער סאוטה. אויף דער קלענסטער צוטשעפעניש ארגאניזירען זיך ווייסע באנדעס און לינטשען נעגערס און פארברענען זייערע הייזער. ווען מיט א פאר מאנאטען צוריק האט מען אריינגעבראכט א רעזאלוציע אז די פעדעראל רעגירונג זאל אננעהמען מיטלען געגען די לינטשערייען האבען די סענאטארען פון דער סאוטה די רעזאלוציע באגראבען. זיי האבען ניט געוואלט אוועקרויבען די פריווילעגיע פון די ווייסע בירגער צו פאגראמעווען די שווארצע בירגער. איצט האט די קו-קלוקס קלען איבערגענומען די פיהרערשאפט צו מארדען און פארפאלגען די שווארצע.

וואס איז עקס-לאקס?

עקס-לאקס איז איינע פון די וויכטיגסטע ערפינדונגען פון דער מעדיצינישער וויסענשאפט. דאס איז א טשאקאלאד-קענדי, וועלכעס רעגולירט דעם מאגען און פארנעהמט דעם פלאץ פון קאסטאר-איל, ביטער-זאלץ, רובארבער, ביטער-וואסער, לאקריץ פאודער, באצוקערטע אדער געפארבטע פיללען, און נאך פילע אנדערע אלט-מאדישע אפפיהר-מיטלען פאר וועלכע יעדער מאן, פרוי אדער קינד פלעגען זיך אפשרעקען.

עקס-לאקס איז א טשאקאלאד דורך און דורך. עס איז געשמאק אין טעם און ווירקט געלאסען און נאטירליך געגען אלע פארמען פון מאגען-פארשטאפונג, אהן שמערצען אדער קרעמפפען.

פרובירט א באקס היינט און איבערצייגט אייך.

10, 25 און 50ס. א באקס, אין אלע דראג-סטארס.

GERECHTIGKEIT
A Jeewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
B. SCHLESINGER, President — S. YANOFSKY, Editor.
A. BAROWW, Sec'y-Treas. — ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.
Subscription price paid in advance: $1.00 per year.
Vol. V. No. 2. New York, Friday, January 12, 1923.
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y. under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

מעדיצינישע הילף פאר די אינטערנעשאנאל מיטגלידער און זייערע פאמיליעס

פון דר. דזשארדזש מ. פרייס.

דער באארד אוו דירעקטארס וואס פארוואלטעט דעם יוניאן העלטה סענטער, באשטעהענד פון פארטרעטער פון די אינטערנעשאנאל לאקאלס 1, 6, 9, 10, 11, 23, און 35 האט באשלאסען פארצובריינגען א רעזאלוציע פאר די עקזעקוטיוו באארדס פון די דערמאנטע לאקאלס, אין וועלכער עס וועט פארלאנגט ווערען, דאס דיזע לאקאלס זאלען איינפיהרען קראנקען אינשורענס און מעדיצינישע הילף פאר די מיטגלידער און זייערע פאמיליעס. די מעדיצינישע הילף זאלען זיי באקומען פון דעם יוניאן העלטה סענטער. עס וועט דעריבער ניט זיין אויסער'ן וועג צו ערקלערען, וואס עס ווערט מיט דעם באציעקט, ווי אזוי דאס וועט ארבייטען און וועלכע בענעפיט עס וועלען האבען דערפון די מיטגלידער פון די לאקאלס.

* * *

אין צייט פון גענעראל סטרייק פון די קלאוקמאכער לעצטען יאהר האט זיך ארויסגעוויזען, ווי שטארק די מיטגלידער פון דער יוניאן נויטיגען זיך אין א ריכטיגע מעדיצינישע הילף, און ווי ווייניג זיי קאנען זיך פארגינען דאס צו קריגען. אין צייט פון יענעם סטרייק האט דער יוניאן העלטה סענטער געגעבען צו טויזענדע מיטגלידער פרייע מעדיצינישע באהאנדלונג. זייענדיג אין סטרייק האבען זיי זיך ניט געקאנט ערלויבען צו געהן צו א דאקטאר, און נאך ווייניגער האבען זיי זיך געקאנט ערלויבען צו רופען א דאקטאר אהיים, צו זייער פאמיליע. עס מאכט ניט אויס ווי שטארק זיי האבען זיך אין דעם גענויטיגט, און זיי האבען מיט דאנק אנגענומען די פרייע מעדיצינישע הילף, וואס די יוניאן האט זיי געגעבען דורכ'ן יוניאן העלט סענטער.

אבער אין דעם נויטיגען זיך די ארבייטער ניט בלויז אין צייט פון א סטרייק, און אויך ניט נור אין דער צייט ווען אין לאנד הערשט א עקאנאמישער קריזיס. די ארבייטער נויטיגען זיך אין א ריכטיגער מעדיצינישער הילף צו יעדער צייט.

געוויינליך איז עס גאנץ שווער פאר אן ארבייטער ריכטיג אפצוהיטען זיין געזונד און דאס געזונד פון זיין פאמיליע; פון זיינע פארדינסטען קאן ער זיך ניט ערלויבען זיך צו באנוצען מיט א גוטען דאקטאר, — ווייל דאס קאסט צו טייער. מיט א דורכשניטליכען פארדינסט פון א וואסערע 1500 דאלאר א יאהר איז ניט מעגליך פאר אן ארבייטער צו באקומען פאר איהם און זיין פאמיליע די ריכטיגע מעדיצינישע הילף. אין פאל פון א קראנקהייט אין הויז שטריינגט זיך, געוויינטליך, דער ארבייטער אן איבער זיינע כוחות און ער קריכט אריין איבער'ן קאפ אין חובות, פון וועלכען עס איז איהם גאנץ שווער ארויסצוקריכען.

אין דורכשניט איז אן ארבייטער קראנק ארום צעהן טעג דורכ'ן יאהר. און אין א פאמיליע פון פינף פערזאן מאכט עס אויס אויף זעכציג „קראנקע טעג" א יאהר. מען קאן, אלזא, באשטימט זאגען, דאס דאקטוירים, א נוירס, אמאל דארף מען נאך א ספעציאליסט, מעדיצין און אזוי ווייטער, דארף זיכער קאסטען מעהר ווי הונדערט דאלאר א יאהר. אמאל דערגעהט עס ביז גאנצע צוויי הונדערט דאלאר א יאר.

אונטער די אומשטענדען פרובט דער ארבייטער זיך העלפען דורך באלאנגען צו „לאדזשעס", דורך באלאנגען צו „מעדיקעל אסאסיאיישאנס", וואו מען צאלט 10 סענט א וואך. דורך באלאנגען צום „ארבייטער רינג" און נאך אנדערע בענעפיט סאסייעטים, וואס גיבען מעדיצינישע הילף אויף רעדוצירטע פרייזען.

אבער די מעהרסטע מעדיצינישע הילף און קראנקען בענעפיט, וואס מען באקומט פון לאדזשען, פון די „מעדיקאל אסס'נס" וואו מען צאהלט 10 סענט א וואך, איז ניט צופרידענשטעלענד, און עס קאסט אויך ניט ביליג.

נאך מעהר, געוויינטליך האבען ניט די ארבייטער קיין סך צוטרויען צום דאקטאר וואס מען שיקט איהם פאר די 10 סענט א וואך. דער רעזולטאט איז, דאס אין א ערנסטע קראנקהייט רופט דער ארבייטער א פריוואט דאקטאר, ניט אכטענדיג וואס ער צאהלט אין זיין לאדזש אדער ברענטש פאר מעדיצינישע הילף.

* * *

דער יוניאן העלטה סענטער איז דורך די לעצטע עטליכע יאהר געווארען אן עטאבלירטע אינסטיטוציע. ער באלאנגט צו די לאקאלס פון דער אינטערנעשאנאל. ער האט דאס צוטרויען פון די פיהרער פון די לאקאלס, אזוי גוט ווי פון די מיטגלידער.

דורכ'ן יאהר ווערען אין יוניאן העלט סענטער באהאנדעלט פון צעהן ביז פופצעהן טויזענד מיטגלידער פון די לאקאלס און זיי זיינען גאנץ צופרידען מיט דער באהאנדלונג, וואס זיי קריגען. דער יוניאן העלטה סענטער האט א צאהל באוואוסטע קאמפעטענטע דאקטוירים און אויך איינינע ספעציאליסטען פון מאנכע קראנקהייטען.

ביז איצט איז דער יוניאן העלטה סענטער געפיהרט געווארען אויף א קא-אפעראטיווען באזיס. געוויינטליך צאלט דער מיטגליד איין דאלאר פאר אונטערזוכונג און באהאנדלונג. אפילו ווען ער ווערט אונטערזוכט פון א ספעציאליסט. אמאל צאהלט דער לאקאל פאר איהם דעם דאלאר, מעהרסטענס אבער צאהלט ער דעם דאלאר אליין.

די סיסטעם, ווי די קליניקס ווערען איצטער אויפגעהאלטען, איז אבער ניט גאר צופרידענשטעלענד. גאנץ אפט האט ניט דער מיטגליד דעם דאלאר וואס ער דארף געבען. עס פאסירט אויך אפט, דאס מען מוז געהן אין קליניק פאר טריטמענט צוויי אדער דריי מאל א וואך און עס איז שווער פאר זיי צו צאהלען יעדען מאל א דאלאר. און מיר האבען זיך איבערצייגט דאס מאנכע מיטגלידער פון די לאקאלס קומען ניט אין יוניאן העלטה סענטער, צוליב דער סיסטעם ווי עס ווערט געצאהלט, ווייל דער פאציענט דארף אליין באצאהלען פאר זיך דעם דאלאר.

צווישען די פאציענטען וואס באזוכען אונזערע קליניקס איז דא א גרויסער פארלאנג, דאס עס זאל געפונען ווערען א וועג, דאס די לאקאלס זאלען באצאהלען פאר די מעדיצינישע הילף פון די מיטגלידער, און דאס זאל גערעקט ווערען דורך א פער-קאפיטא טעקס, וואס זאל ארויפגעלעגט ווערען אויף די מיטגלידער. און די פארטרעטער פון די לאקאלס ביי'ם באארד אוו דירעקטארס פון יוניאן העלטה סענטער וועלען דאס איצטער די פראגע פארברייינגען פאר די עקזעקוטיווס. עס האנדעלט זיך וועגען איינשטעלען פולע מעדיצינישע הילף פאר די מיטגלידער און זייערע פאמיליעס.

אין „ארבייטער רינג" צאהלען איצט די מיטגלידער פאר מעדיצינישע הילף $2.80 א יאהר פאר אן איינצעלנעם מיטגליד און 4.80 דאלאר א יאהר פאר א פאמיליע. דער יוניאן העלטה סענטער האט אויסגעארבייט א פלאן, צו געבען מעדיצינישע הילף צו די מיטגלידער פון די לאקאלס וואס באלאנגען צו איהם פאר דער סומע פון 1.80 א יאהר אדער פאר פופצעהן סענט א מאנאט פון יעדען איינצעלנעם מיטגליד.

אויב דער פלאן וועט אנגענומען ווערען, וועט דער יוניאן העלטה סענטער קאנען געבען די מיטגלידער מעדיצינישע הילף פון אלגעמיינע דאקטוירים אין דערהיים און ווען נויטיג פון ספעציאליסטען אין אונזערע קליניקס. דער יוניאן העלטה סענטער וועט אזוי נאך געבען א מעהר קאמפליטע מעדיצינישע הילף, איינשליסענדיג עקזאמינייישאנס פון ספעציאליסטען, און דאס וועט קאסטען מיט א דאלאר ווייניגער ווי עס קאסט איצטער די מיטגלידער פון ארבייטער רינג.

וואס אמבאלאנגט די פאמיליעס פון די מיטגלידער, קאן עס ארגאנזירט ווערען אויף א פריוויליגען באזיס, און די צאהלונגען וועט זיך ווענדען אן דעם, וויפיעל פאמיליעס עס וועלען זיך אנשליסען צו באקומען מעדיצינישע הילף. איינס איז זיכער, זיי וועלען ניט דארפען צאהלען מעהר ווי מען צאהלט אין די לאדזשעס און ארדענס און די מעדיצינישע הילף וואס זיי וועלען באקומען דורכ'ן יוניאן העלטה סענטער וועט זיין א סך א בעסערע.

דאס איז אין קורצען דער פארשלאג, וואס איז איצט פארגעבראכט געווארען פאר די עקזעקוטיוו באארדס פון די אינטערנעשאנאל לאקאלס אין ניו יארק, און עס ווילט זיך האפען, דאס די פראגע וועט אין גיכען אויפגענומען ווערען און דאס דער באשלוס וועט זיין צו גונסטען דעם פלאן.

עס איז קיין פראגע ניט, דאס דער יוניאן העלטה סענטער איז א זעהר נוצליכער אינסטיטוציע, אין וועלכע די מיטגלידער פון די לאקאלס נויטיגען זיך. אבער דערווייל איז די אינסטיטוציע נאך ניט באקאנט צו אלע מיטגלידער. עס איז אבער דער ציעל און שטרעבען פון די גרינדער פון יוניאן העלטה סענטער, דאס די אינסטיטוציע זאל באנוצט ווערען פאר מעדיצינישע הילף פון די מיטגלידער פון אלע לאקאלס פון דער אינטערנעשאנאל אין ניו יארק, און אויך פאר זייערע פאמיליעס. און עס ווילט זיך האפען, דאס דער וואונש און שטרעבען וועט אין גיכען פארווירקליכט ווערען.

אלערליי פון שיקאגא

פון חיים אברהם דור'ס

צו זאגן, אז ביי אונז „ארבייט" איז אמבעסטען, וואלט געווען פיל איבערגעטריבען, אבער אז עס הויבט זיך אן אביסעל „אויספרעסען" — אין דעם קען קיינער ניט צווייפלען. און ווען ניט דער יעצטיגער קאמפיין וואס געהט אן פאר ביינעם איידזשענס, וועלכער מוז נויטיגערווייזע אריינברענגען אביסעל „לעבען", וואלט שוין געווען גאר נישקשה'דיג, חנם עס איז צו ערווארטען, אז די עטליכע מיטינגס געזאגט, „דינקע" ווערען אימער געפינען א שטיקעלע „אישו" אין וועלכער זיי וועלען קענען ארויסווייזען זייער „פראכט און גלאנץ", אבער א דאנק גאט דערפאר, עס האט דאך געקענט זיין ערגער... און אגב האבען מיר נאך ניט אויפגעגעבען די האפנונג, אז אויך דיזע, אזוי געקרוינטע „דינקע" ווערען דאך ווען עס איז קומען צום שבת, ווייל נאך ארעמע, וואס זיינען די קלאוק און דרעס ארבייטער שוידינג, וואס די אידישע פעדעראציע האט זיך געשפארטען!... קלאוקס ערווארטעט מען א סך אין דעם קומענדען סיזאן. קיין פארכאנטען אנגעמינט האבען מיר אויך נאך ניט, און ווען מען זאל זיך ענטוואגען אויף א ווייניג פון צו וועלען לייזען די „ווערט פראבלעמען" און זיך אריינטראכטען אין דער יעצטיגער לאגע פון טרייד, קען מען, דאכט מיר, עפעס ממש'דיגעס אויפטאן פאר דעם „היינט".

* * *

ענדליך, שיינט עס, וועט אונזער דזשאינט באארד זיך נעמען זארגען פאר עדוקיישאנאל ארבייט. און אויך פון אונז וועט איהר הערען באריכטען, אז מיר האבען קלאסען, לעקטשורס, ליטערארישע איווענטס און קאנצערטען. פארלויפיג האט די פארלויפיגע קאמיטע באשלאסען צו ארגאנזירען זעקס גענעראלע איווענטען מיט א רייכען אינהאלטספולען פראגראם, אין וועלכען א גוטע איינלייטונג צו א וויכטיגער טאג-פראגע, געמאכט פון ספעציעלע גוטע רעדנער, איז אריינגערעכנט.

די מיטינגען וועלען דורך דעם משך פון סעזאן געהאלטען ווערען אין פארשיידענע טיילען פון אונזער גרויסער צעווארפענער שטאדט. אזוי, אז אלע אונזערע מיטגלידער זאלען האבען די געלעגענהייט ביי צו וואוינען. די קאמיטע וועט אין גיכען אויך אריינברענגען א רעפארט מיט רעקאמענדאציעס פאר קלאסען און לעקטשורס, וועלכע וועלען דארפען געהאלטען ווערען יעדען אווענט אדער אמווייניגסטען עטליכע אווענטען דורך דער וואך.

אז מיר זיינען ניט קליגער פון אנדערע קלאוקמאכער פון אנדערע שטעדט, אין דעם זיינען מיר זיכער און א ביסעל בילדונג וועט אונז זיכער ניט שאדען.

* * *

אויף דעם אויסדריקליכען פארלאנג פון פרעזידענט שלעזינגער וועט וויים-פרעזידענט סקולמאן זיך אפגעבען אויסשליסליך מיט לאקאל הונדערט פאר די קומענדע עטליכע וואכען, אדער ביז וואנען אן אגרימענט וועט געשלאסען ווערען מיט די דרעס בעלי הבתים.

עס איז איבעריג צו זאגען, אז ברודער סקולמאן, וועלכער באזיצט א מאסע ערפארונג אין דיזען ענין, וועט געלינגען צו פארשטארקען און פארפעסטיגען די רייהען פון די דרעס מאכער אין שיקאגא, און עס וועט אונז ניט וואונדערען אויב ער וועט מאכען א גוטען אנפאנג צו ארגאניזירען די וואסערע מעהר ווי 50 פראצענט נאך ניט ארגאניזירטע סקוירט און דרעס מאכער, וועלכע ארבייטען פאר א לעבערליכען געהאלט. עס איז נויטיג, אז אלע טעטיגע מיטגלידער זאלען זיך אפגעבען מיט דער ארבייט און דער רעזולטאט וועט זיכער זיין א צופרידענשטעלענדער.

* * *

איינער פון די מיטלען אריינצוברייינגען שלום און דיסציפלין אין אונזער דזשאינט באארד איז געווען, וואס ברודער בארנשטיין איז פון פרעזידענט שלעזינגער רעקאמענדירט געווארען אלס טשערמאן. אז דאס איז געווען זעהר קלוג פון זיין זייט, אין דעם וועט קיינער, האפען מיר, ניט צווייפלען. אלס טשערמאן און אלס פראקטישער טרייד יוניאן מאן האט בארענשטיין באוויזען אויפצוהאלטען ארדנונג פאר דער צייט, וואס ער איז דער טשערמאן טאן געווען און איז דער דזשאינט באארד. זיין אפאנענטען ענערגיש זיך אבער אזוי שנעל ווי די נייע דזשאינט באארד וועט אריין אין אמט און עס וועט זיין אינטערעסאנט צו זעהן ווי אזוי דער דזשאינט באארד וועט האנדלען אין שייכות צו די ערוועהלונג פון א נייעם טשערמאן אין פאל בארנשטיין וועט מעהר דיזען אמט ניט ווערען „באקליידען", לויט אונזער מיינונג וואלט געווען זעהר פראקטיש דאס די דעלעגאטען זאלען ערמוטיגען דעם איצטיגען טשערמאן אנצוהאלטען זיין אמט און דערמיט באוויזען, אז זיי זיינען מיט לייב און לעבען פאר א שטארקע מעכטיגע יוניאן אינ'ם קלאוק טרייד אין שיקאגא.

* * *

לאקאל [illegible] האט באשלאסען צו געבען צו דריי פון איהרע מיטגלידער פרייע סקאלערשיפס אין דער יעניגער וואס וועט קריגען די גרעסטע צאהל שטימען פון דער אלגעמיינער מעמבערשיפ וועט זיין איינער פון די דריי גליקליכע צו קריגען אט דיזען באריטענדען „פרעזענט". אין דיזען קאנטעסט קענען זיך באטייליגען בלויז „רענק און פיילער" און שטימען וועט מען ביי מעהרערע מיטינגען.

איז א קלוגער איינפאל!

לאקאל 50, דער פינישער לאקאל איז אונזער יונגסטער לאקאל, בלויז צוויי יאהר אלט. אבער לויט זייער אויפפיהרונג איז דיזער לאקאל דער פראקטישסטער.

די דעזיינערס יוניאן לאקאל 45

א דזשענעראל מעמבער מיטינג פון דעם לאקאל איז אפגעהאלטען געווארען שבת, דעם 23טען דעצעמבער, אין אונזערע מיטינג-רומס, 36 וועסט, 33טע סטריט.

די פאלגענדע וויכטיגע באשלוסען זיינען אויף דעם מיטינג אנגענומען געווארען לויט די רעקאמענדאציע פון דעם עקזעקוטיוו באארד.

1. נאך דעם 15טען יאנואר, 1923 זאל די איינטריטס געלד אין דעם לאקאל זיין 75 דאלאר.

2. קיין אויסגעשלאסענער מעמבער פון דעם לאקאל זאל ניט ווידעראויפגענומען ווערען אלס מיטגליד אהן א עקזאמינייישאן.

3. דער לאקאל לייגט ארויף א שטראף פון 10 ביז 99 דאלאר אויף א מיטגליד וואס ווערט אויסגעשלאסען פאר ניט צאהלען דיוס, אדער פאר שלעכטע אויפפיהרען זיך געגען דער יוניאן, אדער געגען א מיטגליד פון דער יוניאן. אלע אזעלכע פאלען דארפען דורכגעהן דורך די עקזאמינייישאן קאמיטע און קיין מיטגליד זאל ניט ווערען רעאינסטייטעט אין דער יוניאן אהן די גוטהייסונג פון די עקזאמינייישאן קאמיטע.

אויף דעם דזשענעראל מעמבער מיטינג איז ערוועהלט געווארען א נייער עקזעקוטיוו באארד צו פארוואלטען דעם לאקאל פאר דעם יאהר 1923. לאקאל 45 האט גוטע האפנונגען פאר ערפאלג אין דעם נייעם יאהר.

* * *

וויכטיגע באקאנטמאכונג.

יעדער מיטגליד פון לאקאל 45 וואס איז הונטערשטעליג אין דיוס האט די געלעגענהייט, ביז דעם 15טען יאנואר, 1923 צו ווערען גוטשטעהענד און זאל ניט דארפען קומען פאר דער עקזאמינייישאן קאמיטע און צאהלען א שטראף. נאך דעם 15טען יאנואר וועט דער באשלוס זיכער דורכגעפיהרט ווערען.

עקזעקוטיוו באארד לאקאל 45

אנערקענונג פאר גוטע ארבייט.

מיר, די ארבייטער פון דער דרעס פירמע טשייקין בראס., 234 וועסט 39טע סט., דריקען אויס אונזער דאנקבארקייט און אכטונג צו אונזער שאפ טשערליידי, שוועסטער אנא מינץ, פאר איהר איבערגעבענער ארבייט פאר'ן שאפ, און אלס אנערקענונג פרעזענטירען מיר איהר מיט א גאלדענע ריסט וואטש.

די קאמיטע.

LLOYD SABAUDO
3 State Street
נייע טראנסאטלאנטיק קאנט ראוט
פון ניו יארק נאך יורעפ.

מיטינג פון דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן

שבת, דעם 6טען יאנואר, 1923.

טשערמאן פינקאווסקי אינפארמירט דאס פרייטאג איז געשטארבען ברודער באנטע רעזאטע, דער איטאליענישער ביזנעס איידזשענט פון דעם ברוקלינער אפיס.

די דעלעגאטען און די אנוועזענדע שטעלען זיך אויף און עס ווערט באשלאסען צו שיקען צו דעם פיונעראל בלומען און א קאמיטע באשטעהענדיג פון די ברידער מאריאני, טשיארטשיארא, פיציאנע און קאטאני.

סעקרעטער לאנגער ליעסט פאר די קרעדענשעלס פון די דעלעגאטען פאר דעם דזשאינט באארד פאר דעם יאהר 1923:

לאקאל 1. — א. גארדאן, מ. נאבלין, מ. קופער, ל. האראוויטש און ב. ראזענטאל.

לאקאל 3. — מ. ווערטהיימער, ס. פיטשערסקי, וו. שמעטערער, דזש. שוכמאן און נ. אבראמאוויטש.

לאקאל 9. — א. זירלין, ל. קויפמאן, נ. קירטעכיאן, ס. מילער און מיס פורריביאן.

לאקאל 10. — ל. פענקען, ה. זאסלאווסקי, ל. פארער, ל. שיימאן און י. פישער.

לאקאל 11. — מ. ברעס, א. גאלדשטיין, פ. קויפמאן, ס. פאיאק און נ. סאקשטיין.

לאקאל 17. — דזש. סטאנקעוויטש, מ. ליוועסטהאל, א. נאלדין, א. בעלכאן און מ. מאשקאוויטש.

לאקאל 21. — ה. ארטיש און א. קאפלאן.

לאקאל 23. — ל. פינקאווסקי, ה. גרינבערג, ס. מארגאליס, י. בערמאן און פ. עטקין.

לאקאל 35. — ל. לאנגער, ה. וויסמאן, י. ראטשטיין, ה. בארענשטיין און פ. לעווין.

לאקאל 45. — מ. ריטצי און וו. דעמייער.

לאקאל 48. — ע. מאליסאני, וו. קאטאני, י. טשיארטשיארא, דזש. פיציאני און פ. פיזא.

לאקאל 64. — א. ברוק, ס. סייפעס, ס. שיפמאן, מ. בורג און י. אבערשטיין.

לאקאל 82. — ס. ראשינסקי, נ. סאמכאן, ל. שטיין, דזש. סינגער און י. גראף.

ראשען־פאליש בר. — מ. וויטעבכאוויטש און דזש. זוויעריאנסקי.

ברודער א. באראף, דזשענעראל סעקרעטער פון דער אינטערנעשאנאל, נעמט איבער דעם טשער און באגריסט די דעלעגאטען פון דעם דזשאינט באארד פאר דעם יאהר 1923. ער ערקלערט די אויפגאבע פון די דעלעגאטען און ער האפט, אז אייניגקייט וועט אין דעם דזשאינט באארד הערשען. די ארויסגעהענדע דעלעגאטען רופט ער צו בלייבען לאיאל צו דער יוניאן.

עס ווערט פארגענומען וואהלען פאר דזשענעראל אפיסערס און די פאלגענדע ווערען ערוועהלט: ל. פינקאווסקי, טשערמאן; דזש. סטאנקעוויטש, ערשטער וויים־טשערמאן; ל. פענקען, צווייטער וויים־טשערמאן; ל. לאנגער, סעקרעטאר; פ. קאפלאוויטש, טרעזשורער; י. פיינבערג, דזשענעראל מענעדזשער; ה. וויסמאן, סארדזשענט עט ארמס.

די פאלגענדע מעמבערס ווערען ערוועהלט צו די באארד אוו דירעקטארס: גארדאן, ווערטהיימער, מילער, זאסלאווסקי, קויפמאן (11), סטאנקעוויטש, גרינבערג, לעווין, מאליסאני, סייפעס, ראשינסקי.

די פאלגענדע מעמבערס ווערען ערוועהלט צו דער גריוועגס קאמיטע: קאפער, שמעטערער, קאופמאן (9) פענקען, פאלאק, נאלדין, הערמאן, ראטשטיין, האטאניא שיפמאן, סאמסאן.

די פאלגענדע מעמבערס ווערען ערוועהלט צו דער אפיעלס קאמיטע: בעלסאן, וויסמאן, מארגוליעס, פארער, פיטשערסקי, פיזא, נאבלין.

די פאלגענדע מעמבערס ווערען ערוועהלט צו דער פינאנץ־קאמיטע: ברעס, בארענשטיין און טשיארטשיארא.

עס ווערט באשלאסען צו פרעזענטירען דעם טשערמאן, די וויים־טשערלייטע, דעם סארדזשענט עט ארמס און די מעמבערס פון דער פינאנץ קאמיטע.

ברודער שלעזינגער, פרעזידענט פון דער אינטערנעשאנאל, פאדערט אויף די לאקאלס אז זיי זאלען ארויסהעלפען די אומבאשעפטיגטע אין זייערע ארגאניזאציאנען.

ברודער שלעזינגער באגריסט אויך די נייע דזשאינט באארד און די ווייטער־ערוועהלטע אפיסערס און ער ווינשט אלעמען ערפאלג אין דער ווייטערדיגער ארבייט.

* * *

באארד אוו דירעקטארס באריכט

קאמיטעס:

א קאמיטע פון די ארבייטער פון דער הארמאן קלאוק קא. פון ניו דזשוירזי אינפארמירען דאס זייער פירמע פארלאנגט אז די ארבייטער זאלען רעדוצירען זייערע וויידזשעס. די קאמיטע ערקלערט ווייטער, אז די פירמא מאכט אלע פארבארייטונגען פאר א סטרייק אין איהר שאפ. די קאמיטע פארלאנגט צו ערקלערען דער פירמע א סטרייק ווען זי וועט דורכאוים באשטעהן אויף א רעדאקשאן אין די וויידזשעס.

דער פארלאנג פון דער קאמיטע ווערט גוט געהייסען.

א קאמיטע פון די ארבייטער פון שראנק און פרענקעל פארלאנגט, אז דער אפיס זאל פאר זיי פאדערען א גאראנטי פאר 40 וואכען ארבייט. די קאמיטע ערקלערט, אז די לעצטע עטליכע סעזאנס האבען זיי קיין לעבען ניט געמאכט, דערום זיינען זיי געצוואונגען צו פארלאנגען די אויבענדערמאנטע פארערונג.

דער פארלאנג ווערט איבערגעגעבען צום אפיס.

א קאמיטע פון די ארבייטער פון דער „פיט בעסט“ אינפארמירען אז זייער פירמע איז זיי צופרידען צו געבען א קאנטראקט פאר 40 וואכען ארבייט, ווען די ארבייטער וועלען רעדוצירען זייערע וויידזשעס.

ברודער סלוצקי, וועלכער קאנטראלירט דעם שאפ, ערקלערט, אז דער שאפ האט לעצטען יאהר געארבייט 43 וואכען אהן א רעדאקשאן. ברודער סלוצקי ערקלערט ווייטער, אז ער האט דעם פארלאנג ניט געוואלט באוויליגען אהן דער צושטימונג פון דער באארד אוו דירעקטארס.

דער פארלאנג פון דער קאמיטע רופט ארויס א דיסקאשען. נאך דעם ווי פילע מיינונגען ווערען אויסגעדריקט, ווערט די קייס איבערגעשיקט צום אפיס.

צושריפטען.

דער צושריפט פון לאקאל 35, אין וועלכען די פרעסערס יוניאן פארלאנגט, אז די דזשאינט באארד זאל צוריק ציהען איהר שטיצע פון דער „פרייע ארבייטער שטימע“, די ציימונג וועלכע האט זיך גענומען איהר אויפגאבע צו אטאקירען לאקאל 35 ביי יעדער געלעגענהייט, ווערט דיסקוטירט, און עס ווערט באשלאסען, אז דער סעקרעטער זאל שיקען א פראטעסט צו דער אויבענדערמאנטער ציימונג, פראטעסטירענדיג געגען דער האנדלונג בעצוג דעם אויבענדערמאנטען לאקאל.

לאקאל 28 פארלאנגט אז דער אפיס זאל זעהן דאס די פירמע ליפקין און ביליג זאלען נאכקומען איהר פארשפרעכען און אנשטעלען אן עקזאמינער.

די פראגע ווערט איבערגעגעבען צום דזשענעראל מענעדזשער און דעם אפיס.

ברודער קאפלאוויטש באריכטעט וועגען די אויסגאבען אין דעם לעצטען סטאפעדזש און ערקלערט, אז דער סטאפעדזש האט געקאסט דער יוניאן 295,658.72 דאלאר.

ברודער קאפלאוויטש באריכטעט אויך, אז אין דעם לעצטען סטאפעדזש איז איינער פון אונזערע מעמבערס געשטאכען געווארען פון א מאנופעקטשורער אין ברוקלין און לויט ווי דאקטוירים באהויפטען וועט דער ברודער אזוי שנעל נים קענען ארבייטען. ברודער קאפלאוויטש גלויבט, אז די יוניאן איז פארפליכטעט עפעס צו טאן פאר דעם ברודער.

די פראגע ווערט איבערגעשיקט צו דער פינאנץ קאמיטע.

מיט דעם ווערט דער מיטינג געשלאסען.

ל. לאנגער, סעקרעטער.

קלאוק אפערייטארס, מעמבערס פון לאקאל 1, אויפמערקזאם!

די עדיוקיישאנאל קאמיטע פון אונזער לאקאל אנאנסירט פאר דיזער וואך די פאלגענדע לעקטשורס און דיסקוסיאנען אין אונזערע קלאב רומס, 1581 וואשינגטאן עוועניו, לעבען קלערמאנט פארקוויי, בראנקס.

דעם פרייטאג אווענט, 8 אוהר, וועט בר. א. ראטענבערג איינלייטען א דיסקוסיאן איבער דער טעמע „וואס מיינט פריידענקען?“

דעם שבת אווענט, 8 אוהר, וועט פראפעסאר נ. א. גאלאטצקי לעקטשורען איבער דער טעמע „די ענטוויקלונג פון די סאציאלע און דעמאקראטישע אידעען.“

דעם זונטאג, 10.30 אוהר פריה, וועט מ. לעווין געבען די 6טע לעקטשור אבער דער טעמע „די עקאנאמיע פון דער הייניגער געזעלשאפט.“

מעמבערס פון לאקאל 1 און אויך פון אנדערע לאקאלס זיינען איינגעלאדען צו קומען צו דיזע לעקטשורס און אנטייל נעמען אין די דיסקוסיאנען.

עדיוקיישאנאל קאמיטע,
י. סטיינזאר, מ. נאבלין און ל. ליוי.

קלאוקמאכער יוניאן נעהמט א שטארקע שטעלונג אין א רע־ארגאנייזיישאן קייס.

(שלוס פון זייט 1)

דעם פאל אבער, האט דער „אומפארטייאישער“ טשערמאן זיך גענומען דאס רעכט אויך צו פסק'ענען, אז די פירמע קאן אליין באשליסען, וועלכע ארבייטער זי וויל האבען און וועלכע זאלען פארלאזען דעם שאפ. אין דעם איז פארוויקעלט א פרינציפיעלע פראגע און די יוניאן האט גענומען א שטארקע שטעלונג געגען דער ענטשיידונג פון דעם אומפארטייאישען טשערמאן.

געוועהנליך, מוזען ביידע צדדים אננעהמען די ענטשיידונג פון דעם אומפארטייאישען טשערמאן פון „טרייעל באארד“. אין דעם פאל אבער, האט די יוניאן די ענטשיידונג ניט געוואלט אננעהמען, אויפ'ן גרונד, דאס דער אומפארטייאישער טשערמאן אין דער קייס האט ניט געהאט קיין רעכט צו ענטשיידען דאס די פירמע האט דאס רעכט אליין צו באשטימען, וועלכע ארבייטער זאלען פארלאזען דעם שאפ, און די יוניאן און די ארבייטער זאלען אין דעם גאר ניט האבען וואס צו זאגען. פרעז. שלעזינגער האט געשיקט וועגען דעם צו דער „פראטעקטיוו“ א שארפען בריף, ערקלערענדיג, דאס אזא ענטשיידונג און אזא האנדלונג איז געגען דעם גייסט פון אגרימענט צווישען דער יוניאן און דער אסס'ן, און אויב די אסס'ן זאל אויף דעם דורכאוים באשטעהן, מיינט עס, אז זי וויל שוין ווידער ברעכען דעם אגרימענט מיט דער יוניאן.

בעת מיר געהען צום דרוק מיט דער ציימונג לאזט מען אונז וויסען פון דזשאינט באארד אפיס פון דער קלאוקמאכער יוניאן, דאס די קייס איז געסעטעלט געווארען צווישען די פארטרעטער פון דער יוניאן און דער אסס'ן און דער סכסוך איז פאראיבער. דאס צייגט אלזא, נאך אמאל, ווי די קלאוקמאכער יוניאן צוזאמען מיט אונזער אינטערנעשאנאל שטעהען אויף דער וואך, צו זעהן, אז די אינטערעסען פון די ארבייטער אין די שעפער זאלען אפגעהיט ווערען.

וועכענטליכער קאלענדאר

אינטערנעשאנאל ארבייטער אוניווערזיטעט, וואשינגטאן אירווינג הייסקול, אירווינג פלייס און 16טע סטריט.

שבת, דעם 13טען יאנואר.

1.30 בייטאג — „סאציאלע קרעפטען אין דער ליטעראטור“. — דר. ת. לייאנס.

2.30 בייטאג — „לייבאר און טרייד־יוניאניזם, טרייד־יוניאן פאליסים און טאקטיק“, — י. סאפאס, לעהרער.

זונטאג, דעם 14טען יאנואר.

10.30 אין דער פריה — „פסיכאלאגיע און צייט־פראגען“ — א. פיטשהאנדלער.

11.30 — „פאליטישע און סאציאלע געשיכטע פון די פאראייניגטע שטאטען“, — דר. ה. י. קארמאן.

אין די יוניטי סענטערס.

מאנטאג, דעם 15טען יאנואר.

8.30 — וויסטמאכער יוניטי סענטער, פאבליק סקול 40, 320 איסט 2טע סט., רום 303. „די אינדוסטריעלע געשיכטע פון די פאראייניגטע שטאאטען“, דר. מארגארעט דעניעלס, לערער.

בראנזוויל יוניטי סענטער. — פאבליק סקול 84, סטאן און גלענמאר עוועניו, רום 310. „די ענטוויקלונג פון דער אינדוסטריע און די טרייד יוניאן באוועגונג אין אמעריקא“. מיס טערעזא וואלפסאן, לערער.

דינסטאג, דעם 16טען יאנואר.

8.30 אווענט — הארלעם יוניטי סענטער, פאבליק סקול 171, 103טע סט., לעבען 5טע עוו., רום 406: עקאנאמיקס, סאלאן דעליאן, לעהרער.

8.30 אווענט — לאוער בראנקס יוניטי סענטער, פאבליק סקוהל 43, בראון פלייס און 135טע סט., רום 305: „עקאנאמיע און די ארבייטער־באוועגונג“, סילוויא קאפאלד, לעהרער.

מיטוואך, דעם 17טען יאנואר.

8.30 אווענט — איסט סייד יוניטי סענטער, 4טע סט., לעבען 1טע עוו., רום 404: „מאדערנע עקאנאמישע אינסטיטוציאנען“, א. ל. ווילבערט, לעהרער.

8.30 אווענט — בראנקס יוניטי סענטער, פאבליק סקוהל 61, קראטאנא פארק איסט און שארלאט סט., רום 501: „די אנטוויקלונג פון אינדוסטריע און טרייד יוניאנס אין אמעריקא“, טהערעזא וואלפסאן, לעהרער.

וויסט מאכער יוניטי סענטער. — פאב. סקוהל 40, אום 6 אוהר, פיזיקעל טריינינג, מיס לארעטא ריטער, אינסטראקטאר.

8.45 אווענט. — בראנקס יוניטי סענטער, פאבליק סקול 61, קראטאנא פארק איסט און שארלאט סט., רום 501: „די ענטוויקלונג פון אינדוסטריע און די טרייד־יוניאן באוועגונג אין אמעריקא“, טערעזא וואלפסאן, לערער.

פרייטאג, דעם 19טען יאנואר.

8 אוהר אווענט: פאבליק סקול 150, קריסטאפער עוו. און דזשעקסאן סט., „סאציאלע פסיכאלאגיע“, דר. מארגארעט דעניעלס, לערער.

וויליאמסבורג יוניטי סענטער — פאבליק סקול 147, בושוויק עוו., און מעקיבען סט., ברוקלין.

דיזע קורסען וועלען פארטגעזעצט ווערען דורכ'ן סעזאן אין זעלבען פלאץ און אין דער זעלבער צייט. אייינטריט איז פריי פאר אונזערע מיטגלידער.

אויסער דעם ווערט געלערענט ענגליש פאר אנפאנגער און „אדוואנסד“ ענגליש אין אלע אונזערע יוניטי סענטערס, מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך אווענט.

איינטריט פריי פאר מיטגלידער פון אונזער אינטערנעשאנאל.

עקסטענשאן דיוויזשאן. — לעקטשורס אין אידיש.

שבת, דעם 13טען יאנואר — אין די קלאב רומס פון לאקאל 1, 1881 וואשינגטאן עוו., בראנקס, אום 8 אוהר אווענט, פראפעסאר גאלאטצקי וועט לעקטשורען איבער „די ענטוויקלונג פון די סאציאלע און דעמאקראטישע אידעען.“

שבת, 1 אוהר בייטאג — א לעקטשור ביי לאקאל 17, אין 44 2טע עוועניו, ל. לעהרער וועט ריידען איבער: „פסיכאלאגיע“.

שבת, 1 אוהר בייטאג, אין אפיס פון לאקאל 9. — מאקס לעווין וועט לעקטשורען איבער: „די פראבלעמען פון דער איצטיגער ארבייטער באוועגונג.“

זונטאג, דעם 14טען יאנואר — מאקס לעווין וועט לעקטשורען איבער: „די עקאנאמישע געביידע פון דעם איצטיגען סיסטעם“, אין די קלאב רומס פון לאקאל 1, 1581 וואשינגטאן עוו., בראנקס.

מיטגלידער פון דער אינטערנעשאנאל וואס וואוינען אין די בראנקס זיינען געלאדען צו קומען צו די לעקטשורס. עס מאכט נים אוים צו וועלכען לאקאל זיי באלאנגען. אלע זיינען ווילקאמען.

דאנערשטאג, דעם 18טען יאנואר — א לעקטשור אין ענגליש, אין דער אינטערנעשאנאל בילדינג, 3 וועסט 16טע סט. דר. וויליאם אגבורן וועט ריידען איבער: „פסיכאלאגישע אויסטייטשונגען פון דער סאציאלאגיע“.

איינטריט פריי פאר די מיטגלידער פון דער אינטערנעשאנאל.

אין דער פראווינץ.

פרייטאג, דעם 12טען יאנואר. — א לעקטשור אין פילאדעלפיא, אויף אידיש, 1018 טשעררי סטריט. יואל ענטין וועט לעקטשורען איבער: „דער נייער אידישער טעאטער.“

די מיטגלידער פון אלע אינטערנעשאנאל לאקאלס אין פילאדעלפיא זיינען געלאדען צו קומען צו דער לעקטשור.

ראָוז מינאָוויץ

ביים לעצטען מיטינג פון לידיס ברענטש זיינען די פאלגענדע שוועסטער, איווע פאשא, טילי ריטער, איווע קראוס, בעסי טאקער און מיני לאפינסקי באאויפטראגט געווארען אויסצודריקען דעם טרויער און וועהטאג וואס מיר, די שוועסטער פון ברענטש, פיהלען פאר דעם פריהצייטיגען טויט פון שוועסטער ראוז מינאוויץ. מיר האבען געליבט מינאוויץ'ען, נים אזוי ווי א יוניאן־שוועסטער, נאר אזוי און נאך מעהר ווי א לייבליכע שוועסטער. זי איז געווען צו אונז אזוי ווי א ליבליכע, הארציגע און געטרייע מאמע...

ניטא קיין ווערטער אויסצודריקען אונזער צער. וואלטען מיר געווען קינסטלער, וואלטען מיר פיליכט געפונען די פאסיגע ווערטער, און אפשר נים. ווארים, אין דען מעגליך צו געבען אויסדרוק צו אונזער טרויער ווען דאס הארץ איז פארקלעמט און פון די אויגען פליסען טרעהרען? ווי קאן דער מח אויסטראכטען פאסיגע ווערטער? ווען מען פיהלט אזוי, דאן קאן מען נים ריידען, דאן נעמט אפ דער לשון.

מיס מינאוויץ איז געבארען געווארען מיט 27 יאהר צוריק אין מאזיר, א קליין שטעדטעל אין מינסקער גובערניע. ווען זי איז געווען נאך א קינד, קיין 13 יאהר נים אלט, איז איהר פאטער געשטארבען און זי האט געמוזט ארבייטען צו ערנעהרען זיך און איהר מוטער. און כאטש זי האט באדארפט ארבייטען שווער און ביטער פאר דאס שטיקעל ברויט, האט איהר גייסט ניט גערוט. נאך דאן, אלס 13 יאהריגע קינד, האט זי שוין באגריפען, אז דער צאריזם איז אן אומגליק פאר דער מענשהייט. זי ווערט א טעטיגער מיטגליד פון „בונד“. אין יאהר 1907 איז זי געקומען קיין אמעריקא און איז גלייך געווארען א מיטגליד אין לאקאל 9. דאן איז די יוניאן נאך ניט געווען דאס וואס היינט. פון די טויזענטער וועלכע האבען דאן געארבייט ביי קלאוקס האבען נאר עטליכע הונדערט באלאנגט צו דער יוניאן. וועגען האבען א קאנטראל איבער די שעפער איז קיין רייד נים געווען. וועגען דעם האבען דאן געטרוימט אייניגע אידעאליסטען צווישען וועלכע עס האט זיך אויך געפונען שוועסטער מינאוויץ.

אינ'ם באריהמטען גענעראל סטרייק פון 1910, דער סטרייק וועלכער האט געגעבען די קלאוקמאכער א יוניאן און האט אפגעשאפט די סיסטעם פון סוועטינג, עקספלואטאציע און אונטערדריקונג, וועלכע האט נים געהאט קיין גלייכען צו זיך אין דער גאנצער וועלט, אין דיזען סטרייק האט שוועסטער מינאוויץ גענומען א טיכטיגען אנטייל.

גלייך נאכ'ן סטרייק, פלעגען די ברידער מיטגלידער פון לאקאל זיך אזוי אויפפיהרען ביי די סעקשאן מיטינגען, אז די פרויען פלעגען נים קאנען צוזאמען מיט זיי מיטען. די עטליכע וועלכע פלעגען קומען האבען קיין מאל נים געקאנט קומען צום ווארט; די שניידער זיינען דאן נים געווען אינטעליגענט גענוג צו רעספעקטירען א מיינונג פון א שוועסטער. ביי זיי איז נאר אויסגעקומען קאמיש צו זעהן א פרוי אויף דער פלאטפארמע. ווי קומט א פרוי צו נעמען א ווארט ביי א מיטינג? ... דערצו דארף מען נאך האבען אין זינען, אז דאן האט מען געארבייט פון שטיק. די מענער פלעגען מאכען די פרייזען מיט'ן באס, און געוועהנליך, פלעגען די מיידלאך ארבייטען ביי די מענער און נים דירעקט פונ'ם באס. און עס איז אויסגעקומען אז איין יוניאן מאן האט עקספלואטירט דעם צווייטען. די מיידלאך האבען באלאנגט צו דער יוניאן, אבער קיין שוץ פון דער יוניאן האבען זיי נים געהאט. זיי פלעגען ארבייטען שווער און ביטער און וויפיל די שניידער האבען געוואלט האט מען זיי געגעבען. נאטירליך, האבען די שניידער נים געהאט דעם פולען בענעפים פון דער עקספלואטאציע. די באלעבאטים האבען געוואוסט וויפיל די שניידער פלעגען צאהלען די מיידלאך און זיי האבען זיי געגעבען אזעלכע פרייזען, אז ס'איז נים געווען פאר זיך און נים פאר די מיידלאך.

שוועסטער מינאוויץ האט גלייך אנגעפאנגען א קאמף געגען דעם. זי האט מיט דער הילף פון נאך עטליכע מיידלאך גענומען ארגאניזירען די פרויען פון טרייד און האט געפאדערט אז זיי זאלען ארבייטען דירעקט פאר די באלעבאטים, און זיי זאלען קריגען דיזעלבע וויידזשעס ווי די מענער ארבייטער פונ'ם טרייד. זי האט פארשטאנען, אז כדי צו האבען דעם נויטיגען איינפלוס אויף דער יוניאן, מען זאל זיך רעכענען מיט זייערע פאדערונגען איז נויטיג, אז די פרויען זאלען האבען א באזונדערען ברענטש, וואו זיי זאלען קאנען אומגעשטערט דיסקוטירען זייערע טרייד־פראבלעמען און אננעהמען די נויטיגע באשלוסען. אין יאהר 1911 איז דער לידיס ברענטש געגרינדעט געווארען.

מינאוויץ איז געווען פון די גרינדער פונ'ם ברענטש און ביז זי איז קראנק געווארען, מיט 4 מאנאט צוריק, איז קיין זאך נים געטאן געווארען אהן איהר הילף, אהן איהר ראט. איז געווען א פראגע פון וואך־ארבייט, איז זי געווען צווישען די וועלכע האבען אויסגעארבייט די סקיילס. עס איז נים געווען אן אונטערנעהמונג, א סטרייק אין וועלכע זי האט נים גענומען קיין אנטייל. זי האט אויך פארנומען א וויכטיגען פלאץ אין דער עקזעקוטיוו באארד וואו זי האט פארטראטען דעם לידיס ברענטש און מען האט זיך דארט שטארק גערעכענט מיט איהרע מיינונגען. זעהר ווייניג, אפילו פון אונזערע פעהיגע טוער, באזיצען די פעהיגקייט, די לאגיק און טאקט מיט וועלכע מינאוויץ האט זיך אויסגעצייכענט. עס איז געווען צו באוואונדערען די ענערגיע איהרע, אומעטום איז זי געווען און אין אלץ האט זי גענומען אן אנטייל. וואו א קאנצערט, וואו א לעקטשור, וואו אן אונטערנעמונג, האט מען זי געקאנט טרעפען.

שוועסטער מינאוויץ איז געשטארבען זעהר יונג, צו 27 יאהר, אבער פון די יאהרען וועלכע זי האט געלעבט האט זי קיין איין מינוט נים געלאזען אין ניוועץ געהן. יעדע מינוט פון איהר צייט האט זי אוועקגעגעבען אין קאמף פאר א שענערע און בעסערע וועלט. און כאטש זי האט אזוי פיל יאהרען געארבייט פאר דער יוניאן, דאך, ווען זי איז געווען געפעהרליך קראנק, האט זי זיך ענטזאגט צו נעהמען אירגענד וועלכע שטיצע פון דער יוניאן. זי איז געווען פון די גוטע נשמות, וועלכע העלפען אלעמען, און אליין זיינען זיי צו שטאלץ אנצונעהמען אירגענד וועמענס הילף און ווילען קיינעם נים פאלען צו לאסט.

שוועסטער מינאוויץ איז טויט. זי איז געפאלען אזוי ווי א העלדישער סאלדאט אויף'ן שלאכטפעלד, אין קאמף מיט'ן שונא.

מאכען א לעבען ארבייטענדיג אין שאפ, זיין טעטיג אין דער יוניאן, אין דער עקזעקוטיוו, אין קאמיטעס, אטענדען צו די קלאסען פון דער אינטערנעשאנאל, ערציהען זיך, בילדען זיך, וועלען געניסען פון לעבען, דאס אלץ האט פארנומען איהר גרויסען גייסט, אבער איהר שוואכער קערפער האט עס נים געקאנט אויסהאלטען.

און איצט, מיט געבויגענע קעפ און טיפען טרויער אין אונזערע הערצער, ביי דיין פרישען קבר, טייערע שוועסטער מינאוויץ, שווערען מיר פארטצוזעצען דעם קאמף פאר דער פארניכטונג פון דער היינטיגער פארפלוכטער ארדנונג, וואו אזעלכע גוטע נשמות ווי דיינע, האבען קיין מעגליכקייט נים צו עקזיסטירען. דעם בעסטען דענקמאל וואס מיר קאנען דיר שטעלען, טייערע שוועסטער, איז אויספילען דעם פלאץ וועלכען דו האסט פארנומען אין קאמף פאר דער באפרייאונג פונ'ם ארבייטער קלאס, און דאס וועלען מיר פרובירען טאן!

ל. היימאן, מעג. לאקאל 9.

אינסטאלליישאן ביי לאקאל 82.

לעצטען דאנערשטאג, דעם 4טען יאנ. האט לאקאל 82 געהאט אינסטאלליישאן פאר דער נייער עקז. באארד. די באאמטע פון לאקאל זיינען ווי פאלגט:

פרעזידענט פון לאקאל—מ. גרייפער; טשערמאן פון דער עקז. באארד — י. גראף; וויים־טשערמאן — ס. ראשינסקי; רעקארדינג סעק. — מ. מאלין; די נייע דזשאינט באארד דעלעגאטען זיינען: י. גראף, ס. ראשינסקי, י. פינגער, ל. סטיין, נ. סאמסאן. די עקזעקוטיוו באארד מעמבערס זיינען די אויבענדערמאנטע און צו זיי נאך 8 מעמבערס ווי פאלגט: מ. בראנדינגער, ס. בארנשטיין, ס. טישקאפסקי, ס. לעווין, ה. נאדלער. מ. פיין, ז. קאהן און ס. ראזענבערג. אלס סעקר.־מענעדזשער איז ווידער ערוועהלט געווארען בר. מ. י. אשפיז.

פרעזענטירען דער טשערליידי.

מיר, די ארבייטער פון דער דרעס פירמע שיינער און סמיטה, 165 וועסט 26טע סטריט, דריקען אוים אונזער דאנקבארקייט צו בעטי רובענפעלד, אונזער טשערליידי, פאר איהר גוטע און אויפריכטיגע ארבייט פאר'ן שאפ.

אלס אנערקענונג און אנדענקונג האבען מיר איהר פרעזענטירט מיט א ווערטפולע שנירעל פערל און מיר ווינשען איהר עס צו טראגען געזונטערהייט.

די קאמיטע פון שאפ.

צוויי מיטינגען פונ'ם עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעסמאכער יוניאן, לאקאל 22

א זיצונג פונ'ם עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעסמאכער יוניאן לאקאל 22 איז אפגעהאלטען געווארען דינסטאג אווענט, דעם 19טען דעצעמבער, אין 16 וועסט 21טע סטריט. אונטער דעם פארזיץ פון שוועסטער ראזי וואלקאוויץ.

אויסער די קאמיטעס פון די שעפער מיירקין און לעוויט און ספארער און מייזעל האבען זיך צום עקזעקוטיוו באארד אויך געווענדעט אנדערע קאמיטעס מיט פארשיידענע פארלאנגען. נאכדעם ווי די פארלאנגען זיינען אויסגעהערט געווארען, האט דער עקזעקוטיוו באארד זיי גענומען אין באטראכט און איבער זיי געהאנדעלט.

עס איז ווידער אויפגענומען געווארען די פראגע וועגען איינפיהרען א בעסערען סיסטעם אין דעם ארגאניזאציאנס דעפארטמענט, כדי דער קאנטראל איבער אונזערע שעפער זאל אזוי אויסגעברייט ווערען, אז ער זאל ארומכאפען די גאנצע אינדוסטריע. די פראגע איז פון לעצטען מיטינג אפגעלעגט געווארען אויף דעם מיטינג כדי צו געבען א געלעגענהייט דעם מענעדזשער פונ'ם דזשאינט באארד און דער ארגאניזאציאנס קאמיטע צו זיין דערביי ווען דער ענין וועט דיסקוטירט ווערען.

ארום דער פראגע האט זיך אנטוויקעלט א דויערענדיגע און היציגע דעבאטע. עקזעקוטיוו באארד מיטגלידער האבען זיך אפגעשטעלט אויף דעם אופן ווי אזוי נייע־ארגאניזירטע שעפער ווערען צוריקגעשיקט צו דער ארבייט און האבען אנגעצייגט אויף פעהלערען אין דער דאזיגער ארבייט און פארגעשלאגען אויסבעסערונגען. אנדערע האבען אנגעוויזען אויף דער וויכטיגקייט צו האבען מעהר ביזנעס איידזשענטס אכטונג צו געבען אויף די נייע שעפער.

דער מענעדזשער פונ'ם דזשאינט באארד, ברודער האכמאן, האט פאר'ן עקזעקוטיוו באארד אנגעצייכענט אן אויספיהרליכען פלאן, וועלכען ער וועט גאר אין גיכען דורכפיהרען און וועלכער וועט פיל פארבעסערען און פארשטארקערען דעם קאנטראל איבער דער אינדוסטריע.

אין פארבינדונג מיט דעם האט די קאמיטע, וואס איז ביי'ם לעצטען עקזעקוטיוו באארד מיטינג ערוועהלט געווארען נאכצוזוכען פאסענדע מענשען ארויסצוהעלפען אין דער ארגאניזאציאנס ארבייט דעם קומענדיגען סעזאן, באריכטעט, אז זי געהט אן מיט איהר ארבייט און אזוי שנעל ווי זי וועט געפינען די מענשען וועט זי זיי רעקאמענדירען צו ברודער האכמאן.

עס איז פארגעזעצט געווארען די פארהאנדלונגען איבער דעם באריכט פונ'ם דזשאינט באארד פון דעם 6טען דעצעמבער. נאכדעם ווי מען האט יעדען פונקט באזונדער דיסקוטירט און אנפראגעס זיינען פארענטפערט געווארען האט דער עקזעקוטיוו באארד דעם באריכט גוטגעהייסען.

דער דזשאינט באארד באריכט פון דעצעמבער דעם 13טען איז אויפגענומען און גוטגעהייסען געווארען מיט דער אויסנאהם פון דעם באשלוס, אז די שטיצע פאר די רוסישע יתומים זאל געשיקט ווערען דורך דער „אמעריקאן רעליף סאסייעטי“. דער עקזעקוטיוו באארד איז מיט'ן גאנצען הארצען פאר דעם באשלוס פונ'ם דזשאינט באארד צו אדאפטירען 10 רוסישע יתומים אויף א יאהר, אבער ער פראטעסטירט העפטיג געגען דעם, אז די שטיצע זאל געשיקט ווערען דורך דער „אמעריקאן רעליף סאסייעטי“.

די פינאנץ און אפיס קאמיטע האט אריינגעבראכט א באריכט פון איהר מיטינג, וואס זי האט געהאט דעם 14טען דעצעמבער און דער עקזעקוטיוו באארד האט איהם פארהאנדעלט און גוט געהייסען.

* * *

א זיצונג פונ'ם עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעס מאכער־יוניאן לאקאל 22 איז אפגעהאלטען געווארען דינסטאג אווענט, דעם 26טען דעצעמבער אין 16 וועסט 21טע סטריט אונטער דעם פארזיץ פון פ. ראטענבערג.

דער סעקרעטאר פונ'ם דזשאינט באארד, ברודער מאקאף, האט דורך א צושריפט אויפגעפאדערט אונזער עקזעקוטיוו באארד צו באשטימען א קאמיטע פון דריי, וועלכע זאל צוזאמען מיט דער 6טער קאמיטע וואס דער דזשאינט באארד האט אויסגעקליבען מאכען אלע אראנדזשמענטס, כדי זיי זאלען קאנען ווי געהעריג איינפיהרען דעם רעפערענדום וועגען וואך ארבייט.

די ברידער ראבינאוויץ, דארפמאן און לייבאוויץ זיינען ערוועהלט געווארען אין דער קאמיטע.

ברודער שעהנהאלץ, סעקרעטער טרעזשורער פון אונזער לאקאל, האט אפגעגעבען א פינאנציעלען באריכט, וואס נעהמט ארום 6 מאנאטען, אנהויבענדיג פון דעם ערשטען יולי און ענדיגען דעם 31טען אקטאבער, 1922.

דער באריכט איז געווען באגלייט מיט א בריף פון דעם אודיטאר פון אונזער אינטערנעשאנאל אין וועלכען ער האט ערקלערט, אז ער האט געפונען די פינאנצען אין בעסטען ארדנונג.

ערקלערענדיג, אז דאס איז זיין ערשטער פינאנציעלער באריכט זינט די נייע אדמיניסטראציע איז אין אמט און באקאנטמאכענדיג אין קורצען דעם עקזעקוטיוו באארד מיט דעם פינאנציעלען צושטאנד פון אונזער לאקאל, איז ברודער שעהנהאלץ איבערגעגאנגען צו די פאקטען פונ'ם באריכט אין וועלכע עס שפיגעלט זיך אפ די גרויסקייט פון דער ארגאניזאציע, ווי עס צייגען די ציפער פון דער איינגאהמע, וואס האט אינ'ם פארלויף פון די דערמאנטע 6 מאנאטען באטראפען 142,400.37 דאלאר.

פאר דער צייט איז קאלעקטירט געווארען 64,174.60 דאלאר פאר סטעמפס. ארונטערנעהמענדיג פון דעם די „פער־קאפיטא טעקס“ צו דער אינטערנעשאנאל, וואס באטרעפט 18,835.60 דאלאר בלייבט א ריינער איינקונפט פון 45,837 דאלאר.

עס זיינען פאר דער צייט פארקויפט געווארען 188,356 סטעמפס, וואס עס מיינט, אז דורכשניטליך זיינען 8834 סטעמפס פארקויפט געווארען אין יעדע פון די 20 וואכען. אדער אז די דורכשניטליכע דיוס־צאהלענדיגע מיטגלידערשאפט פון אונזער ארגאניזאציע איז געווען 8834.

„עס פרעהט מיר צו זאגען“, ערקלערט דער סעקרעטאר ליינענדיג דעם באריכט, „אז די צאהל פון דיוס־צאהלענדיגע מיטגלידער איז די גרעסטע אין דער היסטאריע פון לאקאל 22. דאס איז א דאנק דעם, וואס עס איז געווען נים קיין שלעכטער סעזאן אין דער דרעס אינדוסטריע און אויך א דאנק די אומערמידליכע ארבייט, וואס אונזער אפיס האט געטאן נאכפאלגענדיג די ריקשטעהענדיגע מיטגלידער.

מיר האבען, ערשטענס, ארויסגעשיקט מעלדונגען צו אלע מיטגלידער, וועלכע זיינען שולדיג געווען פאר זעקס מאנאטען אדער מעהר, אויפפאדערענדיג זיי אפצוצאהלען זייערע שולדען און זיי געגעבען א געוויסע צייט גוט צו מאכען זייערע יוניאן ביכלאך. און צווייטענס האבען מיר א פאר וואכען פאר דעם ערשטען יולי געלאזט וויסען די מיטגלידער, וועלכע זיינען געווען שולדיג פון 6 ביז 9 מאנאטען דיוס, אז אויב זיי וועלען נים ווערען גוטשטעהענדיג וועלען זיי געשטראכען ווערען פון דער יוניאן.

עס פארשטעהט זיך, אז די דערמאנטע ארבייט, ספעציעל אין אזא גרויסע ארגאניזאציע ווי אונזערע, איז געווען פארבונדען מיט פילע שוועריגקייטען, אבער זי איז נים געווען ארויסגעווארפען.

די בריף צו די ריקשטעהענדיגע מיטגלידער איז געווען א ווארנונג צו זיי און צו אלע, וועלכע האבען פארנאכלעסיגט נאכצוקומען זייערע פליכטען, ווייטער אזוי נים צו האנדלען.

כדי צו געבען א קלעהרערען באגריף ווי גרוים און פארצווייגט אונזער ארגאניזאציע איז, וועלען דינען די פאלגענדע ציפער: 36,323.00 דאלאר האבען מיר איינגענומען אויסשליסליך פאר איינטריטס געלט.

הגם עס איז א גאנץ גרויסע סומע פאר אזא קורצער צייט, פונדעסטוועגען איז דער דורכשניטליכער פרייז פאר א יוניאן בוך נים געווען מעהר ווי 22 דאלאר.

די צאהל נייע מיטגלידער, וואס זיינען פאר די פינף מאנאטען אריינגענומען געווארען אין אונזער ארגאניזאציע, איז געווען 1642. עס איז אן ערשטוינענדע צאהל פאר אזא קליין שטיקעל צייט, עס מיינט כמעט 75 נייע מיטגלידער א וואך. דאס איז דערגרייכט געווארען א דאנק די אומערמידליכע ארגאניזאציאנס ארבייט, וואס די יוניאן האט אנגעפיהרט, און דער גרויסער צופלוס פון אימיגראנטען.

אט דער צופלוס פון אימיגראנטען אין אונזערע רייען ברענגט ווידער ארויף אויפ'ן געדאנק די פראגע, וועלכע אינטערעסירט אזוי שטארק אונזערע מיטגלידער:

די פראגע וועגען רייסען זיך איבער א „דזשאב“.

לאמיר שוין אפילו צו געבען, אז

(שלוס אויף זייט 15)

די וועלט אין וועלכער מיר לעבען

פון ישאוועק און קארל קאפעק.

(אן אינזעקטען־קאמעדיע)

איבערזעצט פון ש. יאנאווסקי.

פון דער רעדאקציע.

מיט באדויערען ערקלערען מיר, דאס מען האט אונז פארווערט פארטזועצען דרוקען „די וועלט אין וועלכער מיר לעבען". מר. וויליאם בריידי האט זיך ארומגעזעהן, אז ער האט ניט דאס רעכט אויך צו לאזען דרוקען די זאך און מיר זיינען געצוואונגען דאס אפצושטעלען. אין דעם נומער ווערט פארענדיגט דער ערשטער אקט און דאס איבעריגע איז אונז פארווערט צו דרוקען.

ערשטער אקט.
די שמעטערלינגע.

כאראקטערע:

אפאטורא*) איריז
אפאטורא קליטהיא
פעליקס, וויקטאר, אטאקאר — שמעטערלינגע

די סצענע: א שטראהלענדער הי־מעל־בלויער פלאץ, פארשפרייט מיט בלומען און מיט קישעלאך. שפיגלען. א קליינער טיש, אויף וועלכען עס שטעהען גלעזער, וועלכע פינקלען מיט אלערליי קאלירען, פול מיט אלערליי קיהלע געטרענקע — און שטרויעלאך.

וואגאבונד (רייבט זיך אויס די אויגען און קוקט זיך ארום): אה, ווי ליבליך און שעהן דא איז בנאמנות, עס זעהט אויס ווי דער גן עדן. קיין מאלער וואלט ניט געקאנט אויסמאלען א שעהנער בילד! און וואס פאר א זיסע געשמאקע ריחות! (קליטהיע פליהט אריין לאכענדיג. אטאקאר נאך איהר).

אטאקער: איך ליב דיך, קלי־טיע!

וואגאבונד: שמעטערלינגע, אהא, זיי שפילען זיך. איך וואלט גע־וואלט א קוק טאן אויף זיי, ווען איך וואלט ניט געווען אזוי... (ער שטויבט אפ זיינע קליידער). אה. זאלען זיי שפרינגען, טאנצען. איך וועל זיך אוועקלעגען. (ער מאכט צו־רעכט די קישענס). בנאמנות, איך וועל, און אויב מיר וועלען עס ניט גלי־כען, וועלען מיר צומאכען אונזערע אוי־גען און איינדרעמלען. (ער לעגט זיך). אט אזוי.

פעליקס (קומט אן): וואו איז איריז? איך האב איהר געזעהן שלינ־גענדיג דעם ריח פון די בלומען. איריז! איריז! ווען איך וואלט לכל הפחות גע־קאנט געפינען א גראם צו דיין נאמען. (זעצט זיך צווישען די קישענס). „שעהנע איריז, וועלכע ווי פייער ריין איז". ניין, עפעס אנדערעס: „א די־מענט־פאנצער מיין געליבטער'ס קלייד איז, מיט ענגעל־שטארקייט האסט מיך אנגעפילט, איריז, איריז, איריז". דאס איז, דאכט זיך, ניט שלעכט. אבער וואו איז איריז? ווי קען זי אימער זיין מיט אט יענעם בחור וויקטאר? אה, גאט! אויף דיינע ליפען געטליכע ווערט ניט אפס, איריז, ביטער דיין ליבעס־שמיי־כעל, ווען דיין צער ביטער איז. איך וועל מאכען אן עלעגיע פון דעם אין ריכ־טיגע אלעקסאנדרינען, ווען זי זאל מיך אפנארען. אה, עס איז שוין אזוי דער גורל פון א פאעט צו ליידען. (געלעכטער הינטער דער סצענע).

פעליקס: דאס איז איריז. (הינ־טען, ביי דעם ארויסגאנג, א בילד פון אוו־דעלען צער, האלט ער דעם קאפ אין זיינע הענד. איריז קומט אריין. וויקטאר נאך איהר).

איריז: ביזטו עס דארט, פע־ליקס, גאנץ אליין? און אזוי אינטערע־סאנט־אומעטיג?

פעליקס (אומדרעהענדיג זיך): דו, איריז? אך, איך האב זיך ניט פאר־געשטעלט —

איריז: ווארום שפילסטו ניט דרויסען? אזוי פיל מיידלאך זיינען דא־ט.

פעליקס (אויפשפרינגענדיג): דו ווייסט, איריז, דאס... דאס זיי אינטערע־סירען מיך ניט.

איריז: אה, ארימער יונג! ווא־רום ניט?

וויקטאר: נאך ניט?

פעליקס: ניין, ניט מעהר.

איריז (וועקזיצענדיג זיך צווי־שען די קישענס): הערסט עס, וויקטאר? און ער זאגט עס נאך מיר גלייך אין פנים אריין! קום אהער, דו אומהעפליכער מענש. זעץ זיך דא. נעהענטער. נאך נעהענטער. זאג מיר, טייערינקער, אינ־טערעסירען דיך שוין ניט מעהר די פרויען?

פעליקס: איך בין מיד פון זיי.

איריז (מיט א גרויסען זיפץ): אה, איהר מענער, וואס פאר א ציניקער איהר זיינט. איהר האט נאר אייער פאר־גניגען, אזוי פיל פארגעניגען, וויפיל איהר קענט געניסען, און דאן זאגט איהר אלע: „איך בין מיד פון זיי". ווי שרעקליך דאס איז צו זיין א פרוי!

וויקטאר: ווארום?

איריז: מיר ווערען קיינמאל ניט מיד. וואס פאר א סארט פארגנ־גענהייט איז דיינע, טייערער פעליקס? ווען האסטו געליבט דאס ערשטע מאל?

פעליקס: איך געדענק שוין ניט. דאס איז שוין אזוי לאנג צוריק. און אפילו דאן איז עס ניט געווען דאס ערשטע מאל. איך בין געווען א חדר־אינגעל.

וויקטאר: אה, דו ביסט נאך דאן געווען דער ווערימעל (קעטערפילאר), פון וועלכען דו ביסט ערשט געווארען א שמעטערלינג? א גרינער ווערימעל, וואס שלינגט די בלעטלאך.

איריז: פעליקס, איז זי געווען א ברונעטקע? איז זי געווען שעהן?

פעליקס: שעהן, ווי דער טאג, ווי דער הימעל־בלוי, ווי —

איריז: ווי וואס? שנעל!

פעליקס: שעהן, ווי דו.

איריז: פעליקס, טייערסטער, האט זי דיך געליבט?

פעליקס: איך ווייס ניט. איך האב קיינמאל ניט גערעדט צו איהר.

איריז: גוטער גאט, וואס־זשע האסטו מיט איהר געטאן?

פעליקס: איך האב געקוקט אויף איהר פון דער ווייטענס.

וויקטאר: זיצענדיג אויף א גרין בלעטעל.

פעליקס: און געשריבען לי־דער, בריף, מיין ערשטען ראמאן.

וויקטאר: עס איז שרעקליך, וויפיל בלעטער אזא ווערימעל פאר־ברויכט!

איריז: דו ביזט באמת שוי־דערליך, וויקטאר. זעה, פעליקס' אוי־גען זיינען פול מיט טרעהרען. איז עס ניט שעהן?

וויקטאר: טרערען? אבער...

פעליקס: ניט אמת. ניטא קיין טרעהרען אין מיינע אויגען, עהרען ווארט, ניט.

איריז: לאמיר זעהן. קוק מיר אריין אין די אויגען. שנעל.

וויקטאר: איינס, צוויי, דריי, פיר — איך האב געוואוסט, אז ער וועט עס לענגער ניט אויסהאלטען.

איריז (לאכענדיג): איצט זאג מיר, פעליקס, וואס פאר אויגען איך האב.

פעליקס: הימעל־בלויע.

איריז: דו ביסט זעהר פריינד־ליך. דיינע זיינען ברוינע. אה, אימי־צער האט מיר געזאגט, אז מיינע אויגען זיינען גאלדענע. איך האב ניט ליב קיין בלויע אויגען. זיי זיינען אזוי קאלט, אזוי אין גאנצען אהן ליידענשאפט. די ארימע קליטהיע האט בלויע אויגען. האט זי ניט? גלייכסטו איהרע אויגען, פעליקס?

פעליקס: קליטהיע? איך ווייס ניט. יע, זי האט שעהנע אויגען.

איריז: גענוג שוין נעה! זי האט אזעלכע דינע פיס. אה, איהר פאעטען, ווי ווייניג איר פארשטעהט זיך אויף פרויען.

וויקטאר: האסטו געלייענט דאס לעצטע ליד, וואס פעליקס האט אנגעשריבען? (ארויסנעהמענדיג א בוך פון זיין קעשענע).

איריז: שנעל. לייען עס.

פעליקס: ניין, איך וועל דיר ניט לאזען עס לייענען. (פרובירענדיג זיך אויפצושטעלען.) עס איז שלעכט, עס איז אלט. איך בין שוין לאנג אריבער־געוואקסען אזעלכע לידער.

איריז (האלטענדיג איהם פעסט): זיין רוהיג, פעליקס!

וויקטאר: דאס הייסט: „דער איבעריגער ארונטערפאלען".

פעליקס (ארויפלעגענדיג די הענד איבער זיינע אויערען): אבער איך וויל ניט, אז דו זאלסט עס פאר איהר לייע־נען.

וויקטאר (לייענענדיג מיט גע־פיהל):

ארונטער, ארונטער, שנעל און גיך
איז די האסטיגקייט, מיט וועלכער מיר פליהען,
די וועלט פארלאנגט נארעריי, נארעריי,
די פרוי פארלאנגט צו ליגען.

איריז: דאס איז וויציג. איז עס ניט, וויקטאר? פעליקס, ווי קומט עס צו דיר?

וויקטאר (לייענענדיג ווייטער):

דער חלום זאל ניט צושטערט ווערען.
זאל די ליבע אין גאנצען דערפילט ווערען.
אלעס פאלט, ווי עס מאכט זיך,
און, מיידעל, אזוי וועלען מיר פאלען אויך.

איריז: פאלען — דאס פאר־שטעה איך, אבער וואס מיינט עס „די ליבע זאל דערפילט ווערען"?

וויקטאר: דאס מיינט די ליבע, הם, וואס האט דערגרייכט איהר ציל.

איריז: וועלכען ציל?

וויקטאר: נו, דעם געוועהנ־ליכען ציל.

איריז: אה, ווי שוידערליך! פעליקס, האסטו געשריבען אזא זאך? איך האב מורא פאר דיר. ווי פארדאר־בען דו ביסט! ווי אויסגעלאסען! איז פאעזיע אימער אזוי אומאראליש?

פעליקס: האב רחמנות, איריז. עס איז אזא שלעכט ליד.

איריז: ווארום שלעכט?

פעליקס: עס האט ניט דעם ריכטיגען טאן.

איריז: וויקטאר, נעה, זיי אזוי גוט און געפין מיין פאכער אין גארטען.

וויקטאר: אה, איך וויל אייך ניט שטערען. (ער געהט ארויס.)

איריז: שנעל, פעליקס, זאג מיר דעם אמת, דו קענסט מיר זאגען אלעס —

פעליקס: איריז, איריז, ווי קענסטו איהם דולדען ארום זיך, אזא אלטען הולטאי?

איריז: דו מיינסט וויקטאר'ן?

פעליקס: ווי געמיין ער קוקט אויף דיך, אויף ליבע, אויף אלעס! ווי שענדליך, ווי, ווי... גראב. ווי קענסטו צו דעם איינוויליגען?

איריז: ארימער וויקטאר, ער איז אזוי באקוועם. ניין, פעליקס, רייד צו מיר בעסער וועגען פאעזיע. איך האב דאך אזוי ליב פאעזיע. „דער חלום זאל ניט צושטערט ווערען..." (זי זעצט זיך צווישען די קישענס.) פעליקס, דו האסט א גרויסען טאלאנט — „מיידעל, מיר וועלען פאלען אויך". הימעל, וועלכע ליידענשאפט אין די ווערטער! זאג מיר, פעליקס, פאעטען זיינען שרעקליך, שרעק־ליך ליידענשאפטליך? זיינען זיי?

פעליקס: אה, איך בין שוין לאנג איבערגעוואקסען דאס, וואס איז דא אין דעם ליד.

איריז: ווען נאר די ווערטער וואלטען ניט געווען אזוי, אזוי אפען... איך קען אלעס דולדען, אבער דאס מוז ניט טראגען אזא שרעקליכען נאמען. פעליקס, מיר מוזען זיך פארהאלטען גאנץ דעליקאטנע צו פרויען. ווען דו וואלסט מיך איצט א קוש געטאן, וואל־סטו אויך דאס אנגערופען מיט א גרא־בען ווארט?

פעליקס: ווי קען איך גאר סמייען דיך צו קושען?

איריז: קום, קום. איהר מע־נער זיינט פעהיג אויף אלעס. פעליקס, בויג זיך צו צו מיר. צו וועמען האסטו געשריבען דאס ליד? צו קליטהיע?

פעליקס: ניין, איך פארזיכער דיך.

איריז: צו וועמען פארט?

פעליקס: צו קיינעם ניט. עהרען ווארט, צו קיינעם ניט. אדער ריכטיגער, צו אלע פרויען אין דער וועלט.

איריז (אנשפארענדיג זיך אויף איהר עלענבויגען): האסטו פאר־פאר... וואס רופסטו עס?

פעליקס: איך שווער דיר —

איריז (פאלענדיג אויף די קי־שענס): פעליקס, דו ביסט א שרעקלי־כער פארפיהרער. זאג מיר, ווער איז געווען דיין געליבטע?

פעליקס: איריז, דו וועסט עס קיינעם ניט דערצעהלען, ווירקליך קיי־נעם ניט?

איריז: ניין.

פעליקס: אלזא, איך האב קיי־נער ניט.

איריז: וואס?

פעליקס: נאך ניט. עהרען ווארט.

איריז: אה, וואס פאר א לי־גען! צו וויפיל פרויען האסטו דאס שוין געזאגט, דו אונשולדיגער מלאך? פעליקס, פעליקס, איך קען דיך דורך און דורך. וואס פאר א געפעהרליכער מענש דו ביסט!

פעליקס: איריז, דו דארפסט פון מיר ניט לאכען. איך האב געהאט שרעקליכע ערפאהרונגען, אבער נאר אין מיין פאנטאזיע. שוידערליכע ענטוישונ־גען, ליבעס אהן א צאהל, אבער נאר אין מיינע חלומות. חלומות — דאס איז דעם פאעט'ס לעבען. איך קען אלע פרויען, האב אבער קיין איינציגע ניט „געקאנט". עהרען ווארט, איריז.

איריז (אנשפארענדיג זיך אויפ'ן עלענבויגען): טו ווארום זאגסטו, אז די פרויען האבען דיר שוין דערעסען?

פעליקס: אה, איריז. יעדער מאכט צו גארניט די זאך, וואס ער ליבט אם מעהרסטען.

איריז: ברונעטקעס?

פעליקס: ניין, חלומות, איי־ביגע חלומות.

איריז: „דער חלום זאל ניט צושטערט ווערען". דו האסט אזעלכע ליידענשאפטליכע אויגען, דו ביסט אזא גרויסער טאלאנט, פעליקס. (פאלט ווי־דער אויף די קישענס.) פון וואס טראכ־סטו איצט, פעליקס?

פעליקס: פון דיר. די פרוי איז א רעטעניש.

איריז: טו לייז דעם רעטעניש. אבער טו עס צערטליך, איך בעט דיך, פעליקס.

פעליקס: איך קען ניט אריינ־קוקען אין די טיפקייט פון דיינע אויגען.

איריז: דאן הויב אן פון ער־גען אנדערש.

פעליקס: איך... איריז... ווירקליך...

איריז: פעליקס, איך בין אין אזא מאדנער שטימונג היינט... ווי שלעכט דאס איז צו זיין א פרוי. היינט וואלט איך געוואלט זיין א מאן, צו זינגען, צו פארפיהרען, צו אומארמען... פעליקס, איך וואלט געוואלט זיין אזא שרעקליך־ליידענ־שאפטליכער מאן... איך וואלט געמאכט יעדע פרוי ווילד, משוגע... וואס פאר א שאד, דאס דו ביסט ניט קיין מיידעל. לאמיר מאכען אן אנשטעל, זאלען מיר? דו וועסט זיין איריז, און איך וועל זיין דיין פעליקס.

פעליקס: ניין, עס איז זעהר ריזיקאליש צו זיין פעליקס. דאס מיינט ווינשען, ווינשען עטוואס...

איריז (אין א פאר'חלש'טען קול): אה, פעליקס, אלעס —

פעליקס: עס איז דא עטוואס גרעסערעס, ווי צו פארלאנגען אלעס.

איריז: און דאס איז?

פעליקס: צו פארלאנגען עט־וואס אונמעגליכעס.

איריז (ענטוישט): דו ביסט גערעכט, ארימער פעליקס. (שטעלט זיך אויף.) ווארום זאמט זיך וויקטאר אזוי לאנג? וואלט דיר ניט געארט, איך זאל איהם רופען?

פעליקס (אויפשפרינגענדיג): איריז, מיט וואס האב איך דיר באלייר־דיגט? אה, האב איך געזאגט צופיל?

איריז (ארומדרעהענדיג זיך אין פראנט פון שפיגעל): אה, ניין. איך וואלט עס ניט גערופען צופיל.

פעליקס: צו ווינשען דאס אונדערגרייכבארע. איך בין געווען משוגע צו זאגען דאס דיר.

איריז: אדער, וועניגסטענס, ניט זעהר העפליך. ווירקליך, דו ווייסט, עס איז שרעקליך די מיה, וואס איך פארווענד אויף דיר. ווען מיר זיינען אין דער געזעלשאפט פון דאמען, מוזען מיר זיך ניט אויפפיהרען אזוי ווי מיר וואלטען געגלויבט נאך א זאך, וואס איז דארט ניטא.

פעליקס: דאס אונדערגרייכ־בארע איז דארט יע דא.

איריז (ארומקוקענדיג זיך): וואו?

פעליקס (אנווייזענדיג אויפ'ן שפיגעל): דיין בילד, איריז.

איריז (לאכענדיג): מיין בילד? האסטו זיך פארליבט אין מיין בילד? (אויסשטרעקענדיג די הענד צום שפיגעל.) זעה, מיין בילד האט דיך געהערט. נעהם איהם ארום מיט דיינע ארעמס, קוש איהם. שנעל!

פעליקס: עס איז אזוי צור־גענגליך, ווי דו.

איריז: איך בין ניט צוגענג־ליך? דו קענסט צו מיר ניט צוקומען נאהענט? פון וואנען ווייסטו עס?

פעליקס: ווען איך וואלט עס ניט געוואוסט, וואלט איך דיך ניט גע־ליבט.

איריז: וואס פאר א שאד, וואס איך בין אזוי ניט צוגענגליך.

פעליקס: אך, איריז, עס איז

*) אזוי רופט מען די אינזעקטען פון א געוויסען מין. די דאזיגע שעהנע שמעט־טערלינגען זיינען באקאנט דורך זייערע שטראהלענדע קאלירען. איריז געהערט צו דעם דאזיגען פרעכטיגען מין שמעטערלינגע, און איז איינע פון די שעהנסטע, אזוי, דאס מען רופט איהר די קעניגין. איהרע פליג־לען זיינען דונקעל, אבער זיי ווערען אפט פארוואנדעלט אין א פורפור־בלויען קאליר. זי איז אויך באקאנט אונטער דעם נאמען דער הויך־פליהער, ווייל זי האט די גע־וואוינהייט צו פליהען זעהר הויך.

ניטא קיין אמת'ע ליבע, אויסער די, וואס מען קען ניט דערגרייכען.

איריז: דענקסטו אזוי? (ציהט איהם ביי די האר און זינגט.) „מיידעל, מיר וועלען פאלען אויך".

פעליקס: ווידערהאל ניט דאס ליד, איך בעט דיך.

איריז: מאך איינס פאר מיר. שנעל. עטוואס ליידענשאפטליכעס.

פעליקס:

„ווען אין דעם ענדליכען מאמענט האב איך געוויינט
מיט, הער א מויער־פויגעל געליבטע,
לעג דיין האנט, וואו מיין הארץ איז אמאל געווען
און אן איינציגע וואונד וועסטו געפינען.
איך בין איבערפול מיט מאכט, ווייל
א דימענט־פאנצער מיין געליבטער'ס קלייד איז.
איך בין איבערפול מיט מלאך־שטארקייט דורך
איריז, איריז, איריז."

איריז: געליבטער'ס קלייד א דימענט־פאנצער איז — איריז, ווי שעהן דאס איז!

קליטהיע (הינטער דער סצענע): איריז, איריז.

איריז: זי איז שוין ווידער דא... און מיט איהר שרעקליכען כאן... פונקט דאן, ווען...

קליטהיע (פליהט אריין לאכענ־דיג): שטעל דיר פאר, איריז, אטאקאר זאגט... אה, דו האסט דא געזעלשאפט. פעליקס'ען? וואס מאכסטו, פעליקס? איריז, דו האסט זיך גערייצט דא מיט איהם? ער איז אזוי רויט...

אטאקאר (לויפט אריין): איך האב דיך איצט, קליטהיע... אה, איך בעט אום ענטשולדיגונג. גוטען טאג, איריז. וואס מאכסטו, מיין אינגעל?

פעליקס (אוועקזיצענדיג זיך צווישען די קישענס): ווייו...

איריז: ווי צואווארימט דו ביסט, קליטהיע.

קליטהיע: אטאקאר האט זיך געיאגט נאך מיר.

אטאקאר: קליטהיע איז אוועק־געפלויגען, און איך האב געמוזט איהר נאכפליהען.

וויקטאר (אריינקומענדיג): האלאו, דא איז דאך א גאנצע געזעל־שאפט! (גריסט קליטהיע.)

קליטהיע: איך בין אזוי דארשטיג. (טרינקט פון א גלאז דורך א שטרוי.)

איריז: נעהם דיך אין אכט, טייערע! וויקטאר, זעה, ווי זי איז גע־ווארען. דו זעהסט אויס שרעקליך.

קליטהיע: איך דאנק דיר, איריז, דו ביסט אזוי מוטערליך.

וויקטאר: זיינט איהר גע־ווען נעכטען אויף דער גארטען־פארטיע?

קליטהיע: נעכטען? דאס איז אלטע געשיכטע.

וויקטאר: וואונדערבארער וועטער.

איריז (צו קליטהיע): גאר א מאמענט, טייערע. (זי מאכט צורעכט איהר קלייד.) וואס האסטו געטאן? דיין גאנצע קלייד איז צוריסען.

קליטהיע: אפשר האט אטא־קאר ארויפגעטראטען אויף מיר.

איריז: אויף דיר? ביז צום האלז?

קליטהיע: טו נאר א קוק אויף איהם. ער איז דורך און דורך פיס.

וויקטאר: און וואס בין איך?

קליטהיע: דו ביסט אין גאנ־צען צונג.

איריז: אה, קליטהיע? און וואס איז פעליקס?

קליטהיע (שטעלט זיך אויף די קניע פאר איהם): ארימער יונג, ער איז אזוי טרויעריג. וואס איז דער מעהר מיט דיר, פרינץ?

פעליקס: איך דענק.

קליטהיע: נו... וועגען וואס טראכסטו אזוי פיל?

פעליקס: די מענער איז גע־געבען געווארען דער שכל צו געברויכען.

קליטהיע: און די פרויען?

פעליקס: צו מיסברויכען.

איריז: אה, זעהר גוט, פעליקס!

קליטהיע (אויפשטעלענדיג זיך): די שרעקליכע באשעפענים האסט מיך.

וויקטאר: גיב אכטונג, קלי־טהיע! דאס איז דער ערשטער שריט צו ליבע.

אטאקאר: הא?

איריז: פעליקס און ליבע!... א איינפאל, כלעבען. הערט, וואס ער האט געשריבען וועגען פרויען.

פעליקס: איך בעט דיך.

איריז:

„ארונטער, ארונטער, גיך און שנעל
איז די האסטיגקייט, מיט וועלכער מיר פליהען.
די וועלט פארלאנגט נארעריי, נארעריי,
די פרוי פארלאנגט צו ליגען."

קליטהיע: פארלאנגט וואס?

איריז: צו ליגען.

וויקטאר: פעליקס, דו שקאץ דו, וויפיל פרויען האסטו שוין גע־בראכט צו ליגען!

אטאקאר: הא, הא, צו ליגען. איך פארשטעה. צו ליגען, כא! כא!

איריז (רעקלאמירט ווייטער): דער חלום זאל ניט צושטערט ווערען!

קליטהיע: ווארט, אטאקאר נעהם ווידער לאכען...

אטאקאר: כא, כא!

פעליקס: איך וועל דיר ניט לאזען דאס ענדיגען. איך בין שוין דאך אריבערגעוואקסען.

איריז: פעליקס איז שרעקליך טאלענטפול. קיינער פון אייך וואלט ניט געקענט געפינען א גראם צו איריז.

קליטהיע: איריז — קיינער ניט ביטערער איז.

פעליקס: אה, געטער, הערט אויף!

אטאקאר: כא, כא, כא: אי־ריז — קיינער ניט ביטערער איז. דאס איז דאך גרויסארטיג.

איריז (אויפהאלטענדיג איהר כעס): טייערינקע, דו האסט אזעלכע מאדנע אידעען וועגען פאעזיע. אבער דו וואלסט קיינמאל ניט געגלויבט, וואס פאר א פרעכטיג ליד פעליקס האט גע־ווידמעט צו מיר איין. טרעף.

וויקטאר: איך קען ניט.

קליטהיע: אה, דער[illegible] עס פאר אונז, איריז.

איריז (טריאומפירענדיג): „א דימענט־פאנצער מיין געליבטער'ס קלייד איז".

וויקטאר: וואס?

איריז: מיין געליבטער'ס קלייד איז.

אטאקאר: כא, כא! „גע־ליבטער'ס קלייד איז". וואס פאר א שפאס!

איריז: אה, איהר זיינט אב־שייליך. איהר האט ניט קיין בעגריף פון קונסט. איך האב ניט קיין געדולד מיט אייך.

וויקטאר: פעליקס, אוי, ער בריקעט זיך אזוי.

איריז (פאטשט מיט די הענד): אויסגעצייכענט, וויקטאר. דו ביסט שרעקליך וויציג.

קליטהיע: גוטער גאט, וויק־טאר מאכט שוין אויך גראמען!

אטאקאר: פאעזיע, פוי, וואס איז עס? אדער ליגען זאגען, אדער זיך נאריש מאכען.

איריז: ניין, פאעזיע רעדט אויף די געפיהלען. איך האב עס זעהר ליב.

אטאקאר: גיטאר.

קליטהיע: וואס גיטאר?

אטאקאר: גראמט זיך מיט אטאקאר, כא, כא! גוט?

איריז: דו ביסט שרעקליך טאלענטפול, אטאקאר. ווארום שרייב־סטו ניט קיין לידער?

אטאקאר: איך? הם, וועגען וואס?

איריז: וועגען ליבע. איך פארגעטער פאעזיע.

אטאקאר: ליבליכער שטערן!

איריז: וועלכער שטערן? ווע־מען מיינסטו?

אטאקאר: כא! כא! דאס איז א גראם.

איריז: אטאקאר! דו האסט אזא שרעקליך־פאעטישע נשמה!

קליטהיע (גענעצענדיג): הערט אויף ריידען וועגען ליטעראטור. איך בין שוין הערצליך קראנק פון דעם.

וויקטאר: הערצליך? שטעלט אייך פאר! די ארימע קליטהיע דענקט, אז זי האט ערגעץ־וואו א הארץ!

איריז: וויקטאר, דו ביסט אמת גוט. איך וואלט דיר געקענט גע־בען א קוש. איך באוואונדער ווירקליך וויציגע מענשען. זעה, אויב דו קענסט מיך כאפען. (זי לויפט ארויס, וויקטאר נאך איהר.)

קליטהיע: א, וואס פאר א נארישער נפש. און ווי העסליך זי איז! וואס פאר א שרעקליכע פיגור!

פעליקס (אויפשפרינגענדיג): יע!

קליטהיע: ווי האסטו גע־קענט זיך פארליבען אין איהר?

פעליקס: אין וועמען?

קליטהיע: אט אין די אלטע פאסקודסטווא.

פעליקס: וועמען מיינסטו?

קליטהיע: נאטירליך, איריז.

פעליקס: איך? וואס מאכט דיך צו דענקען אזוי... דאס איז שוין אלעס פאראיבער, לאנג, לאנג צוריק.

קליטהיע: איך פארשטעה. איריז איז אזוי שרעקליך אונוויסענד. אזעלכע שרעקליכע פיס. אה, פעליקס, אין דיין עלטער האבען מיר נאך פילע אילוזיעס וועגען פרויען. (זי זעצט זיך צווישען די קישענס.)

פעליקס: איך? איך פאר־זיכער דיך, קליטהיע, עהרען ווארט, איך בין דאס שוין לאנג אריבערגע־וואקסען.

קליטהיע: ניין, פעליקס, דו קענסט ניט די פרויען. ווען זיך לעבען מיט ווילסטו! דו האסט נאך קיין באגריף ניט, וואס זיי זיינען אין דער אמת'ע. זייערע בייזונגען, זייע־רע געדאנקען און זייערע הערצער. אז דו ביסט נאך אזוי יונג.

פעליקס: אה, ניין, איך בין ניט יונג. איך האב געהאט אזוי פיל ערפאהרונג.

קליטהיע: דו מוזט זיין דורך און דורך יונג. דאס איז איצט די מאדע. צו זיין יונג, צו זיין א שמע־טערלינג, צו זיין א פאעט. איז דען דא עטוואס שעהנערעס אין דער גאנ־צער וועלט?

פעליקס: ניין, קליטהיע, דער שיקזאל פון דער יונגער איז צו ליידען, און דער שיקזאל פון דעם פאעט איז צו ליידען הונדערט־פאך. עהרען ווארט.

קליטהיע: דער שיקזאל פון פאעט איז צו זיין שרעקליך גליקליך. צו געניסען דאס לעבען. אך, פעליקס, דו דערמאנסט מיר אן מיין ערשטע ליבע.

פעליקס: ווער איז עס גע־ווען?

קליטהיע: קיינער ניט. קיי־נער פון מיינע געליבטע איז געווען דער ערשטער. אך, דיזער וויקטאר. איך האב אזוי די מענער. לאמיר זיין פריינד, ווי צוויי פרויען צוזאמען.

פעליקס: ווי צוויי פרויען?

קליטהיע: די ליבע איז דאך פאר דיר פון קיין באדייטונג. די ליבע איז אזוי געמיין. אה, איך וואלט גע־וואלט עטוואס גאנץ באזונדערעס, און ריינעס, עטוואס, וואס איז אויסער־געוועהנליך. עטוואס נייעס.

פעליקס: א ליד?

קליטהיע: יע, דאס וואלט געווען פיין. זעהסט ווי איך גלייך דיך!

פעליקס: ווארט! (שפרינגט אויף, אויפגערעגט)

„אין מיין הארץ איז ארויסגעפליגען
ווי אין דאס אויג פון א קינד
א שטראהל פון ליבע.
ווען איך האב איהר באגעגנט, האט זי
ווי א בלום געבליהט
און מיט איהר שעמעדיגקייט האט זי מיך
באשענקט."

קליטהיע: וואס איז דאס?

פעליקס: א ליד. דער אנ־פאנג.

קליטהיע: און ווי געהט עס ווייטער?

פעליקס: איך וועל עס דיר ברענגען אין א מאמענט. איצט בין איך אריבערגעוואקסען אלץ, וואס איך האב ביז איצט געשריבען. (פליהט אוועק.)

קליטהיע: באה! (דרעהט זיך אום צו אטאקאר, וועלכער האט גע־דרעהט זיינע וואנצעס די גאנצע צייט אין שטארקען פארדרוס.) קענסטו ניט לאזען דיינע וואנצעס צורוה?

אטאקאר: ווי מיינע, מיר מיינע איצט.

קליטהיע: ריהר מיך ניט אן.

אטאקאר: ווי מיינעה, מיר זיינען פאר'קנס'ט. איך... איך...

קליטהיע: אטאקאראקעל, דו ביסט אזוי שעהן!

אטאקאר: איך ליב דיך משוגע.

קליטהיע: איך ווייס. איך בין ענטציקט צו פיהלען דיין הארץ שלאגענדיג. זאג „הא".

אטאקאר: הא!

קליטהיע: נאך אמאל!

אטאקאר: הם, הא.

קליטהיע: ווי דאס פארבעלט אין דיין ברוסט! ווי א דונער, אטא־קארעקעל. ביסט שרעקליך שטארק, ביסטו ניט?

אטאקאר: קלי־קלי־קלי.

קליטהיע: וואס איצט?

אטאקאר: זיי מיינע.

קליטהיע: אה, ווי לאנג־וויילג.

אטאקאר: איך... איך.

קליטהיע: אט אזוי בין איך.

אטאקאר (כאפענדיג איהר): זיי מיינע. איך פארגעטער דיר!

קליטהיע (אנטלויפענדיג): עס הויבט זיך גארנים אן. דו וועסט נאר איבערפיהרען מיין פיגור.

אטאקאר (לויפענדיג נאך איהר): איך... איך וויל...

קליטהיע (לאכט און פליהט אוועק): ווארט, ווארט, דו דארפסט ניט זיין אזוי אונגעדולדיג.

אטאקאר (פליהט איהר נאך): קליטהיע, זיי מיינע. (זיי פליהען ארויס.)

וואגאבונד (אויפשטעלענדיג זיך): וויו! זיי געהען אוועק, אט דיזע געמישטע ליבעס־פארלאך. ווי זיי דרעהען זיך, ווי זיי פוצען זיך, כא, כא, די פארפאלנטע נקבה. כא, כא, די איב־ועקט־פיס! כא, כא, דער גלוסטענדער קערפער הינטער די ווייכע פליגלען! לאזט מיך צופרידען, איך קען עס, איך פארזיכער אייך. דאס איז, וואס זיי רופען ליבע...

קליטהיע (פליהט אריין פון דער אנדערער זייט, שטעלט זיך ביים שפיגעל, פוצט זיך און ווייזט זיך) [illegible] ארומצודרעהען פון איהם. כא, כא!

וואגאבונד: די אריסטא־קראטקעס מיינע! כא! כא! פאעזיע! פארבעריג דעם לעבענס־צענס דורך די ריינסטע שטרויעלאך! דיזע קליינע פארגעניגענס, דיזע איבערגעגעבענע קינדעריי, דער איבעריגער ליגען פון די איבעריגע געליבטע און איבעריג ניט צופרידענעשטעלטע, וואס פאר אינ־טערעסאנט דאס זיינען!

קליטהיע (פליהט ארויף אויף איהם): ביסטו א שמעטערלינג?

וואגאבונד (ווארפט אויף איהר זיין היטעל).

קליטהיע (אוועקפליהענדיג): ביסטו, הייסט עס, ניט קיין שמעטער־לינג?

וואגאבונד: איך בין א מענש.

קליטהיע: וואס איז דאס? לעבט עס?

וואגאבונד: יע.

קליטהיע (ארויפפליהענדיג): ליבט עס?

וואגאבונד: יע, עס איז א שמעטערלינג.

קליטהיע: ווי אינטערעסאנט דו ביסט! ווארום טראגסטו א שוואר־צען פוך?

וואגאבונד: דאס איז שמוץ.

קליטהיע: אה, ווי גוט דו שמעקסט!

וואגאבונד: דאס איז שווייס און שטויב.

קליטהיע: דיין ריח פאר־שכור'ט מיך. עס איז אזוי ניי.

וואגאבונד (ווארפענדיג אויף איהר זיין היטעל): אוועק, דו מכשפה!

קליטהיע (אוועקפליהענדיג): כאפ מיך! כאפ מיך!

וואגאבונד: דו אויסגע־לאסענע —

קליטהיע (צוקומענדיג נאהענט צו איהם): לאז מיר נאר א שמעק טאן. לאז מיר נאר פארזוכען ביסט אזוי אונגעוועהנליך.

וואגאבונד: איך האב שוין געטראפען אזעלכע, ווי דו, דו נאר־רישע. ווארום האב איך איהר געליבט? (ער כאפט קליטהיע.) איך האב אנגע־נומען איהרע אינזעקט־הענער אט פונקט אזוי, האב איהר געבעטען א שמייכעל טאן צו מיר, און דאן האב איך איהר געלאזט געהן. אה, ווען איך וואלט איהר דאן גע'הרג'עט. (לאזט איהר געהן.) פליה אוועק, דו אויסגעלאסענע. איך דארף דיך ניט.

קליטהיע (פליהט אוועק): אה, ווי מאדנע דו ביסט! (זי פודערט זיך ווידער פאר'ן שפיגעל.)

וואגאבונד: די חציפה, הויט און ביינער.

קליטהיע (צוקומענדיג נאהענט צו איהם): נאך אמאל! עס איז אזוי גוט, אזוי גראב, אזוי געוואלטיג.

וואגאבונד: וואס דו, פעסט, איז עס נאך ניט גענוג פאר דיר, דו ווייס־פנים'דיגע פרא...

קליטהיע: איך ליב דיך. אה, איך פארגעטער דיך!

וואגאבונד (אפטרייסלענדיג זיך פון איהר): געה, געה, דו ביסט העסליך.

קליטהיע: ווי לאנגווייליג דו ביסט, דו נארישער! (זי קערט צו איה־רע האר פאר'ן שפיגעל.)

איריז (קומט צוריק א דער־שלאגענע): עטוואס צום טרינקען, שנעל.

קליטהיע: וואו ביסטו גע־ווען?

איריז (טרינקענדיג דורך א שטרוי): דרויסען. אה, עס איז אזוי הייס.

קליטהיע: וואו האסטו אי־בערגעלאזען וויקטאר'ען?

איריז: וועלכען וויקטאר?

קליטהיע: וואס הייסט, דו ביסט דאך אוועק מיט איהם!

איריז: מיט וויקטאר'ן? אה, ניין, אה, איך זעה. (לאכט.) ניין, דאס איז געווען נאר א שפאס.

קליטהיע: מיט וויקטארען?

איריז: געוויס. ווארט. עס וועט דיך מאכען צום לאכען. ער האט געהאלטען אין איין לויפען נאך מיר. כא! כא!

קליטהיע: וואו האסטו איהם איבערגעלאזען?

איריז: איך זאג דאך דיר. ער האט געהאלטען אין לויפען נאך מיר, ווי משוגע, און פלוצלונג, כא, כא! א פויגעל איז פארביגעפלויגען און האט איהם אויפגעגעסען.

קליטהיע: קיינמאל ניט.

איריז: אזוי אמת, ווי איך שטעה דא. אה, דאס האט מיך גע־מאכט לאכען. (ווארפט זיך אויף די קישענס, און באהאלט איהר פנים).

(שלוס אויף זייט 13.)

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly

Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.

B. SCHLESINGER, President. S. YANOFSKY, Editor.
A. BAROFF, Sec'y-Treas. ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.

Subscription price paid in advance: $1.00 per year.

Vol. V. No. 2. New York, Friday, January 12, 1923.

Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאַקטאָר'ס נאָטיץ-ביכעל

„פּאָליטיקס" פון דער „פּראָטעקטיוו".

דער בריף פון פּרעזידענט שלעזינגער צו מר. לאַכמאַן, וויס-פּרעזידענט פון דער „קלאָוק סוט און סקוירט מאַנופעקטשורערס פּראָטעקטיוו אַסס'ן" בנוגע צו דער ווידזש-אונטערזוכונג-קאָמיסיע, נויטיגט זיך ניט אין קיינע פּירושים. ער איז קלאָר, ער געהט צום סאַמע עצם פון דער פראַגע, און עס איז שווער איינצוזעהן, ווי קען אַן עהרליכער און דענקענדער מענש ניט זיין פול און גאַנץ איינפאַרשטאַנען מיט דער שטעלונג פון דער יוניאָן. און די איינציגע פראַגע, וואָס איינער מוז זיך שטעלען, איבערלייענענדיג פּרעזידענט שלעזינגער'ס בריף, איז: וואָס קענען האָבען די מאַנופעקטשורער'ס אין זינען ווען זיי נעהמען אַן אַזאַ אוממעגליכע, יע, מיר מעגען עס זאָגען, אַזאַ לעכערליכע שטעלונג?

*

דאָס ערשטע, וואָס וואַרפט זיך אין די אויגען איז, וואָס ביז איצט האָבען נאָך די פאַרשטעהער פון דער פּראָטעקטיוו ניט געפונען דעם נויטיגען מוט ארויסצוקומען און זאָגען, אַז זיי שטעהען פול און גאַנץ אויף דעם שטאַנדפּונקט פון זייער פאַרטרעטער אין דער ווידזש-קאָמיסיע, מר. באַסעט. יעדער איינער פאַרשטעהט, אַז מר. באַסעט דריקט אויס דוראויס די שטעלונג פון די מאַנופעקטשורערס, ווען ניט, וואָלטען זיי דאָך איהם באַלד צוריקגעצויגען און אויסערוועהלט אַן אַנדערען אויף זיין פּלאַץ. אָבער דאָך ארויסצוקומען מיט אַן אָפענער ערקלערונג — דאָס ווילען זיי ניט. דערפון איז קלאָר, אַז זיי ברעכען דעם אַגרימענט אין וואָרט און אין גייסט. אויף דעם זיינען זיי גאָר גרויסע בעלנים, אָבער אַזוי ווי זיי האָבען שוין געהאַט אַ לעסאָן פון אַזאַ מין האַנדלונג, טרייען זיי אויסצומיידען צו ברעכען דעם אַגרימענט אָפען; דאָס איז, נאַטירליך, זעהר אומבארעכענט פון זייער זייט. די יוניאָן וועט זיי קיינמאָל ניט ערלויבען זיך ארויסצודרעהען פון זייערע פאַרפליכטונגען אויף אַזאַ מין אופן. די יוניאָן וועט זיי צווינגען צו עפענען זייערע קאַרטען און ניט שפּילען אין באַהעלטעניש. פּרעזידענט שלעזינגער'ס בריף צווינגט זיי ארויסצוקומען אין זייער ריכטיגער פאַרב.

*

דאָס צווייטע, וואָס איז אויפפאַלענד פאַר יעדען איינעם, איז, דאָס די „פּראָטעקטיוו" זוכט מיט אַלע מיטלען אויסצומיידען אַן אונטערזוכונג און די פעסטשטעלונג פון די פאַרדינסטען פון די קלאָוקמאַכער און וויפיל וואָכען אין יאָהר זיי האָבען ארבייט. די יוניאָן האָט געטאָן אַלץ, וואָס איז נאָר מעגליך געווען פון איהר זייט, אַז די אונטערזוכונג זאָל זיך אָנפאַנגען גלייך, ווי דער אַגרימענט איז געשלאָסען געוואָרען. און וואָלט זיך עס געווענדט אין דער יוניאָן, וואָלט שוין די אונטערזוכונג לאַנג געווען אַן אויסגעפיהרטער פאַקט, און די פאַרדינסטען פון די קלאָוקמאַכער, וועגען וועלכע מען האָט אַזוי פיל גערעדט, וואָלטען ניט געווען איצט מעהר קיין סוד פאַר דער וועלט. מיר זאָגען פאַר דער וועלט, ווייל סיי די קלאָוקמאַכער און סיי די מאַנופעקטשורער ווייסען גאַנץ גוט, ווי גרויס אין דער אמת'ן עס זיינען די ארבייטער-פאַרדינסטען פאַר'ן משך פון יאָהר. אָבער די גרויסע אויסטסיידיגע וועלט האָט מען איינגערעדט, אַז דער קלאָוקמאַכער שמידט פּשוט גאָלד פון זיין ארבייט. איז אַט ווען דער רעזולטאַט פון דער אונטערזוכונג וואָלט איצט באַקאַנט געוואָרען, וואָלט במילא געקומען אַ סוף צו דער דאָזיגער לעגענדע, וועלכע די מאַנופעקטשורער האָבען זיך אַזוי באַמיהט צו פאַרשפּרייטען. אָבער מר. באַסעט מיט זיינע מאָדנע און גאַנץ אונזיניגע אויסטייטשונגען, אויף וועלכע דער אומפּאַרטייאישער טשערמאַן, מר. העפּגוד, האָט אויסגעשפּרייט אַזאַ קלאָרע ליכט, האָט ניט ערלאָזען גלייך פון אָנפאַנג, אַז די אונטערזוכונג זאָל געמאַכט ווערען. דער רעזולטאַט איז, דאָס מר. נאָרמאַן העפּגוד, אַלס ערנסטער מענש, האָט געמוזט רעזיגנירען פון אַזאַ קאָמישער קאָמיסיע. איז, דאַכט זיך, די גלייכסטע זאַך וואָלט געווען, כדי די אונטערזוכונג זאָל דאָך קענען געמאַכט ווערען געוויסענהאַפט און אומגעשטערט, אַז מר. ב אַ ס ע ט זאָל רעזיגנירען אָדער צוריקגעצויגען ווערען. קומט אָבער אַזאַ גלייכער פּלאַן גאָר ניט אין זינען פון אונזערע מאַנופעקטשורער, און זיי ווילען אַ נייעם אומפּאַרטייאישען טשערמאַן, אַזוי ווי עס וואָלט געווען די שולד פון מר. העפּגוד, וואָס די קאָמיטע האָט ביז איצט גאָרניט געטאָן אין דער אַנגעלעגענהייט, פאַר וועלכער זי איז אויסערוועהלט געוואָרען.

*

אַלזאָ, עס קאָן גאָר ניט זיין דער מינדסטער צווייפעל פאַר קיינעם, אַז די מאַנופעקטשורער ווילען ניט האָבען די אונטערזוכונג. אָבער אַזוי ווי די אונטערזוכונג איז אַ טייל פון דעם אַגרימענט צווישען דער „פּראָטעקטיוו" און דער „אינטערנעשאָנאַל", מיינט עס, אַז די „פּראָטעקטיוו" מיינט ברעכען דעם אַגרימענט, און דאָך וויל זי די וועלט איינרייד(ע)ן, אַז זי איז גאָר גאָט די נשמה שולדיג. דאָס איז אָבער זעהר נאַריש פון איהר זייט, ווייל דאָס איז אַ סאָרט פּאָליטיק, וואָס קען קיינעם ניט אָפּנאַרען.

*

עס קען זיין, אַז וואָס די מאַנופעקטשורער פּלאַנעווען, איז אַזוי לאַנג דרעהען און קרוטשען, ביז דער יוניאָן זאָל ווערען מיאוס און מאוס פאַר אַזעלכע שטיק, און די יוניאָן זאָל מאַכען אַ סוף צו דעם אַגרימענט. אין אַנדערע ווערטער, די מאַנופעקטשורער מיינען אַזוי לאַנג צו שפּילען די ראָליע פון פּראָוואָקאַטירער, פון אויפרייצער, ביז די יוניאָן וועט ארויס פון געדולד און זי וועט זיין די ערשטע אָפּצוברעכען דעם אַגרימענט עפענטליך. האַלטען מיר פאַר נויטיג מתרה צו זיין דאָ די מאַנופעקטשורער, אַז זיי מאַכען אַ טעות, און ניט, ווייל דער אַגרימענט איז פאַר דער יוניאָן אַזוי לעבענס-וויכטיג. יעדער קען פאַרשטעהן, ווי שרעקליך אומאַנגענעהם עס מוז זיין פאַר דער יוניאָן צו האָבען אַן אַגרימענט מיט מענשען, וועלכע האָבען לכתחילה איהם קיינמאָל ניט געמיינט צו האַלטען; און מיר מוזען זאָגען, אַז דער יוניאָן קריכט שוין טאַקע ממש פון האַלז אַזאַ סאָרט אַגרימענט. אָבער דאָך וועט זי ניט טאָן די מאַנופעקטשורער די גרויסע טובה, און אָפּברעכען מיט זיי דעם אַגרימענט. די יוניאָן, ווי אומאַנגענעהם דאָס מעג איהר זיין, וועט האַלטען די מאַנופעקטשורער ביי זייער אַגרימענט אין וואָרט און גייסט. און, אויב עס וועט קומען צו אַן אַגרימענט-ברוך, וועט עס מוזען קומען פון דער זייט פון דער „פּראָטעקטיוו". זי האָט דאָך שוין אַזאַ לאַנגע ערפאַהרונג אין אַגרימענט-ברעכעריי, טו וואָס פאַר אַ ווערדע האָט עס ביי איהר צו ברעכען נאָך אַן אַגרימענט?

*

פון אַלעס, וואָס איז דאָ געזאָגט געוואָרען, ווי אויך פון פילע אַנדערע פאַקטען, מעהר אָדער ווייניגער וויכטיגע, וואָס זיינען פאָרגעקומען אין דער לעצטער צייט אין דער קלאָוק-אינדוסטריע אין ניו יאָרק, איז פאַר אונז קלאָר, דאָס אויב די קלאָוק-מאַנופעקטשורער וועלען ניט גלייך אָננעהמען אַ נייעם קורס, וואָס זאָל זיין אין פולען איינקלאַנג מיט דעם בוכשטאַב און גייסט פון לעצטען אַגרימענט, מעג מען זיך ריכטען אויף גאַנץ לעבעדיגע צייטען. זאָלען די מאַנופעקטשורערס אויף אַ מאָמענט זיך ניט איינשמועסען קיין פויגעלאַך אין בוזים, אַז זיי וועלען קענען אויף דאָס מינדסטע קריוודען זייערע בעלי-מלאכות און די יוניאָן וועט זיך ניט-זעהענדיג מאַכען. ניין, ווי אַלע מאָל, וועט די יוניאָן מיט איהר גאַנצען כח באַשיצען די אינטערעסען פון איהר מעמבערשיפּ געגען יעדע אַרט פון פאַרגוואַלטיגונג פון זייערע רעכטע און זייערע אויסגעקעמפטע באַדינגונגען. אונטער אַזעלכע אומשטענדען זיינען דאָ קנאַפּע אויסזיכטען אויף פרידען פאַר דעם קומענדען יאָהר. די ארבייטער ווייסען עס, און זיי זיינען גוט פאַרבאַרייטעט, ווי דאָס איז אימער דער פאַל מיט דער קלאָוקמאַכער יוניאָן. ווייסען עס אָבער און פאַרשטעהען עס אונזערע מאַנופעקטשורער? וואָלטען די מאַנופעקטשורער געקאָנט עטוואָס לערנען פון דער פאַרגאַנגענהייט, וואָלטען זיי דאָך ניט געהאַנדעלט אַזוי אומפאַראַנטוואָרטליך. דער פאַקט אָבער איז, אַז אונזערע מאַנופעקטשורער זיינען פּשוט ניט פעהיג צו לערנען עטוואָס. און מיר האָבען שטאַרק מורא, אַז אונזער התראה צו זיי איז אין גאַנצען אומזיסט. אָבער דאָך האַלטען מיר פאַר נויטיג צו טאָן אונזער פליכט. דאָס איז אויך געווען דער זין פון פּרעזידענט שלעזינגער'ס בריף צו מר. לאַכמאַן. דאָס איז געווען אַ וואָרנונג צו זיי, זיי זאָלען זיך נעהמען אין אַכט, זיי זאָלען איינזעהן, אויף וואָס פאַר אַ גאַנץ גליטשיגען אייז זיי געהען, און אַז אויב זיי וועלען בלייבען אַלץ איינגעשפּאַרט צו געהן אויף דעם דינעם גליטשיגען אייז, קענען זיי זיך גאַנץ פיין אויסגליטשען. די נעקסטע וואָכען וועלען אונז ווייזען, אויב די דאָזיגע וואָרנונג האָט געהאַט אויף זיי אירגענד-וועלכע ווירקונג. יעדענפאַלס, וואָס עס זאָל ניט קומען, די יוניאָן וועט קיינמאָל ניט געכאַפּט ווערען דרעמלענדיג. זי איז אויף דער וואַך.

נאָך אַ יאָהר פרידען אין דער קלאָוק-אינדוסטריע אין קליוולאַנד.

די מאַנופעקטשורער אין קליוולאַנד, ווי עס זעהט אויס, האָבען עס ניט געמיינט זעהר ערנסט, ווען זיי זיינען מיט אַ פּאָר מאָנאַטען צוריק ארויסגעקומען מיט זייער ערקלערונג, אַז זיי ווילען ניט מעהר האָבען קיין אַגרימענט מיט דער יוניאָן. און אפשר האָבען זיי עס געמיינט ערנסט, אָבער זיי האָבען זיך באַלד ארומגעזעהן, אַז עס איז שוין אַביסעל צו־שפּעט אָנצופאַנגען אַ פאַרניכטונגס-מלחמה געגען דער יוניאָן. זיכער האָבען זיי געמוזט איינזעהן, אַז איצט, אויב זיי ווילען בלייבען קלאָוק-מאַנופעקטשורער, מוזען זיי אָנערקענען דעם פאַקט, אַז עס איז דאָ אַ קלאָוקמאַכער-יוניאָן אין קליוולאַנד, מיט וועלכער זיי מוזען זיך רעכענען און וועלכע זיי קענען בשום אופן ניט איגנאָרירען.

*

דאָס אַליין, אַלזאָ, וואָס די קליוולענדער מאַנופעקטשורער האָבען ווידער אַן אַגרימענט מיט דער קלאָוקמאַכער-יוניאָן, איז געווים פון דער העכסטער באַדייטונג פאַר די קלאָוקמאַכער. עס איז איצט קלאָר פאַר אַלע, אַז די קלאָוקמאַכער-יוניאָן איז אַ מעכטיגער פאַקטאָר אין דעם לעבען פון דער קלאָוק-אינדוסטריע אין קליוולאַנד, און דאָס די צייט, ווען דער קליוולענדער קלאָוק-מאַנופעקטשורער האָט געקאָנט זיך ערלויבען איגנאָרירען די יוניאָן, איז שוין אוועק און וועט זיך שוין קיינמאָל מעהר ניט צוריקקעהרען. די יוניאָן איז איצט איינע פון די וויכטיגסטע אינסטיטוציעס אין קליוולאַנד. ניט מעהר עפּעס אַ „פרעמדער" פלאַנץ. אויב זי איז אַמאָל געווען אַ פרעמדע פלאַנץ, האָט זי אָבער געפונען דעם קליוולענדער באָדען פאַר זעהר גינסטיג, און זי האָט דאָרט אָנגענומען טיפע, פעסטע וואָרצלען, און גערייכט דאָרט אויסגעצייכנעט.

*

פון נאָך גרעסערער באַדייטונג אָבער איז, וואָס ניט נאָר איז דער אַלטער אַגרימענט באַנייט געוואָרען, נאָר עס זיינען אין איהם געמאַכט געוואָרען פילע פאַרבעסערונגען צו גונסטען פון די ארבייטער, אויף וועלכע עס איז שוין אָנגעוויזען געוואָרען אין לעצטען נומער „גערעכטיגקייט". נאַטירליך, מיינען מיר ניט דערמיט צו זאָגען, דאָס דער אַגרימענט לאָזט גאָרניט ווינשען מעהר; אַז די ארבייטער האָבען אַלץ דערגרייכט, צו וואָס זיי זיינען בארעכטיגט. ניין. די אונגלייכהייט פון באַלוינונג, למשל, פאַר פרויען און מענער, כאָטש זיי טוען די זעלבע ארבייט, די מוז אָפּגעשאַפט ווערען. אויך מוז אין אַלגעמיין דער ווידזש פון דעם קליוולענדער ארבייטער געהעכערט ווערען, אַזוי, אַז ער זאָל זיך קאָנען פאַרגלייכען אין זיינע ווידזשעס מיט די קלאָוקמאַכער פון אַנדערע קלאָוק-צענטערס. מיר זיינען אויך ניט צופרידען מיט די ארבייטס-מעטאָדען, וואָס זיינען אָנגענומען געוואָרען אין קליוולאַנד. אָבער, רוים איז ניט אויפגעבויט געוואָרען אין איין טאָג. און אַזוי קען אויך ניט מיט אַמאָל געשאַפען ווערען אַן אידעאַלער אַגרימענט, אין וועלכען עס זאָל ניט זיין גאָר קיין פּלאַץ פאַר פאַרבעסערונגען. מיר זיינען אָבער זיכער, דאָס פונקט ווי דער איצטיגער אַגרימענט איז נאָך אין פילע פּרטים בעסער, ווי זיין פאָרגענגער, אַזוי וועט אויך דער קומענדער אַגרימענט זיין בעסער, ווי דער, וואָס איז נאָר-וואָס געשלאָסען געוואָרען.

*

די זיכערהייט אונזערע קומט פון אונזער איבערצייגונג אין דער מאַכט פון אונזער קלאָוקמאַכער-יוניאָן אין קליוולאַנד. וואָרים, מען דאַרף זיך דאָך ניט נאַרען. דאָס, וואָס די קליוולענדער מאַנופעקטשורער האָבען חרטה געקראָגען אויף זייער באַשלוס אָפּצוברעכען דעם אַגרימענט מיט דער יוניאָן, און דאָס, וואָס זיי האָבען אין פילע הינזיכטען געמוזט נאָכגעבען די נייע פאָדערונגען פון די ארבייטער, איז עס ניט מחמת זיי זיינען וואוילע מענשען — כאָטש מיר זאָגען ניט, אַז זיי זיינען עס ניט — נאָר מחמת זיי האָבען איינגעזעהן, אַז די ארבייטער זיינען פאַראייניגט און זיינען ציל-באַוואוסט, און זיינען בארייט צו קעמפען פאַר זייער יוניאָן און זייערע ארבייטער-רעכטע. דאָס איז די אמת'ע אורזאַכע פון דעם, וואָס מיר האָבען אויסגעפיהרט פילעס, וואָס איז געווען נויטיג, און נאָר אָהן אַ קאַמף. און טאַקע דערפאַר מעגען מיר זיין זיכער, דאָס מיט דער נאָך גרעסערער פאַרשטאַרקונג פון דער יוניאָן אין קליוולאַנד, מוזען די פאַרבעסערונגען אין זייערע ארבייטס-פאַרהעלטניסע, אין ווידזשעס און אין אַנדערע פּרטים ווערען אַלץ מעהר און מעהר.

*

פון גאַנצען הארצען גראַטולירען מיר דאַרום אונזער קליוולענדער קלאָוקמאַכער יוניאָן, איהר גאַנצע מעמבערשיפּ, איהר פעהיגע און ענערגישע פיהרערשאַפט, וועלכע עס קומט פיל קרעדיט פאַר דעם ווירדיגען אופן, ווי זי האָט אָנגעפיהרט די פאַרהאַנדלונגען.

*

אויך גראַטולירען מיר די קליוולענדער קלאָוק-מאַנופעקטשורער, וועלכע האָבען זיך ארומגעזעהן, איידער עס איז געווען צו-שפּעט, אַז עס לוינט זיך ניט, ניט פאַר זיי און ניט פאַר דער קלאָוק-אינדוסטריע, אָנצופאַנגען אַ מלחמה מיט דער יוניאָן. מיר גראַטולירען אויך די רעפערים, דזשאַדזש וו. מעק, פּראָפעסאָר האָלענדער און דזש. ר. מעקליין, פאַר העלפען די מאַנופעקטשורער און די ארבייטער-פאַרשטעהער אויסצופּרעסען זייערע פאַרשידענע סכסוכים, צו וואָס עס האָט זיך געפאָדערט אַ גרויסע מאָס פון טאַקט און פון אַן עהרליכען ווילען פאַר פרידען אין דער קלאָוק-אינדוסטריע אין קליוולאַנד.

דער מיטינג פון גענעראַל עקזעקוטיוו באָארד אין מאָנטרעאַל.

לויט אַלע סמנים וועט דער איצטיגער פערטעל-יעהרליכער מיטינג פון דעם דזשענעראַל עקזעקוטיוו באָארד פון דער אינטערנעשאָנאַל זיין איינער פון די וויכטיגסטע. אויף דעם מיטינג וועט ענטשיידען ווערען די פראַגע פון וואָך-ארבייט פאַר דער דרעס אינדוסטריע. נאַטירליך, פּרינציפּיעל איז די אינטערנעשאָנאַל פאַר וואָך-ארבייט אין יעדער אינדוסטריע, איבער וועלכע זי האָט איהר קאָנטראָל. אָבער פונדעסטוועגען מוזען גענומען ווערען אין אַנבאַטראַכט פאַרשידענע אומשטענדען: די צייט, ווי אויך — און דאָס איז דער הויפּט-פּונקט — די ארבייטער, אויף וויפיל זיי פאַרשטעהען די וויכטיגקייט פון וואָך-ארבייט. אויך מוז גענומען ווערען אין אַנבאַטראַכט די שטאַרקייט פון דער יוניאָן. געוויס וועט דער איצטיגער מיטינג פון דער דזשענעראַל עקזעקוטיווע מוזען אָננעהמען אַ באַשטימטען באַשלוס וועגען דעם, און האַנדלען אין איינקלאַנג דערמיט. צוליב דעם צוועק איז טאַקע געקומען נאָך מאָנטרעאַל, צוזאַמען מיט די וויס-פּרעזידענטען פון דער אינטערנעשאָנאַל, אַ גרויסע קאָמיטע פון דעם דזשוינט באָארד פון דער וועיסט און דרעס אינדוסטריעס. עס איז דאַרום זיכער, אַז די גאַנצע פראַגע וועט באַהאַנדעלט ווערען זעהר גרינדליך.

*

דער צווייטער פּונקט, וואָס איז פון דער העכסטער וויכטיגקייט, איז די לאַגע אין דער קלאָוק-אינדוסטריע אין ניו יאָרק בפרט און אין לאַנד בכלל. די פראַגע פון ארבייטסלאָזיגקייט איז אַן אָנגעוועהטאָגטע, און עס איז זעהר וואַהרשיינליך, אַז עס זאָל גרינדליך באַטראַכט ווערען די פראַגע פון אַן ארבייטסלאָזען פאַרזיכערונגס-פאָנד.

*

עס וועט געוויס ארויסרופען די פולסטע אויפמערקזאַמקייט פון דעם ג. ע. ב. די געוויסע דעמאָראַליזאַציע, וואָס הערשט אין מאַנכע לאָקאַלס פון דער אינטערנעשאָנאַל, און וואָס שוואַכט אָפּ ביז אַ גרויסען גראַד איהר קאַמפס-פעהיגקייט, ווי אויך איהר אונטערנעהמונגס-גייסט פאַר פילעס, וואָס איז פון אַזאַ גרויסער וויכטיגקייט. בקיצור, מען מעג ערוואַרטען אַ פולע און פּראָכטפולע וואָך ארבייט פון דעם ג. ע. ב., וועגען וואָס מיר וועלען באַריכטען אין דעם קומענדען נומער „גערעכטיגקייט", ווייל די דאָזיגע ציילען ווערען געשריבען נאָך איידער די ערשטע זיצונג פון ג. ע. ב. האָט זיך געעפענט.

צו דער גאָמפּערס און בעקער-דעבאַטע

א בייטראַג פון ש. יאַנאָווסקי.

4.

און איצט, אַז איך האָב גאַנץ קלאָר געמאַכט, — אַזוי, ווייניגסטענס, האָף איך, — וואָס עס דאַרף זיין אַ „געשלאָסענער שאַפּ", אַן אמת'ער יוניאָן-שאַפּ, איז נויטיג צו שטעלען זיך די פראַגע, וועלכע זאָל עס זיין די מאַכט, וועלכע זאָל מאַכען דעם יוניאָן-שאַפּ דאָס, וואָס ער באַדאַרף זיין?

אויף דעם זיינען דאָ צוויי ענטפערס: דער ערשטער ענטפער איז: די יוניאָן זי אַליין מוז זיין די באַשטימענדע מאַכט. קיין אויסערליכער צוואַנג פון דעם זאָגענאַנטען פּובליקום. דער צווייטער ענטפער איז, דאָס די יוניאָן אַליין איז ניט פעהיג פאַר די ענטוויקלונג פון אַזאַ מאַכט. זי האָט, ווי יעדע אַנדערע אָרגאַניזאַציע, נאָר אין זינען איהרע אייגענע אינטערעסען, און עס אַרט איהר גאַנץ ווייניג פאַר די אינטערעסען פון דעם כלל, פון דער געזעלשאַפט, אַלס גאַנצע. און דערפאַר מוז די דרויסענדיגע וועלט אריינמישען זיך אין די סכסוכים צווישען ארבייט און קאַפּיטאַל און אויך אין פילע אַנדערע יוניאָן-אַנגעלעגענהייטען, וועלכע באַריהרען די עפענטליכע אינטערעסען.

דער ערשטער ענטפער ווערט געגעבען פון גאָמפּערס'ן, און פון אַלע טרייד-יוניאָניסטען. דער צווייטער פון בייקער'ן און פון נאָך פילע, פילע מענשען, וועלכע קענען בשום אופן ניט צוגערעכענט ווערען צום ארבייטער-קלאַס. וועלכער פון די ביידע ענטפערס איז דער ריכטיגער? ביידע געבען אָן געוויסע אַרגומענטען. לאָמיר זיי באַטראַכטען.

ווען מר. גאָמפּערס ערקלערט, אַז דער זאָגענאַנטער פּובליקום האָט גאָרניט וואָס אריינצוזאָגען אין די יוניאָן-אַנגעלעגענהייטען, איז עס ניט, מחמת ער וויל שפּילען די ראָלע פון אַ סאַמאָדערזשעץ, און וויל ארויפצווינגען די יוניאָן-הערשאַפט איבער דער גאַנצער געזעלשאַפט. ניין, מר. גאָמפּערס איז פון שייטעל ביז'ן פּיאַטע אַ דעמאָקראַט. אָבער ער האַלט, אַז דער ספינקס, וואָס געהט אונטער דעם נאָמען געזעלשאַפט, טאָר ניט אריינרייסען זיך, אַלס צוואַנג-מאַכט אין דער יוניאָן, ווייל ער קען ניט פאַרשטעהן און מיטפיהלען די אינטערעסען און נויטען פון די ארבייטער, און דערפאַר קען אַזאַ מין אריינמישונג אין ארבייטער-אַנגעלעגענהייטען ברענגען נאָר שאַדען. דאָס איז אַ שטאַרקער ארגומענט, וועלכער קען ניט לייכט בעשטריטען ווערען. וואָרים, איינס פון די ביידע: אָדער די ארבייטער ווערען באַטראַכט, אַלס ניט דערוואַקסען, אַלס מינדעריעהריג צו פאַרשטעהן זייערע אייגענע אינטערעסען, דאַן, נאַטירליך, נויטיגען זיי זיך אין אַן אַפּיטראָפּוס, וואָס זאָל זיי באַשיצען פון זיך זעלבסט און פון אַלערליי אַנדערע געפאַהרען, און, לאָגישער ווייזע, דאַרפען זיי, טאָרען זיי איבערהויפּט ניט האָבען קיין יוניאָנס. ארויסגעהענדיג פון דעם שטאַנדפּונקט, שיקט זיך גאָרניט צו ריידען פון רעגולירען יוניאָנס, נאָר פון זייער גענצליכער אָפּשאַפונג.

שטעהט אָבער איינער אויף דעם שטאַנדפּונקט, אַז דער ארבייטער איז ניט מעהר מינדעריעהריג, אַז ער איז פול ערוואַקסען צו זאָרגען פאַר זיינע אייגענע אינטערעסען, דאַן האָט קיינער ניט קיין רעכט צו דיקטירען איהם ווי צו האַנדלען; דאַן מוז ער האָבען די פולסטע פרייהייט צו באַשיצען זיינע אינטערעסען אַזוי, ווי ער פאַרשטעהט, עס איז אַם בעסטען פאַר א י ה ם. אמת, עס קען פאָרקומען, אַז ער זאָל מאַכען אַ טעות, און האַנדלען ניט אַזוי, ווי עס וואָלט געווען אַם בעסטען פאַר איהם. ער קען אַמאָל דורך זיין האַנדלונג, לאָמיר זאָגען, ארויסרופען געגען זיך דעם צאָרן און דעם ווידערווילען פון גרויסע מאַסען מענשען. אָבער דאַן וועט ער דאָך אַליין דורכדעם ליידען. און דאָס וועט איהם מוזען ברענגען צום געדאַנק, אַז אין דער צוקונפט טאָר ער אַזוי ניט האַנדלען, ווייל דערמיט קען ער זיך נאָר שאַדען. אין אַנדערע ווערטער, דער ארבייטער, ווי יעדער אַנדערער, קען נאָר לערנען, ווערען קלוגער, בעסער, מענשליכער, דורך זיינע טעות'ן. קיין אַנדער וועג פאַר דער ענטוויקלונג פון דעם מענשען איז ניטאָ. און דערפאַר מוז די יוניאָן האָבען די פולסטע פרייהייט פאַר איהר ענטוויקלונג. יעדע אריינברעכונג פון אַן אויסערליכער מאַכט אין די ארבייטער-אַנגעלעגענהייטען קען נאָר אָפּהאַלטען דעם נאַטירליכען פּראָצעס פון דעם ארבייטער'ס ענטוויקלונג, און קען איהם דערפאַר נאָר שאַדען ברענגען; און במילא מוז דורך דעם שטאַרק ליידען דער גאַנצער כלל, ווייל עס איז דאָך אין די אינטערעסען פון דעם כלל, אַז די ארבייטער, וועלכע זיינען אַ גרויסער טייל פון איהם, אפילו לויט דעם שטאַנדפּונקט פון מר. בייקער, זאָלען זיין וואָס מעהר ענטוויקעלט, מאָראַליש, גייסטיג און קערפּערליך.

דער טרייד-יוניאָניזם איבער דער גאַנצער וועלט שטעהט אויף אַט דעם שטאַנדפּונקט, און קיינער, וועלכער וויל ניט עפענטליך זיך מודה זיין, אַז ער גלויבט, דאָס דער ארבייטער איז בלויז אַ מאַשין, וועלכע דאַרף אויסגענוצט ווערען פאַר די אינטערעסען פון אַנדערע, פון העכערע וועזענס, קען ניט אַנדערש, ווי פול און גאַנץ זיך ערקלערען איינפאַרשטאַנען דערמיט.

מר. בייקער, אום צו באַווייזען, אַז די געזעלשאַפט האָט אַ רעכט זיך אריינצומישען אין יוניאָן-אַנגעלעגענהייטען, פיהרט אָן פאָלגענדען מאָדנעם אַרגומענט: „מענשען, וועלכע האָבען קיינמאָל ניט געליטען פון פּאָקען-קראַנקהייט, מאַכען געזעצען פאַר די פאַרהינדערונג און פאַר דער באַפרייאונג פון דער פּלאָג. מענער, וואָס האָבען קיינמאָל קיין קינדער ניט געהאַט, מאַכען געזעצע אין אונזערע געזעצגעבענדע קערפּערשאַפטען און שטימען פאַר דער רעגולירונג פון אונזערע יתומים-הייזער און איבער דער ערציהונג פון אונזערע קינדער. פאַרמער-מיטגלידער פון אונזערע געזעצגעבענדע קערפּערשאַפטען מאַכען געזעצען פאַר די רעגירונגען אין אונזערע שטעט, און שטאָדט רעפּרעזענטאַנטען שטימען וועגען אַנגעלעגענהייטען, וואָס זיינען נוגע דעם פאַרמער". און אַט דערפאַר, מיינט מר. בייקער, דאַרפען אויך די טרייד-יוניאָנס ניט זיין קיין אויסנאַהם, און ווערען רעגולירט פון דער רעגירונג.

נאַטירליך, וואָלט אַט דיזע איינפיהרונג, אַז דער מענש, וואָס האָט קיינמאָל קיין קינדער ניט געהאַט, זאָל זאָגען אַ דעה אין קינדער-ערציהונג, אַז דער פאַרמער זאָל פאַרפאַסען געזעצען פאַר'ן איינוואוינער אין שטאָדט, — וואָלט אַט דיזע איינפיהרונג זיך ארויסגעוויזען אַלס גרויסער ערפאָלג, וואָלט מר. בייקער'ס טענה, וואָרום זאָלען די ארבייטער-יוניאָנס בלייבען אַן אויסנאַהם, געווען אַ גאַנץ שטאַרקע. אָבער דאָס איז דאָך נאָך בשום אופן ניט באַוויזען. לויט מיין מיינונג, און לויט דער מיינונג פון גאָר פילע, פילע מענשען, וועלכע האָבען געמאַכט עס פאַר זייער לעבענס-אויפגאַבע צו פאָרשען און שטודירען די איינפיהרונגען אין אונזער געזעלשאַפטליכען לעבען, איז די דאָזיגע איינפיהרונג געראַדע איינע פון די אונזיניגסטע. די געזעצען, וואָס דער פאַרמער מאַכט פאַר דעם שטאָדט-מאַן, און פאַרקעהרט, מוזען זיין גאַנץ משונה'דיגע, און דערפאַר ווערט דער געשריי פאַר „האָום-רול" אַלץ שטאַרקער און שטאַרקער. געזעצען, וואָס ווערען פאַרפאַסט פון מענשען, וועלכע האָבען קיינמאָל קיין קינדער ניט געהאַט, ווי קינדער דאַרפען אויפגעהאָדעוועט ווערען, קענען גאָרניט זיין אַנדערש, ווי נאַריש, און דאַרום זעהר שעדליכע, שעדליכע סיי פאַר די קינדער אינסטיטוציעס און סיי פאַר דער גאַנצער געזעלשאַפט. עס איז דאַרום קלאָר, אַז דער דאָזיגער אַרגומענט פון מר. בייקער רעדט מעהר געגען ווי פאַר זיין שטאַנדפּונקט. יאָ, וואָס, אַזוי פיהרט זיך דאָך אין אונזער געזעלשאַפט, איז דאָס איינציגע, וואָס מען דאַרף טאָן, צו ארבייטען מיט אַלע כוחות די דאָזיגע פיהרונגען וואָס גיכער אָפּצושאַפען; מען מוז איבערלאָזען די פאַרמער-פיהרונגען צו די פאַרמער, די שטאָדט-פיהרונגען צו די שטאָדט-מענשען און די ערציהונגס-ארבייט מוז איבערגענומען ווערען פון מענשען, וועלכע האָבען אַ באַגריף וועגען דעם און וואָס דאָס איז אַ קינד מיט אַלע זיינע איינענטימליכקייטען און באַדערפניסע. צו אַרגומענטירען אָבער, ווייל אַ געוויסע נאַרישקייט ווערט פּראַקטיצירט אין זאָלכע און אַזעלכע פעלע, דערפאַר מוז זי אויך אָנגעווענדעט ווערען אויף נאָך אַ פאַל, וועלכער איז ביז איצט געבליבען פאַרשאָנעוועט פון דיזער נאַרישקייט, איז, לויט מיין מיינונג, אַן אומזין.

אָבער, אַרגומענטירט מר. בייקער, אויב מען זאָל לאָזען די טרייד יוניאָנס טאָן אַלץ וואָס זיי ווילען, דאַן קענען זיי דאָך טאַקע איבערקעהרען די וועלט מיט זייער טיראַניי: „זיי קענען אָפּשטעלען די פּראָדוקציע פון קויהלען און מאַכען, אַז איך און מיין פאַמיליע זאָלען פאַרפרירען ווערען צום טויט. זיי קענען אָפּשטעלען דעם טראַנספּאָרט און מאַכען מיך און מיין פאַמיליע פאַרהונגערען; זיי קענען אָפּשטעלען די פּראָדוקציאָן פון מעדיצינען און פאַרניכטען און פאַרוויסטען דאָס לאַנד דורך אַ פעסט, און אַז. וו. און אַז. וו."

אַ שרעקליך בילד מאָלט דאָ פאַר אונז אויס מר. בייקער. טו ווי קאָן די געזעלשאַפט אַנדערש האַנדלען, אויב ניט איינצוימען אַט דיזע געוואַלט-מאַכט?

דאָס דאָזיגע שרעק-בילד איז אָבער נאָר פּאַסענד פאַר קליינע קינדער, וועלכע קענען ניט אַביסעלע טיפער זיך אריינטראַכטען אין דעם. אַ גאַנץ באַקאַנטער ביישפּיל וועט קלאָר מאַכען וואָס פאַר אַ „בוגימען" מר. בייקער שילדערט דאָ פאַר אונז.

טאָג-טעגליך פאַרטרויען מיר אונזערע לעבענס אין די הענט פון אַ מענשען, וועמען מיר קענען ניט, און פון וועמעס כאַראַקטער מיר האָבען ניט דעם מינדעסטען באַגריף. מיר פאָהרען אויפ'ן עלעווייטער, אויפ'ן סאַבוויי, אויפ'ן אייזענבאַהן, געפיהרט פון אַ מאָטאָרמאַן. קענען מיר דעם מאָטאָרמאַן? דער מענש קען זיין אַ גאַנץ פיינער, גוטער מענש. ער קען אָבער אויך זיין אַ גאַנץ בייזער, ווילדער מענש. פונדעסטוועגען פאַרטרויען מיר אונזערע לעבענס אין זיינע הענט. מיר באַצאָהלען אונזער טיקעט-פּרייז און מיר פאָהרען גאַנץ אומבאַזאָרגט, וואָס דער מענש קען מיט איין ריהר זיינעם טראַנספּאָרטירען אונז אויף דעם עולם האמת. און עס שטעלט זיך די פראַגע: וואָרום טוען מיר עס דאָך? און דער ענטפער איז פאָלגענדער: ערשטענס, קענען מיר זיך ניט פאַרשטעלען אַזאַ בעסטיע אין מענשען-געשטאַלט, וועלכער זאָל בייזוויליג ערמאָרדען הונדערטער מענשען אויס בלויזען מאָרד-לוסט. צווייטענס, ווייסען מיר, אַז ער קען ניט רעכענען צו ערמאָרדען אַלע זיינע פּאַסאַזשירען און אַליין בלייבען לעבען. ער ווייס, אַז ער וועט מוזען שטאַרבען, „צוזאַמען מיט די פּלשתים" און אַזוי ווי מענשען באַגעהען זעהר זעלטען זעלבסטמאָרד אָהן אַ גענוגענדער אורזאַכע, קען מען ניט אָננעהמען אַז יעדער מאָטאָרמאַן, וואָס פיהרט אַ באַהן איז אַ זעלבסטמערדער. שאָנעווענדיג זיין אייגענעם לעבען, מוז ער אויך שאָנעווען אַלע לעבענס, וואָס זיינען איהם אָנפאַרטרויט.

און פונקט ווי דאָס איז ריכטיג אין דעם געגעבענעם ביישפּיל, וואָס איז אַ מאָנומענטאַליע ערשיינונג, אַזוי איז עס אויך ריכטיג אין דעם פאַל פון אונזער קויהלען-גרעבער, טראַנספּאָרט-ארבייטער, און אַלע אַנדערע, וואָס קענען מר. בייקער און זיין פאַמיליע פאַרהונגערען און פאַרפריהרען צום טויט. קענען, קענען זיי טאָהן, נאָר דערביי איז דאָ איין מניעה. אַזוי ווי די מיינערס און די טראַנספּאָרט-ארבייטער און אונזערע פאַרמעצייטיגען (?) לעבען ניט אויף דעם שטערען מאַרס, נאָר ווי לעבען צוזאַמען מיט מר. בייקער אויף איין און דערזעלבער שטיקעל ערד, און ווי פאַרהונגערנדיג מר. בייקער און זיין פאַמיליע, וועלען זיי מוזען אויך זיך און זייערע פאַמיליעס פאַרהונגערען. איז די געפאַהר פון דעם שרעקבילד, וואָס מר. בייקער מאָהלט פאַר אונז, אַ גאַנץ קנאַפּע. די מיינערס און די טראַנספּאָרט-ארבייטער ווילען ניט שטאַרבען פון הונגער פונקט ווי מר. בייקער. און אַזוי ווי זייער וואונש צו פאַרהונגערען מר. בייקער וואָלט געמוזט אויך פיהרען צו זייער אייגענעם הונגער-טויט, קען מען ניט גלויבען, אַז זיי זאָלען זייער וואונש אויספיהרען. דער טריב צו זעלבסט-ערהאַלטונג, וואָס איז אַזוי שטאַרק ביי מר. בייקער, איז פונקט אַזוי שטאַרק ביי דעם אָרימסטען מיינער. און ווען ער לאָזט זיך דאָרט אַראָפּ אין די העלישע קויהלען-גרוב, וואו יעדען מאָמענט איז ער אין טויט געפאַהר, איז עס ניט מחמת דאָס לעבען איז איהם ניט טייער, נאָר פאַרקערט, זיין לעבען, זיין עלענד לעבען איז איהם אַזוי טייער, אַז אפילו די געפאַהר פון טויט האַלט איהם ניט אָפּ, אַבי צו קענען ווי עס איז לעבען. דערפאַר איז עס אַ פּשוט'ער שטות, מעג אונז מר. בייקער מוחל זיין, אָנצונעהמען, אַז די ארבייטער קענען אַמאָל טאָן דאָס, מיט וואָס ער שטראַשעט די גאַנצע געזעלשאַפט.

נאָר טאָמער זאָל דער לעבען פון דעם מיינער, פון דעם טראַנספּאָרט ארבייטער ווערען אַזוי שרעקליך, אַז ער זאָל קענען קומען צו דער מדרגה און זאָגען זיך: „תמות נפשי עם פּלשתים", און זאָל טאַקע באַשליסען צו פאַרהונגערען מר. בייקער צוזאַמען מיט זיך זעלבסט, דאַן, פרעג איך, ווער וועט זיין שולדיג אין דעם, אויב ניט די, וועלכע האָבען געמאַכט דאָס לעבען פון דעם מיינער אַזוי שרעקליך ווערטלאָז פאַר איהם? אויסער דעם, וואָס קען דאַן העלפען די גאַנצע רעגולירענדע מאַכט פון דער געזעלשאַפט? פאַר אַזאַ מדרגה פון פאַרצווייפלונג איז ניטאָ און עס קען ניט זיין קיין שום אָפּהאַלט. זי ברעכט אויס מיט אַן עלעמענטאַרער מאַכט ווי די לאַווע פון אַ פייער-שפּייענדיגען ווולקאַן, און פאַרניכטעט שטעדט און דערפער, מענשען, פיה און פלאַנצונגען אָהן דעם מינדעסטען באַוואוסטזיין און אָהן רחמנות...

און טאַקע דערפאַר, כדי עס זאָל קיינמאָל ניט קענען קומען דערצו, מוזען די יוניאָנס האָבען די פולסטע מעגליכקייט אויסצופיהרען פאַר דעם ארבייטער אין זיין קאַמף מיט זיין ארבייטס-געבער די בעסט מעגליכסטע באַדינגונגען, וואָס זאָלען מאַכען, אַז דאָס לעבען זאָל זיין ווערטפול פאַר איהם, אַז ער זאָל קיין מאָל ניט קענען קומען צו דער מדרגה פון פאַרצווייפלונג, וועלכע קען ווירקליך ווערען אַ געפאַהר פאַר דאָס גאַנצע געזעלשאַפטליכע צוזאַמענלעבען.

נאָך אַ וואָרט, און פאַר דערוויל וועט זיין גענוג, כאָטש נאָך פילע וויכטיגע פּונקטען אין דער דאָזיגער וויכטיגער דעבאַטע זיינען געבליבען אונבאַריהרט. דער גאַנצער ויכוח געהט ארויס פון דעם שטאַנדפּונקט, אַז איבער די אינטערעסען פון די צוויי געזעלשאַפטליכע קלאַסען, ארבייט און קאַפּיטאַל, איז דאָ דער אינטערעס פון דער גאַנצער געזעלשאַפט. שטעלט מען זיך אויף דעם שטאַנדפּונקט, דאַן איז גאָר קיין צווייפעל ניט, אַז מר. בייקער און זיינס גלייכען זיינען גערעכט מיט דער פאָדערונג, אַז די געזעלשאַפט זאָל האָבען אַ דעה אין די סכסוכים צווישען ארבייט און קאַפּיטאַל, ווייל די אינטערעסען פון כלל זיינען איבער אַלעס. אָבער די פראַגע איז: איז דער שטאַנדפּונקט אַ ריכטיגער? ווער איז עס די גאַנצע געזעלשאַפט, ווען איהר נעהמט אַוועק פון איהר די צוויי קלאַסען? בלייבט עס ניט אַ פּוסטע שאָלעכץ?

זאָל דאָ געזאָגט ווערען אַזוי שטאַרק ווי מעגליך, אַז פון דעם שטאַנדפּונקט פון דעם ארבייטער, — און ווען איך זאָג ארבייטער, מיין איך עס אין ברייטען זין פון וואָרט, איך מיין ניט נאָר דעם, וואָס ארבייט מיט זיינע הענט, נאָר יעדען וואָס א ר ב י י ט — מאַכט ניט אויס צי מיט זיינע הענט, צי מיט זיין מח — און טראָגט ביי מיט זיין ארבייט צום לעבען אין אַלגעמיין, — אַט פון דעם שטאַנדפּונקט שטעלט מיט זיך פאַר דער ארבייטער די גאַנצע געזעלשאַפט, און עס איז דערפאַר לעכערליך צו ריידען פון צוויי באַזונדערע אינטערעסען, פון וועלכע איינער איז אימער גרעסער ווי דער צווייטער. פון דעם שטאַנדפּונקט איז אַלעס, וואָס געהערט ניט דעם ארבייטער קלאַס, ניט מעהר ווי אַ פּאַראַזיט אויף דעם געזעלשאַפטליכען קערפּער, און קען קיינמאָל

(שלוס אויף זייט 13.)

שפּעט-נאַכט שעה'ן

פון יאַקאָבוס.

בלאַסע שפּעט-נאַכט שעה'ן,
מיט קאַלטען זילבער באַשפּרינקעלטע,
האָבען אין מיר דעם ווידערשטאַנד געטויט
און אָפּגעווישט פון מיין זכרון
דעם שוואַרצען פלעק.
בלינד האָט זיך אַ געסעל געשלענגעלט אין אַ געסעל
און דערפיהרט אונטער די פענסטער פון דיין הויז.
עס האָט דאָס בלאַסע גאַז-פלעמעל
געבלאָנדזשעט אויף די ווענט,
פאַר'גנב'עט זיך אין דיינע האַלב-פאַרמאַכטע אויגען,
און געשפּונען פאַר דיר אַ חלום נאָך אַ חלום.
און אונטער דיינע פענסטער
בין איך דאָך דיין חלום געשטאַנען,
און מיט מיין דינעם שאָטען
באַשאָטענט דיר דיין בעט.
בלאַסע שפּעט-נאַכט שעה'ן,
מיט קאַלטען זילבער באַשפּרינקעלטע,
ווילען אפשר אויך דיך אַמאָל
אַ חלום'דיגע ברענגען צו מיינע פענסטער.
בלויז דיין דינער שלאַנקער שאָטען
וועט ציטערן אויף מיין בעט.

ענינים פון אונזער אינטערנעשאנאל אין דער פרעסע

פון ל. פינקעלשטיין.

פרעזידענט שלעזינגער'ס באזוך אין לאס אנדזשעלעס און אין סאן פראנציסקא האט געהאט א גוטע ווירקונג אויף די קלאוקמאכער פון יענע שטעדט. די קלאוקמאכער לאקאלס דארטען האבען אויפגעלעבט, האבען באנייט זייער טעטיגקייט, האבען זיך גענומען צו דער ארבייט צו פארשטארקען די יוניאן.

מיט א וואך צוריק האבען מיר געדרוקט א קארעספאנדענץ אין די „גערעכטיגקייט" [illegible]

פרעזידענט שלעזינגער'ס באזוך אין סאן פראנציסקא. — זיין ווירקונג אויף די קלאוקמאכער. — א „לינקער" ביזנעס אגענט האט געטאן א סך שאדען דער יוניאן. — עס הויבט זיך אן אויפלעבונג. — דער ארגאניזאציאנס קאמפיין פון די פילאדעלפיער וויסט און דרעס מאכער. — די שמאליגע העלדישע סטרייקער שטעלען זיך צוריק אין ליין.

„דער פיילעמאן האט געגעבען די מיטגלידער זיך איינצושרייבען זייערע הערצער אין דער אנטוישונג פון זייער פרעזידענט און מערקווירדיג: די געוויינליכע מיטגלידער [illegible]

[illegible]

העלדען, וואס זיינען אזוי מוטיג אין קאמף געשטאנען? ווארום האבען זיי פארלוירען זייער יוניאן פאר וועלכער זיי האבען אזוי פיל געקעמפט און געליטען, ווען זיי זיינען אין סטרייק געשטאנען?

דער ענטפער איז, די טרויעריגע עקאנאמישע איבערשטענדען! זיי האבען א שרעקליכע שליטה איבער די מענטשען.

פון דער נאטור זיינען די מערהייט מענשען ווייט נישט קיין גרויסע העלדען. דאס רוב וואכט יעדער ווי „צו מאכען א לעבען", מען זאל דערביי נישט דארפען ביי עפעס רוויקירען. פאר א גאנצען [illegible]

[illegible]

(שלוס אויף זייט 14)

דאס אפיציעלע „אידענטום" הויבט שוין אן צו שמאלצירען מיט'ן אידישען בעל-מלאכה

ווער פון אונז געדענקט נישט די צייט ווען ביי אידען איז געווען א שאנדע צו זיין א בעל מלאכה? מ'דארף נאר נישט זיין אזוי אלט צו געדענקען נאך, אז ווען איינער פון דער משפחה איז געווארען א שניידער, ערער א שוסטער, איז דאס געווען א גרויסע בושה [illegible]

[illegible]

אינטעריאר ענטפערט אנטיסעמיטישע באשולדיגונג, אז אידען זיינען א פאראזיטען פאלק, מיט ציפערען פון דער צאהל אידישע יוניאנליטען — די אידישע שניידער ארויסגעשטעלט אלס דאס „פעהנדעל" פון אידישען פאלק. — אין וואשינגטאן [illegible]

פון ב. מימאן.

באפעלקערונג, אויף ארויסרעכענען אלע מענער, פרויען און קינדער, זיינען דא אליין פאראנען אן ערך פון א האלבען מיליאן אידישע ארבייטער, וועלכע נעהמען אריין כמעט יעדע פראדוצירענדע אינדוסטריע, פון בויען [illegible]

[illegible]

דעם, וואס זיי קענען איצטער באנוצען דיזע ארגומענטען וועלכע קיינער קען, צום גליק, נישט אפלייקענען. ווער, פארקערט, זאגט אליין, ווער האט געבויעט דיזע יוניאנס? און איין וועגס זאגט שוין אויך, ווער האט געלערנט דעם אידישען ארבייטער צו פאדערען העכערע לעבענס סטאנדארדס און נישט צו העלפען רעדוצירען דעם אמעריקאנעם ארבייטערס שכירות און ארט לעבען?

איך ווייס נישט צי די פון די שפעטערע אימיגראנטען ווייסען אזוי גוט ווי מיר, וואס זיינען געווען צווישען די ערשטע רוסישע אידען וואס זיינען געקומען [illegible]

[illegible]

קורץ און שארף

פון י. ב.

[illegible]

מעל געזען אונזערע פיהרער, באשטעטיגט אייער דאס, וואס מיר האבען געשריבען. זיי איהר זיינט פארשטענדיג גערעכט, ווען איהר שרייבט, אז דער גרעסטער אומגליק אין דער יוניאן איז דער מיספרוי, וואס איז ארויס־געבראכט געווארען אין די ארבייטער־רייהען, איינער אויף דעם אנדערען קוקט, ווי אויף זיין שונא, ניט ווי אויף זיין פריינד און ברודער, וואס דארפען זיך האלטען געמיינזא־מיג. דאס בעסטע, וואס איהר און אזעלכע ווי איהר קענען טאן, איז ניט צו שרייבען אין דער „גערעכטיגקייט", דאס קענען מיר דאך אליין אזוי גוט, ווי מיר קענען, ווער־עוין — ווארום, וואס איז נויטיג, איז צו ריידען טאקע פנים אל פנים וועגען דעם מיט די ארבייטער אין אייער שאפ, מיט די ארבייטער, וואס איהר באגעגענט אין גאס, און ניט מיר ווערען דאס צו טאן, און ווי־בער וועט עס ברענגען גוטע רעזולטאטען. נאך עפעס, פונקט ווי איהר האט געפונען אונזערע ווערטער באשטעטיגט פון אייערע ערפאהרונגען, אזוי וואלט עס געווען מיט פיל אנדערע, ווען זיי וואלטען געהאט דעם ריכטיגען פירוש אויף דעם. און כדי זיי זאלען קענען זעהן זאכען אין דעם ריכטי־גען ליכט, קענען זיי ניט טאן קיין בעסערע זאך, ווי לייענען פלייסיג אונזער „גערעכ־טיגקייט" יעדע וואך. לוידער זיינען דא גאר פילע מעמבערס, וועלכע לייענען ניט זייער אייגענע צייטונג. טוט אלץ אין אייע־רע כחות, אז די, וועלכע לייענען נאך ניט די צייטונג, זאלען איהר אנהויבען לייע־נען. גיט זיי צו פארשטעהן, אז זיי מוזען איהר לייענען אין זייערע אייגענע אינטע־רעסען. דערמיט וועט איהר ארויסטאן זעהר פיל פאר זיך און פאר אייער יוניאן.

ס. פרידמאן, לאקאל 20. — עס טוט אונז ווירקליך לייד, וואס מיר האבען ניט געקאנט זיין מיט אייך ביי דער אינסטאליי־שאן פון אייער מענעדזשער, ברודער וועקס־לער. פון אייך אליין, אלס סעקרעטער, און פון דער גאנצער עקזעקוטיווע, ניט געווען ווי־נען מיר צוליב א מארגעס מעות. געמיינט האבען מיר, אז די אינסטאליישאן קומט פאר אין אווענד, און מיר האבען גערעכענט צו קומען. אז מיר האבען אבער נאך שפעטער איבערגעלייענט אייער איינלאדונג, האבען מיר געזעהן, אז די אינסטאליישאן איז פאר־געקומען צוויי נאכמיטאג, און אז מיר האבען דארום פארשפעטיגט זיך אויף גאנצע ה׳ שעה־ען. ווילענדיג ניט ווילענדיג, זיינען מיר געבליבען אין דער היים. לאמיר זאגען דע־רום דא אין א פאר ווערטער דאס, וואס מיר וואלטען געזאגט אין מעהרערע ווערטער, ווען מיר וואלטען געווען אנוועזענד. אין א לא־קאל, ווי אין יעדער מענשליכער גרופע, קע־נען פארקומען אלערליי סכסוכים און מיס־פארשטענדניסע. אין פאקט, זיי זיינען אומ־פארמיידליך. כדי אבער די דאזיגע מיס־פארשטענדניסע זאלען ניט ווירקען שלעכט אויף דאס צוזאמענלעבען פון דער ארגאניזא־ציע, מוז שטארק פראקטיצירט ווערען די שעהנע מדה פון פארגעסען און פארגעבען. טאמער טוט מען עס ניט, און מען האלט אין איין איבערדרעהען די אלע „עוולות" און „עבירות", דאן ווערט דאס צוזאמענלעבען און דאס צוזאמענארבייטען אן אומגליק־קייט. איז אט, ווען מיר וואלטען געווען צו אייער אינסטאליישאן וואלטען מיר שטארק ארגומענטירט פאר די דאזיגע גוטע מדה צוליב דעם וואוילזיין פון אייער אייגענעם לאקאל. אין דער האפנונג, אז איהר פאר־שטעהט עס אליין זעהר גוט, ווינשען מיר אייך ערפאלג, און מיר ערווארטען צו הערען פון אייער לאקאל גאר פיל ערהעבליכע נייעס. אייער באריכט וועט פארעפענטליכט ווערען אין קומענדען נומער.

אשר זעווין. — דאס דוקא פרעהט אונז, וואס איהר פרעגט ביי אונז אן, וואס דאס מיינט, און איהר שעמט זיך גארניט. נאר ניט שעמען זיך, די, וועלכע שעמען זיך צו זאגען, אז זיי פארשטעהען ניט, די וועלען קיינמאל גארניט לערנען. נו, איהר פארשטעהט ניט, וואס מיינט דער וואגאבונד אין דעם פארשפיל צו „די וועלט, אין וועל־כער מיר לעבען" מיט די ווערטער „לאכט ניט, איך האב זיך גארניט צושלאגען." אייך קומט עס אויס גאנץ דזשיק, און ווער־טער אהן א שום זין. ניין, זיי האבען א זין. און אט וועלכען. האט איהר ניט בא־מערקט, ווי די מענשען האבען א נאטור צו לאכען, ווען איינער פאלט, און צושלאגט זיך? נון, דאס איז דאך אין דער אמת׳ען גארניט מענשליך. אנשטאט צו העלפען דעם, וואס פאלט און צושלאגט זיך, לאכט מען נאך. אין די טעאטערס, איבערהויפט אין די מאזשינג פיקטשורס, אמוזירט זיך דער עולם זעהר שטארק, ווען איינער אין דער פיקטשור פאלט, און וואס שטארקער ער טוט זיך וועה דורך זיין פאל, דאס הילכיגער איז דער געלעכטער. דארום זאגט דער וואגא־בונד צו די בוימער און בלומען: „לאכט ניט, איך האב זיך גארניט צושלאגען. איך האב זיך קיין פוס ניט אויסגעבראכען, און איהר דארפט דארום ניט לאכען". און דאס, וואס דער פארפאסער מאכט דעם געלערנטען זא־גען, אז ער צוברעכט די ברוסטען פון די שמעטערלינגע, שטעקט זיי ארויף אויף א שפילקע און גיט זיי צו צו זיין קאלעקציע, און אלץ, אויס „ליבע צו דער נאטור, מענש" דאס איז די מיעסטע און שטארקסטע איראַ־ניע. יע, פרענט, וויפיל איהר ווילט נאר, מיר...

די וועלט אין וועלכער מיר לעבען

(שלוס פון זייט 7)

ק ל י ט ה י ע: וואס איז דער מעהר מיט דיר?

א י ר י ו: אה, דיזע מענער, כא, כא!

ק ל י ט ה י ע: דו מיינסט וויק־טאר׳ען?

א י ר י ו: ניין, אטאקאר. וויק־טאר׳ען האט א פייער אויפגעגעסען, און שטעל דיר פאר, באלד נאך איהם קומט צופליהען מיין אטאקאר, די, דער בליק אין זיינע אויגען, אלעס, אנגעצונדען, און דאן, כא, כא!

ק ל י ט ה י ע: וואס דאן?

א י ר י ו: ער גרייך נאך מיר: „ווי מיינע, איך ליב דיך משוגע!" כא! כא!

ק ל י ט ה י ע: אירין, וואס האסטו געטאן?

א י ר י ו: כא, כא, כא! „איך ליב דיך שרעקליך, דו מוזט זיין מיינע".

פ ע ל י ק ס (פליהט ארויין מיט א ליד אין זיינע הענד): קליטהיע, אט איז עס. הער זיך צו. (לייענט מיט גרויס געפיהל.)

„אין מיין הארץ איז אריינגעפלויגען,
ווי אין דאס אויג פון א קינד,
א שטראהל ליבע,"

א י ר י ו (איהר קאפ צווישען די קישענס, לאכענדיג היסטעריש): כא! כא!

פ ע ל י ק ס (הערט אויף צו לייע־נען): וואס איז דאס?

א י ר י ו (שלוכצענדיג): וואס פאר א גראבער נפש! פוי, שאנדע, איך וואלט איהם דערשטיקט.

ק ל י ט ה י ע: אטאקאר׳ען?

פ ע ל י ק ס: הער זיך איין, קלי־טהיע, דאס איז אין גאנצען אין דעם נייעם סטיל...

א י ר י ו (אויפשטעלענדיג זיך): אין מיינע האר שרעקליך צופלאנטערט?

ק ל י ט ה י ע: שרעקליך, וואַ־ט, טייערע, (גלייכט אויס איהרע האר) אט אזוי, בעסטע!

א י ר י ו: ביכט ביין? כא, כא! אטאקאר ליבט וואונדערבאר! (פליהט אוועק.)

פ ע ל י ק ס: קליטהיע, דאס איז דער בעסטער טייל. הער:

„איך בין א קינד, און איך בליה, איך בין לעבען, און איך וועל פיל
איך בין א פרוי און פארפיהר, אזוי צוטומעלט בין איך".

ק ל י ט ה י ע: לאז צורוה, די בעסטע!! (פליהט אוועק.) וואו איז אימיטער א נייער

פ ע ל י ק ס (נאך איהר): ווארט, דא קומט ערשט די ליבע.

ו ו א ג א ב ו נ ד: נאר!

פ ע ל י ק ס: וואס איז דאס? אה, דא איז אימיטער. דאס איז גוט. איך וועל פאר דיר דערציהלען לייענען:

„איך בין א פרוי און פארפיהר, אזוי
צוטומעלט בין איך,
גרויסע וועלט, וואס מיינט עס פאר מיר?"

ו ו א ג א ב ו נ ד (ווארפט אויף איהם זיין היטעל): אוועק!

פ ע ל י ק ס (ארומפליהענדיג):
„וואס מיינט עס,
וואס הייסט אין מיין בלוט אזוי הייס?"
איך בין א פרוי. איך ליב, איך בין
לעבען און איך בליה,
איך בין א קינד און ליב דאס ערשטע מאל,
וואס איך ווייס.
פארשעהמט: דאס איז קליטהיע, קליטהיע,
קליטהיע!"

ו ו א ג א ב ו נ ד (אויסשטרעקענ־דיג זיינע הענד צום אודיטאריום): כא! כא! שמעטערלינגע!

(ענדע פון ערשטען אקט.)

אינטערעסאנט. מיר האבען צו אייך ניט, ווען איך האט דער פארשפיל ניט אזוי „פער־באטש". פארגעסט אבער ניט, אז דערוויילע איז עס בלויז דער פארשפיל אויף צוויי קור־צע קאלומנען. לייענט ווייטער. און דאן וואלטען מיר זעהר גערן ווידער געוואלט הערען אייער מיינונג. מעגליך, אז מאנכע לעזערינס וועלען זיך פיהלען באליידיגט פון דער שילדערונג פון דער פ א ס ט ו ר ה א י ר י ו און דער פ א ס ט ו ר ה ק ל י ט ה י ע. אויך וועט געוויס דער פעטער זיך פיהלען ניט אייגגענעם, אבער דאס וועט קומען פון דעם, ווייל זיי וועלען דער־זעהן אין דיזע כאראקטערע געשילדערט זיך זעלבסט און גאר שיין פוידער און שמינקע...

צו דער נאמינעישאנס אין בעקער דעבאטע

(שלוס פון זייט 4)

ניט געווינען ווערען אין אנבאטראכט פון א טייל פון דער געזעלשאפט. דער יוניאן־ארבייטער, צי ער איז בא־וואוסטזיניג וועגען דעם צי ניט, שטעהט זיך אויף דעם שטאנדפונקט, און ווי עס דאכט זיך, מיט רעכט, אז קעמ־פענדיג פאר זיינע אינטערעסען, קעמפט ער צו גלייכער צייט פאר די אינטערעסען פון דער גאנצער געזעלשאפט. און וואס מעהר דער פארטרעטער פון דער גע־זעלשאפט פיהרט דורך זיין קאמף, דאס בעסער פיהרט ער אויס זיין היסטארישע מיסיע פון באפרייען ניט בלויז דעם ארבייטער־קלאס, נאר אויך די גאנצע גע־זעלשאפט פון אלץ, וואס שטערט דער מענשהייט אין איהר שטרעבען צו א שענערע און בעסערע לעבען.

טעאטער טיקעטס צו האלבע פרייזען.

אונזער עדיוקיישאנאל דעפארטמענט האט געמאכט אראנזשמענטס מיט׳ן אידישען קונסט־טעאטער, אונטער דער דירעקציאן פון מאריס שווארץ, דאס די מיטגלידער פון אונזערע לאקאלס זאלען באקומען טיקעטס פאר א האלבען פרייז. זיי וועלען באקומען צוויי טיקעטס פאר דעם פרייז פון איינעם. דאס איז גילטיג פאר מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג אווענט און שבת און זונטאג מאטינע.

אין אפיס פון עדיוקיישאנאל דע־פארטמענט, 3 וועסט 16טע סטריט, ווערען ארויסגעגעבען סיזאן־קארדס, וואס מען דארף ווייזען אין באקס־אפיס פון טעאטער. א קארד קאסט בלויז 5 סענט, צו דעקען וואס עס קאסט צו דרוקען די קארטען.

געזונדהייטס-פראגען

א צענטער פאר געזונט

דאס איז דער צווייטער ארטיקעל, וואס ווערט געדרוקט פון דעם יוניאן העלטה סענטער פאר די אינטערעסען פון דער מיטגלידערשאפט פון דער אינטערנעשאנאל לײדיס גארמענט ווארקערס יוניאן. אין דעם ארטיקעל וועלען מיר אנצייגען וועלכע נוצען די ארבייטער פון דער אינדוסטריע קאנען האבען פון די אלע דעפארטמענטס, וואס געפינען זיך אין יוניאן העלטה סענטער.

דער יוניאן העלטה סענטער איז א פלאץ, וואו די ארבייטער קאנען קומען פרעגען וועגען אלץ, וואס באלאנגט צום געזונט. פון וועלכער קראנק־הייט איינער זאל ניט ליידען, קאן ער אלע מאל זיין זיכער צו באקומען א ריכטיגע דיאגנאזיס און טריטמענט פון קאמפעטענטע דאקטוירים.

אין אונזער אינסטיטוציע קאנען מיר טריטען כמעט יעדע קראנקהייט, פון צופאסען אייגען־גלעזער ביז ארגאנזירען פאר אן אפעראציע אויף „אפענדיסייטעס". ווען די ארבייטער האבען עפעס צו פרעגען וועגען גע־זונט און מעדיצין, אדער וועגען אירגענד עפעס א וועהטאג וואס פארשאפט זיי ליידען, זאלען זיי קומען אין יוניאן העלטה־סענטער.

מיר ווינען אויך גרייט צו באהאנדלען די פרויען און די קינדער פון די מיטגלידער. מיר האבען איצט פארגעשלאגען די לאקאלס פון דער אינ־טערנעשאנאל לײדיס גארמענטס ווארקערס יוניאן איינצופיהרען העלטה־אינשורענס פאר די מיטגלידער, און מיר ארבייטען אויך אויס א פלאן, דאס אויך זייערע פאמיליעס זאלען קאנען זיין אינשורט. אבער ביז דאס וועט דורכגעפיהרט ווערען, וועלען מיר פארטזעצען די קליניקס אויף דעם באזיס ווי ביז יעצט, רעכענענדיג איין דאלאר פאר יעדע עקזאמינעישאן און טריט־מענט. די מיטגלידער, וואס קאנען ניט באצאהלען דעם דאלאר דארפען ברענגען א קארד פון זייער לאקאל מיט דער באשטעטיגונג, אז דער לאקאל וועט באצאהלען.

אין יוניאן העלטה סענטער זיינען דא די פאלגענדע דעפארטמענטס:

1) ספעציאליסטען אין סוירדזשערי, נאז, האלז, אויגען און אזוי ווייטער, זיינען דא צו א באשטימטער צייט.

2) עס איז דא אן אויסגעצייכענטע לאבאראטאריע צו עקזאמינירען די יורין, בלוט, שפייעכטס און אזוי ווייטער.

3. עס איז דא אן ערשטע קלאסע „עקס־ריי" דעפארטמענט, וואס האט געקאסט 4 טויזענט דאלאר איינצופיקסען פאר אלערליי „עקס־ריי" בילדער פון קאפ, פון ברוסט, פון מאגען און אזוי ווייטער.

די קליניקס אין יוניאן העלטה סענטער זיינען אפען אין די פאלגענדע שטונדען:

די קליניקס זיינען אפען יעדען טאג, א חוץ פרייטאג און זונטאג, פון 11 אין דער פריה ביז 1 מיטאג־צייט, און יעדען טאג, א חוץ פרייטאג, שבת און זונטאג, פון 5 נאכמיטאג ביז 7 אוהר אווענט.

סוירדזשיקעל אפערייש אנס און דרעסינגס ווערען געמאכט טעגליך, פון 11 אין דער פריה ביז 1 אוהר מיטאג־צייט.

פאר נאז, האלז און אויערען — מאנטאג און דאנערשטאג, פון 5 נאכ־מיטאג ביז 7 אוהר אווענט.

פאר מאגען־קראנקהייטען — מאנטאג, פון 5 נאכמיטאג ביז 7 אוהר אווענט, מיטוואך פון 2 ביז 4 נאכמיטאג, און שבת פון 12 ביז 2 נאכמיטאג.

ארטאפעדיקס — דינסטאג, פון 5 נאכמיטאג ביז 7 אוהר אווענט.

פרויען־קראנקהייטען — דאנערשטאג און שבת, פון 11 אין דער פריה ביז 1 אוהר מיטאג־צייט.

פאר אויגען־קראנקהייטען — מאנטאג און מיטוואך, פון 5 פארנאכט ביז 7 אוהר אווענט.

פאר הויט־קראנקהייטען—שבת, פון 11 אין דער פריה ביז 1 מיטאגצייט.

פאר נערווען־קראנקהייטען — מיטוואך, פון 5 נאכמיטאג ביז 7 אוהר אווענט.

דער דענטאל דעפארטמענט איז אפען יעדען טאג, פון 10 אין דער פריה ביז 8 אוהר אווענט.

יוניאן העלטה סענטער
131 איסט 17טע סטריט, ניו יארק.

דר. דזשארדזש מ. פרייס,
מעדיקאל דירעקטאר.

ה. וואנדער,
טשערמאן באארד אוו דירעקטארס.

ווי צו זיין געזונט

פון דר. ב. דובאווסקי.

נוצלאזע און שעדליכע פעטענט־מעדיצינס

פעטענט מעדיצינס קענען צוטיילט ווערען אין איינציגע קלאסען. אין איין קלאס קענען פאררעכענט ווערען די, וועל־כע זיינען בלויז נוצלאזע. דאס הייסט, אזעלכע וועלכע האבען קיין ווערט ניט, און זייער איינציגער שאדען איז וואס דורך זיי נארט מען אויס דאס ביסעל געלט ביי נארישע מענשען. דיזעלבע ווערטהלאזע מעדיצינען ווערען אבער די־רעקט שעדליך אויב דורך זיי פארנאכלע־סיגען די קראנקע צו נעהמען ווירקזאמע מעדיצינען פאר זייערע קראנקהייטען.

אין א צווייטען קלאס קענען פאררע־כענט ווערען די מעדיצינען וועלכע זיינען דירעקט שעדליך. מעדיצינען ענטהאל־טען דראגס: ווי בראמיידס, אכפער, און מיט יאהרען צוריק, פלעגען זיי אויך ענט־האלטען מארפין, קעדעין, הערא־אין און פיל אלקאהאל.

צווישען דיזע צוויי הויפט קלאסען זיי־נען דא פיל פארשיידענע, מעהר אדער וועניגער שעדליכע, וועלכע מיר וועלען שפעטער דערמאנען.

אלס ביישפילען פון נוצלאזע פעטענט מעדיצינען קאנען דינען פאלגענדע פעלע: עס איז געוועזען א צייט ווען מען האט געגלויבט דאס יוריק עסיד איז די הויפט אורזאכע פאר די מעהרסטע קראנקהיי־טען פון וועלכע מענשען ליידען. און אלס א רפואה צו די צופיל יוריק עסיד האט מען פארגעשלאגען צו טרינקען מעדיצינען אין וועלכע עס איז אויפגעלייזט דער שטאף „ליטהיא". אדער טאבלעטען פון ליטהיא.

די באפאלא ליטהיא וואסער קאמפא־ניע האט דאן אנגעפאנגען פארקויפען ליטהיא וואסער אין פלעשער און האט געדרוקט פילע טעסטימאניעלס צו ציינען דאס איהר ליטהיא וואסער העלפט נאך בעסער ווי טאבלעטען געמאכט פון ליט־היא זאלץ. אן אונטערזוכונג פון רעגי־רונגס כעמיסטען האט געצייגט, דאס אום צו קריגען א גינינענד ווירקענדע דאזע ליטהיא פון דער דערמאנטער וואסער וואלט א מענש געדארפט אויסטרינקען צוויי הונדערט טויזענד גאלאנס פון די־זע וואסער.

עהנליכע „מעדיצינישע" וואסער, פאר וועלכע מען האט באהויפטעט דאס זיי קענען קורירען כמעט אלעס אין דער וועלט, האט זיך, נאך אן אונטערזוכונג, ארויסגעצייגט צו זיין פשוט׳ע טייך וואסער.

מינעראל אויל ווייסען אלע איז ניט שעדליך. די פעטס ווערט ניט איינגע־זאפט אין קערפער. עס מישט זיך אויס מיט׳ן אפפאל פון די שפייז און מאכט דאס ווייכער. דאס איז די איינציגע נו־צען וואס מען קען האבען פון דיזען אויל. אבער אין די דראג סטארס קענט איהר קריגען צעהנדליגער פארשיידענע „מעדי־צינען" מיט קלינגענדע נעמען. און אלע זיינען פשוט׳ע מינעראל אויל, ניט מעהר און ניט וועניגער. מאנכע פון זיי ווע־רען אדווערטייזט אלס א קיור פאר קא־טאר, קרופ, טויבקייט, עקזימא, „עריסי־פעליס" (א רויז), מאגען קראנקהייטען, מערידען, לונגען־ענטציגדונג, און פילע אנדערע קראנקהייטען.

זעלבסטפארשטענדליך דאס מינעראל אויל, אונטער וועלכען נאמען מען זאל עס ניט רופען, קען ניט העלפען צו די אלע אויסגערעכענטע קראנקהייטען. עס איז נוצלאז, אבער אויך ניט שעדליך — עס שאדט בלויז אויף אזוי פיל אויף וויפיל דער קראנקער פארנאכלעסיגט זיין פאל און קריגט ניט קיין ווירקזאמע באהאנד־לונג.

עס זיינען דא פארשיידענע פעיק „קאנסער קיורס". קאנסער קראנקע זיינען אומגליקליכער פון אלע אנדערע קראנקע דערפאר וואס זיי ווייסען אז פאר זיי איז קיין רפואה ניטא. זיי זיינען דארום לייכ־טע אפפער פון אלערליי געוויסענלאזע שארלאטאנען וועלכע זוכען צו באשווינד־לען דיזע אומגליקליכע.

מיר וועלען זיך נאך שפעטער אומ־קעהרען צו די קאנסער קיורס און בא־טראכטען דעם שאדען וואס זיי ברענגען. דא וועלען מיר בלויז אנצייגען אויף די נוצלאזיגקייט פון די שטאפען וואס זיי ענטהאלטען.

צום ביישפיל, איינע פון דיזע קיורס, די „ליטש קאנסער קיור", באשטעהט פון (1) א בלוט באנייער, (2) קאנסעראל אדער דירעקטע קיור פאר קאנסער, (3) א ספעציעלער מיקראבען טויטער, און (4) א טאניק אין דער פארמע פון פילען.

אן אונטערזוכונג פון רעגירונגס דאק־טוירים האט באוויזען דאס נומער 1 בא־שטעהט פון אלקאהאל מיט א ביטערע וואסער, נומער 2 איז קאטאן סיעד אויל, נומער 3 איז א לייכטע אויפלעזונג פון קריסאל דאס עס קען אפילו דעם שוואכ־סטען מיקראב ניט שאדען, און נומער 4 באשטעהט פון א פשוט׳ע אייזען טאניק באשטעהענד פון בייקארבאנעיט, רויטע פעפער, צוקער און אייזען סאלפעיט.

דיזע אלע „מעדיקאמענטען" זיינען ווערטהלאז אין דער באהאנדלונג פון קאנסער.

אלס ביישפיל פון אן אנדער קלאס פעטענט מעדיצין קען דינען „סאנאטא־דושען". דיזע מעדעצין איז מיט איינינע יאהר צוריק זעהר פיל אדווערטייזט גע־ווארען אין אלע צייטונגען און זשורנאלען אלס א וואונדערבארע רפואה; אלס א באשאפער פון געזונד, אלס א ספעציע־לער טאניק פאר אויסגעמאטערטע און ערשעפטע נערווען די זיכערסטע און ווי־כענשאפטליכסטע פון אלע ערנעהרונגס־שטאפען א. א. וו. און דערביי זיינען געבראכט געווארען הונדערטער טעסטי־מאניאלס וועגען דער וואונדערבארער רפואה פון דיזער מעדיצין.

אן אונטערזוכונג האט געצייגט, אז דיזע העכסט וואונדערבארע מעדיצין בא־שטעהט פון 95 פראצענט „קעזיין" און 5 פראצענט „גליסעראפאספעיט". מיט אנדערע ווערטער, עס איז א גערייניגטע פארמער קעז, פארקויפט אין דער פארמע פון א פלווער און עס ווערט פארקויפט פאר צעהן אדער צוואנציג מאל אזוי פיל ווי עס קאסט קעז.

די כעמישע לאבאראטאריע פון דער אמעריקאן מעדיקאל אסאסיאיישאן האט געמאכט פילע עקספערימענטען מיט די־זער „מעדיצין", דאס זעלבע האבען געטאן אויך אנדערע פארטרויאונגסווערטע לא־באראטאריעס און מען האט ניט געקענט געפינען קיין גרויסען אונטערשייד אין דער ווירקונג פון „סאנאטאדושען", וואס זאל עס מאכען מעהר ווערטפול אלס שפייז אדער טאניק פון פשוט׳ע פארמער קעז.

אין דיזער הינזיכט ווערט א פשוט׳ע שפייז פארקויפט אונטער שטארק איבער־טריבענע פרעטענזיעס, אלס א וואונדער־אויפטואנדע פעטענט מעדיצין. אבער אויסער וואס עס נעמט ארויס ביים עולם מעהר געלט פאר קעז ברענגט עס קיין שאדען ניט.

ניט אלע פעטענט מעדיצינס זיינען אבער אזוי אונשעדליך ווי די, וועלכע מיר האבען אויסגערעכענט. פאראן אנדערע, וועלכע זיינען דירעקט שעדליך, און די וועלען מיר באטראכטען אין נעקסטען ארטיקעל.

קורצע שמועסען

צווישען דעם רעדאקטאר און די לעזער

ע. פיינבערג. — אייער בריוועלע ערהאל־טען. אבער אונז דאכט זיך, אז איהר זענט שולדיג מעהר, ווי מיר. ווארום שיקט איהר ניט די נויטיגע נייעס דירעקט צום ר ע ד א ק־ט א ר? ווארום דורך א צווייטע האנד? איי־נער קען אמאל פארנאכלעסיגען איבערצוגע־בען א בריף. יעדענפאלס — אין לעצטען נו־מער איז געווען געדרוקט אלעס נויטיגע, און ווארשיינליך האט איהר אייער בריף געשרי־בען, נאך איידער איהר האט ערהאלטען דעם לעצטען נומער „גערעכטיגקייט."

פארביאש, לאקאל 22. — מיר האבען געשלאסען די דעבאטע וועגען דער פאראיי־ניגונג פון לאקאל 22 און 23 אין דער „גע־רעכטיגקייט", צוליב די אורזאכען, וואס זיי־נען אנגעגעבען געווארען, און מיר זיינען נאך איצט אויך פון דערזעלבער מיינונג... די דעבאטע אין דער צייטונג קען גאר ברענגען צו נייע מיספארשטענדניסע. אט טאקע ווי עס האט פאסירט: איהר האט געשריבען „דרע־פערס", האט דער בחור הזעצער, וואס ווייס ניט מסתמא, אז עס זיינען דא אזעלכע בעלי מלאכות ווי דרעפערס, געמיינט, אז איהר האט געמאכט א גרייז, האט ער עס אויך פאר־ריכט, און האט פארוואנדעלט דרעפערס אין פרעסערס. דער קארעקטאר, וואס ווייס אויך ניט פון קיין „דרעפערס" האט געלאזען עס אזוי, ווי דער זעצער האט עס אויסגעזעצט. לייענט ברודער וואנדער „פרעסער", מיינט ער אז איהר ווייסט אויך ניט, אז קיין פרעסער זיינען ניטא אין לאקאל 23. באשולדיגט ער אייך, אז איהר שרייבט וועגען עפעס, וואס איהר ווייסט ניט. איהר לייענט עס, ווערט איהר נאטירליך אין כעס, און מאכט איהם א פארוואורף, ווארום ער איז ניט אביסעל העפליכער אין זיין ענטפער. דער רעזולטאט איז, דאס די געפיהלען פון די דעבאטאנטען ווערען נאך שארפער אויפגערעגט, און די פאראייניגונג איז נאך ווייטער ווי פריהער.

ביים קאנפערענץ־טיש זיינען אזעלכע מיס־פארשטענדניסע ניט מעגליך. דערפאר זיינען מיר נאך איצט פון דערזעלבער מיינונג, אז עס איז פיל גלייכער, דאס איצט זאל די דע־באטע וועגען דעם געפיהרט ווערען אין א גאנץ באגרעניצטען צירקעל, טאקע אין דעם פון דער קאמיטע. זעהט איהר, ווען די קאנ־פערענצען וועלען ניט ברענגען צום געווינש־טען שלום, דאן, קען זיין, וועט זיין דער מא־מענט צו עפענען די דעבאטע אין דער „גע־רעכטיגקייט". א חוץ דעם זיינען פון ביידע זייטען דא פילע ארגומענטען, וועלכע זיי וואלטען איצט, און מיט פולען רעכט, ניט געוואלט ארויסזאגען אין דער „גערעכטיג־קייט", און דיזע ארגומענטען זיינען פיליוכט די וויכטיגסטע און די שטארקסטע; אויף אזא אופן קען די דעבאטע אין דער „גערעכ־טיגקייט" זיין בלויז א סארט וואסער־שמוי־סען. זאגען מיר, איידער אזא דעבאטע, איז בעסער גארניט. איבעריגנס האבען מיר ניט פארשלאסען די קאלומנען פאר א ל ל ע ס, וואס באלאנגט צו דער דאזיגער פראגע. אט האבען מיר, למשל, פארעפענטליכט א בריף פון ברודער בלום, אין וועלכען ער ארגומענ־טירט פאר דאס אריינקומען פון אלע דרעס־מייקערס אין דעם דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן. מיר גלויבען, אז ווען דאס וואלט ערשט פאסירט, וואלט שפעטער די פאראייניגונג פון ביידע לאקאלס אין איי־נעם געווארען א פיל לייכטערע אויפגאבע. אדער עס וואלט אפשר דאן ניט נויטיג גע־ווען גאר אין גאנצען אזא פ א ר מ ע ל ע פאראייניגונג.

אייב וויינגארט. — זעהט אונזער ענט־פער צו ראזאווסקי אין פאריגען נומער „גע־רעכטיגקייט". ער פאסט זיך אויך זעהר גוט פאר אייער בריף, וועלכען, ווי עס ווייזט אויס, איהר האט געשריבען אין א זעהר שלעכטער שטימונג, און דערמיט ארויסגעווי־זען אייער פאלשטענדיגע אומפעהיגקייט זיך צו שטעלען אויף דעם שטאנדפונקט פון אן אומפארטייאישען מענשען. שטעלט אייך פאר, איהר קומט צו א מיטינג און איהר הערט, ווי א מענש שרייט „אני שלמה", און מאכט זיין קאנקורענטן צו אש און בלאטע, און ניט נאר זיין קאנקורענטן, נאר אלע אנוועזענדע ווארפט ער אין פנים זיין באריהמטען „איך פייף אויף אייער דזשאב"; כאטש ער נעמט איהם באלד אן. שטעלט זיך נאר פאר, דאס איהר זיינט א ווייטיגער מענש, און ווייסט ניט, אז דער, וועלכער שיסט מיט פייער־קרע־קערס, איז דער איינציגער רעטער, אויפטוער און ארגאניזאטאר, — שטעלט זיך נאר אין זיין לאגע, און איהר וועט פארשטעהן, ווי דער דאזיגער ארטיקעל איז אנגעשריבען גע־ווארען. דאס איז געווען דער אויסדרוק פון א גערעכטען פראטעסט, פון א פראטעסט גע־גען דאס רעכט פון איינעם צו באליידיגען, צו שפייען אין פנים דער גאנצער מעמבער־שיפ. און וויפיל איהר זאלט ניט וועלען בזמען אייער העלד, קען דאס אבער בשום אופן ניט רעכטפערטיגען ניט זיין אויפפיה־רונג און ניט די אויפפיהרונג פון די אנווע־זענדע, וועלכע האבען זיך געלאזט אזוי באליי־דיגען. אבער דאס איז שוין אן אלטע גע־שיכטע. גענוג וועגען דעם. מיר ווילען פארגעסען אן דעם. עס האנדעלט זיך אום דעם וואוילזיין פון אייער לאקאל, און אויב איהר וועט האלטען אין איין דעבאטירען וועגען דעם, וועט עס דעם לאקאל קיין גוטעס ניט טאן. איצט האט דאך אלעס פאסירט, ווי איהר האט געוואלט. די מאיאריטעט האט באשלאסען, אז פראן אלעמען איז ער דער בעסטער מענש פאר אייער לאקאל, אלס טוער, אלס מענעדזשער. נעמען מיר אן דעם באשלוס, און מיר זאגען, דאס פון אונ־זער זייט וועט ער האבען די גאנצע הילף, וואס מיר קענען נאר געבען איהם, ניט צו־ליב איהם, נאר צוליב אייער לאקאל. נאר כדי מיר זאלען דאס קענען אויספיהרען, מוזט איהר אויפהערען צו שרייבען און צו ריידען פון דעם, וואס עס איז געווען. דאס פארגאנגענע איז טויט, ניטא מעהר. אייער לאקאל האט איבערגעמישט א ניי בלאט, און מיר ווינשען איהם און אלע זיינע טוער, ווי דער גאנצער מעמבערשיפ, דעם בעסטען ער־פאלג אין אלעס, וואס וועט אונטערנעמען ווע־רען צום בעסטען פון די בעלי מלאכות.

יוסף חייקינד. — אייער בריוועל האט אונז פארשאפט פיל פארגעניגען, זעהענדיג, ווי גוט איהר האט פארשטאנען אונזערע נא־טיצען פון די לעצטע צוויי נומערן. אייער ערפאהרונג אין אייער שאפ, וואו דער באס האט אייך געשטאכען די אויגען מיט אלץ, וואס ווערט געשריבען אין יענעם שמוץ־בלע־

דאס גרויסע איינרעדעניש

(פעליטאן)

פון לעבעדיגען.

אין מיינע אויגען האט דער פראנ־צויזישער דאקטאר, קוע, דער ערפינדער פון קורירען קראנקהייטען דורך איינרע־דעניש — גאר קיין נייעס ניט אויפגע־טאן.

מיר אידען, ווייסען שוין לאנג פון דער מעטאדע:

אלס פאלק האבען מיר זיך איינגע־רעדט אז מיר לעבען, אין דער צייט ווען מיר מוטשען זיך...

און אלס יחידים, רעדט זיך כמעט יע־דער איד איין, אז ער איז דער אויס־דערוועהלטער אויף דער וועלט, דער ליב־לינג פון גאט — און גארנישט!...

און אלס פאציענטען, רעדט זיך יע־דער איד און אידענע איין 100 קראנק־הייטען א טאג, און מען לויפט צום דאקטאר און פראפעסאר.

אלס קונסט־ליבענדעס פאלק, רעדט זיך איין ביי אונז כמעט יעדער יונגער־מאנטשיק, אז ער איז א ביקאנספילד, אן עדיסאן, שילדקרויט.

אין דער אידישער גאס האבען מיר די גרעסטע צאהל א י י נ ג ע ר ע ד־ט ע.

אז איינרעדעניש איז א אידישע זאך קען מען אויך דרינגען דערפון, וואס מיר האבען אפילו אזא ווערטעל ווי: „זי רעדט זיך איין א קינד אין בויך"...

איהר פארשטעהט, אפילו אזא זאך ווי קינדער, קאן זיך א איד איינרעדען...

דער פראנצויזישער דאקטאר קוע איז בלויז נענאנגען אביסעלע ווייטער, ער האט די מעטאדע בלויז א קאפיטש־קע ענטוויקעלט, פארברייטערט, פאר׳־אלמענשליכט...

ער האט איינגעזעהן, אז וויבאלד די אידישע איינרעדעניש קאן אויפטאן וואונדער צו אזעלכע קראנקהייטען ווי פידעל־שפילען, פאעזיע, שוישפילעריי און „כלל־טוערײ", טא פאר וואס זאל איינרעדעניש אויך ניט העלפען צו אזעלכע קראנקהייטען ווי רומאטיזם, משוגעת, שלאפלאזיגקייט און אפילו הארץ קראנקהייט?

פילאזאפיש גענומען, גלויב איך סתם אין איינרעדעניש, איז זעלבסט היפנא־טיזם.

אפט דוכט מיר, אז דאס גאנצע לע־בען איז ניט מעהר ווי אן איינרעדעניש: מיר רעדען זיך איין אז מיר לעבען, אז מיר זיינען עפעס, דאס אויבערשטע פון שטויסעל, און אין אמת׳ען — איז דאס ניט מעהר ווי אן איינרעדאכץ...

און אפילו נעהמט דעם „אפעטייזער" פון לעבען, די ליבע, זאל לעבען, אליין, איז וואס איז זי אויב ניט קיין איינ־גערעדטע זאך?

יאסעל באס רעדט זיך איין, אז אהן ביילקע בהמה, קאן ער ניט לעבען, ניט אטעמען, א. א. וו. אז ביילקע בהמה, איז די שעהנסטע, קלוגסטע, און וויכ־טיגסטע באשעפעניש אויף דער וועלט — כמעט א מלאך... און נאר דורך דער ראזינער איינרעדעניש האט מען חתונה, און מען שפאנט זיך איין אין יאך...

און והא ראיה, אז ס׳איז אזוי און ניט אנדערש, ווייל תיכף נאך דער חתונה פאלט ארונטער דער שלייער און יאַ־סעל באַק דערזעהט אז ביילקע בהמה, איז ניט מעהר ווי א געוויינליך בייל־קע...

אז איינרעדעניש האט אין זיך א געוואלטיגען כח, און טוט אויף וואונדער, איז ניט שווער צו באווייזען:

איך קען א סך פאעטען, וואס זיינען געוועהנליכע בשר ודם׳ס, און דאך גיל־טען זיי ווי פאעטען... ווי אזוי קומט עס? — איינפאך: א יונגערמאן האט, פריהער פון אלץ, זיך אליין איינגערעדט, אז ער איז א דיכטער, און נאכדעם, האט ער גענומען איינרעדען אנדערע, און ער האט אזוי לאנג איינגערעדט, — ביז זיינע נארישע באקאנטע און אפילו די קלוגע רעדאקטערע האבען גענומען גלוי־בען, אז ער איז דאס...

איז דר. קוע׳ס מעטאדע א גליק? איך גלויב, אז י ע:

ווען איינרעדעניש וועט ווערען וועלט־פארשפרייט וועט די וועלט ווערען גליק־ליך.

און ווען דר. קוע וואלט געקאנט בא־ווייזען, א חוץ רעומאטיזם און פארא־ליז, און הארץ קראנקהייט אויך היילען די „קויף־קראנקהייט" ביי די ווייבער, וואלט עס געווען כמעט דער גרעסטער גליק...

שטעלט זיך פאר ווען מען קען מאכען אזוי, אז דאס ווייב זאל דורך איינרע־רעניש איינקויפען מאנטלען, הים, שיך און בכלל פיהרען די הוצאה — פאר די מאנסבילען וואלט דאן געווען די גרינג־סטע זאך צו זיין א פאמיליען מאן!...

אפשר וועלען מיר נאך דערלעבען אזעלכע גליקליכע צייטען אויך!

ענינים פון אונזער אינטערנעשאנאל אין דער פרעסע.

(שלוס פון זייט 11)

דעס, וואס זי איז געווען פריהער — פאר'ן סטרייק — א שטעלן פאר דער גאנצער ארבייטער באוועגונג.״

אין דעם עדיטאריעל ווערט אויך אנגעוויזען דאס כאנבע פון די באלעבאטים דארטען, וואס האבען אקארשט באזיגט די ארבייטער, האבען זיך אויך ארומגעזעהן, אז אט דער זיג האט זיי פשוט רואינירט!

ערשטענס, דאס קעמפען געגען דער יוניאן איז פאר זיי געווען גאר א טייערער ביסען. עס וועט נעהמען א לאנגע צייט ביז זיי וועלען ״אפמאכען״ וואס זיי האבען דורך דעם פארצויגענעם סטרייק פארלארען, שוין ניט רעדענדיג פון דעם, וואס זיי האבען דורך יענער צייט פארטריבען שטאט א גרויסען טייל פון דעם טרייד.

צווייטענס, האבען זיי אריינגעבראכט אין טרייד א שרעקליכען כאאס. זיי האבען צווישען זיך באשאפען א האלז־שניידעריי קאנקורענץ וואס ברענגט זיי א גרויסען שאדען. און וועגען אט דעם ווערט אין דעם עדיטאריעל געזאגט:

״די באסעס האבען אויסגעפונען, אז ניט נאר האבען זיי גאר ניט געוואונען דורך דעם קאמף זייערען געגען דער וויסט און דרעס מייקערס יוניאן, נאר זיי האבען גאר פארלוירען. עס איז אמת, אז די מאנופעקטשורערס צאהלען איצטער האלבע פרייזען פאר ארבייט. עס איז אמת, אז די מאנופעקטשורערס מאכען די ארבייטער ארבייטען לאנגע שטונדען, אבער, וואס האבען די מאנופעקטשורערס דערפון? זיי רייסען די ווייזשעס פון די ארבייטער און — זיי מוזען קאנקורירען איינע מיט די אנדערע אזוי, אז עס טריפט בלוט... מען לויפט נאך קאסטימער, מען יאגט זיך, און — מען ווארפט פרייזען אלץ מעהר און מעהר; עס הערשט א כאאס אין טרייד, מען שניידט זיך די העלזער איינע די אנדערע...

״ווען די יוניאן האט קאנטראלירט אלע שעפער האט אזא כאאס אין טרייד ניט געקענט עקזיסטירען. ווייל מען האט זיך אזוי ניט געקענט שניידען די העלזער. די מאנופעקטשורערס האבען געמוזט צאהלען די זעלבע פרייזען און זיי האבען פאלגליך געמוזט פארקויפען די גארמענטס פאר באשטימטע פרייזען. די ארבייטער האבען געמאכט א לעבען, און די מאנופעקטשורערס האבען ניט געהאט קיין האלז־שניידעריי ביזנעס...״

אין דער עדיטאריעל פארענדיגט זיך מיט די פאלגענדע ווערטער:

״אבער זאלען די מאנופעקטשורערס זארגען פאר זיך אליין. וויכטיג איז, אז די ארבייטער זאלען יעצט אויפבילדען זייער יוניאן שטארק און מעכטיג, און דער וויסט און דרעס טרייד אין פילאדעלפיא וועט האבען א סטענדערד, און די וויסט און דרעס מייקערס וועלען ווידער לעבען פריער און בעסער.

״ארבייט טריי, ארבייט ענערגיש, וויסט און דרעס מייקערס, צו מאכען ווידער אייער יוניאן פאר דעם שפיגעל פון דער ארבייטער באוועגונג, און פאר א מעכטיגע פעסטונג פאר אייך, וועלכע וועט באשיצען אייערע מעגליכע אינטערעסען.״

טעלעפאן גרעמערסי 2441

די לעאנארד פרעס

42 איסט 23טע סט., ניו יארק

איסט ריווער נעשאנאל באנק

680 בראדוויי, ניו יארק סיטי.

אינטערעסט ווערט געצאהלט יעדען מאנאט אויף ספעשעל אינטערעסט און סייווינג אקאונטס.

קליינע דעפאזיטס ווערען מיט פארגעניגען אנגענומען.

עפענט אייער אקאונט איצט

סייף דעפאזיט באקסס $5.00 און העכער.

געלט ווערט געשיקט אין אלע טיילען פון דער וועלט.

די באהאנדלונג וואס מיר גיבען אונזערע ״אלטע ביזנעס״ איז דער ארגומענט פאר'ן שטענדיגען וואקסען פון אונזער ״נייע ביזנעס.״

די גרויסע אידישע באנק אין ברוקלין

די פאבליק נעשאנאל באנק האט אויפגעשטעלט א באנק־בילדינג אין וויליאמסבורג, וועלכעס איז א וואונדער פון דער בוי־קונסט!

א גאנץ יאהר האט גענומען דער גרויסער אידישער באנק אויסצובויען איהר באנק־בילדינג אין ברוקלין אויף קארנער גרעהעם עוועניו און וועסט סטריט. ענדליך איז די ארבייט געענדיגט און מענשען געהען אויף חדושים אנקוקען די וואונדערבארע געביידע. בעריהמטע ארכיטעקטען קומען פון ניו יארק אנקוקען דעם וואונדער פון בוי־קונסט.

דאס איז די שעהנסטע באנק־בילדינג אין גרייטער ניו יארק.

דאס איז א מייסטערווערק פון ארכיטעקטור.

און ווי וואונדערבאר שעהן די געביידע איז פון דרויסען, אזוי איז זי אויך פראכטפול און בעקוועם אינעווייניג.

זי פארנעהמט א שטח פון 100 ביי 50 פוס, און יעדער דעפארטמענט איז גרויס און ליכטיג און האט אלע בעקוועמליכקייטען פאר'ן דעפאזיטאר, און הונדערטע מערקווירדיגע שעהנקייטען פון וועלכע זיין אייג קען הנאה האבען.

די גרויס פון דער געביידע איז נויטיג געווען, ווייל אונזער באנק אויף גרעהעם עוועניו און סיגעל סטריט איז געווען צו קליין פאר דער גרויסער און שטענדיג־וואקסענדער צאהל פון אונזערע דעפאזיטארס אין וויליאמסבורג. איצט, אין דער גרויסער, פרעכטיגער, נייער געביידע, אויף קארנער גרעהעם עוועניו און וועסט סטריט, וועט זיין גענוג פלאץ פאר אלע אידישע דעפאזיטארס אין ברוקלין.

די וואונדערבארע קונסט־געביידע וועט גע־עפענט ווערען פאר דעפאזיטארס דעם קומענדען שבת־צו־נאכט, דעם 13טען יאנואר. אלע ברוקלינער אידען, דעפאזיטארס און נים קיין דעפאזיטארס, זיינען איינגעלאדען צו קומען צו דער ערעפענונג און בע־וואונדערען דעם פראכטפולען קונסט־בנין, וועלכער איז א ציערונג און א שטאלץ פאר דעם אידישען קווארטאל אין ברוקלין.

סאוועניר

שעהנע און נוצליכע ארטיקלען פאר מענער און פאר פרויען ווערען אויסגעגעבען אלס סאוועניערס צו יעדען מאן און יעדער פרוי וואס וועט עפענען אן אקאונט אין דער נייער באנק, מעג דער ערשטער דעפאזיט זיין נאר קליין.

די פאבליק נעשאנאל באנק אוו ניו יארק

״די גרויסע אידישע באנק״

גרעהעם עוועניו און וועסט סטריט, ברוקלין

זייט גרייט פאר דער ערעפענונג, שבת־צו־נאכט, 13טען יאנ., 5 אוהר אב.

קלאוקמאכער דזשאינט באארד אינסטאלירט.

(שלוס פון זייט 1)

אין עלעקשאן פאר די באאמטע פון דעם באארד און, כמעט איינשטימיג, ווערט ווידער ערוועהלט די אדמיניסטראציע פון לעצטען יאהר. בר. פינקאווסקי ווערט ווידער ערוועהלט פאר טשערמאן, בר. לאנגער, פאר סעקרעטער, ברודער קאפלאוויטש פאר טרעזשורער און ברודער פיינבערג פאר דזשענעראל מענעדזשער.

נאך פיינבערג'ס עלעקשאן ברעכט אויס א שטורמדיגע אוואציע. דער עולם האט פארלאנגט פון איהם א רעדע און ער האט געמוזט פאלגען. ער האט באדאנקט דעם דזשאינט באארד פאר'ן צוטרויען, וואס ער האט באקומען אין דעם לעצטען טערמין, און ער פארזיכערט, דאס אין דער צוקונפט וועט ער דינען די יוניאן אזוי העהנעהפט און איבערגעבען ווי ער האט עס געטאן ביז איצט.

ברודער פיינבערג האט זיך אויך אפגעשטעלט אויף דער לינקער בלעטעל, די ״פרייהייט״ וועמעס הויפט אויפגאבע איז אריינצוברענגען כאאס און צוטומלעניש אין די יוניאנס, וואס ווילען דער בלעטעל ניט אויסהעלפען אין איהר מאטערניש זיך אויפצוהאלטען. ער פארזיכערט דאס ער וועט מיט דעם בלעטעל, און די פארלוימדער וואס שטעהען ארום איהר, קיין מאל קיין שלום ניט מאכען, אזוי לאנג ווי זיי וועלען זיך פארנעהמען מיט זייערע אומפאראנטווארטליכע און פארברעכערישע פארלוימדונגען געגען אלץ און אלעם וואס וויל זיך ניט שטעלען אונטער זייער דיקטאטור.

פרעזידענט שלעזינגער איז געווען דער הויפט רעדנער פון אווענט, כאטש ער האט זעהר שלעכט געפיהלט. ער איז געווען שטארק פארקיהלט און ער האט זיך קוים געקאנט האלטען אויף די פיס. אבער ניט אכטענדיג דאס אלץ האט ער געהאלטען זעהר א שטארקע רעדע.

ער האט גראטולירט דעם נייעם דזשאינט באארד און די ווידערערוועהלטע באאמטע און איז באלד אריבער צו די ברענענדע פראגען אין דער קלאוק אינדוסטריע, דער פרישער צוזאמענשטויס מיט דער פראטעקטיוו אסס'ן און די אנגעוועהטאגטע פראגע פון ארבייטסלאזיגקייט. ער האט דערצעהלט וועגען דעם צוזאמענשטויס מיט דער פראטעקטיוו אין באצוג ״רעארגאניזיישאנס״ אין שעפער, און אויך וועגען דעם פריהערדיגען צוזאמענשטויס ביים ״קלאוק ווייזדזש קאמישאן״. ער האט דערצעהלט ווי מר. באסעט, דער פארשטעהער פון די פראטעקטיוו אסס'ן אין דער קאמיסיע, האט ניט געלאזען אפילו אנפאנגען צו טאן די ארבייט, וואס דער אגרימענט שרייבט פאר פאר דער קאמיסיע און ווי אזוי דאס האט געפירט דערצו אז מר. נארמאן האפגוד, דער אומפארטייאישער טשערמאן פון דער קאמיסיע האט רעזיגנירט. ער האט מעהר ניט געקאנט אריבערטראגען די אבסטרוקציעס פון מר. באסעט און ער איז אוועק.

פרעזידענט שלעזינגער האט זיך באזונדערס אפגעשטעלט אויף דעם לעצטען בריף וואס די יוניאן האט געשיקט צו דער פראטעקטיוו אסס'ן וועגען דעם לעצטען צוזאמענשטויס.

מעהר וועגען דער אנגעלעגענהייט וועלען די לעזער געפינען אויף אן אנדער פלאץ אין דער צייטונג, אין די נייעס וועגען דעם צוזאמענשטויס.

קויפט אויסשליסליך

סאלאמביא טהעע
צוועטאטשני טשאי
ווהייט לילי טהעע

א. ראפאלאווסקי
איינבינדער.

136 Henry St., New York, N. Y.

שבת געשלאסען.

דעזיינינג סקעטשינג
רעדוצירטע רעיטס
א פולער קורס — $75.00
איהר קענט ווערען אן ערפאלגרייכער פעטערן מאכער און גארמענט־סקעטשער אין 3 מאנאט צייט, אויב איהר שרייבט זיך איצט איין אין דער גוט באוואוסטער

מאדערן פעשאן סקול

פעטערן־מייקינג, גריידינג, סקעטשינג, דרייפינג פון לייידיס, מיסעס און קינדערס גארמענטס. זעהר פראקטישע מעטאדען. א לייכטע סיסטעם. עקספערט אינסטרוקטארס. מעסיגע פרייזען. לייכטע צאהלונגען. קומט אירגענד וועלכן אווענט, פון 6 ביז 9: שבת נאכמיטאג, פון 2 ביז 6.

THE MODERN FASHION SCHOOL
104 W. 43rd St., Bet. B'way & 6th Ave.

צוויי מיטינגען פון'ם עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעסמאכער יוניאן, לאקאל 22

(שלוס פון זייט 5)

יעהרליך פארלאזען א סך מיטגלידער די טרייד צוליב פארשידענע אורזאכען, בלייבען האט נאך אלץ איבער פילע ארבייטער, וועלכע פארנעמען אט די פלעצער. ווען די יוניאן וועט ניט זיין אויף דער וואך, וועלען אט די אונקאמפעטענטע דרעסמאכער ארונטערדריקען די איינגעקעמפטע יוניאן באדינגונגען.

אונזער ארבייט איז פאר אונז גרייט. מיר מוזען אנווענדען אונזער גאנצע ענערגיע און אלע אונזער כוחות ניט צו דערלאזען צו אזא צושטאנד.

ווי באוואוסט, האט אונזער דזשאינט באארד ארויסגעלעגט אן אסעסמענט פון 20 דאלאר אויף די מיטגלידער פון די לאקאלס, וועלכע זיינען אהן איהר אנגעשלאסען. זינט מיר האבען אנגעהויבען איינצונעמען אט דעם טעקס האבען מיר ביז איצט איינגענומען א באדייטענדע סומע. כאטש די איינגאמע איז ניט געווען קיין זעהר גרויסע, ווייל דער אסעסמענט איז אריין אין קראפט ווען דער ״פאל״ סעזאן האט זיך געהאט געענדיגט, און ביז מיט א פאר וואכען צוריק איז כמעט קיין ארבייט ניט געווען אין די שעפער. איצט, ווען ארבייט פאנגט זיך אן, דארפען די מיטגלידער זעהן אפצוצאהלען דעם טעקס, ווייל די צייט איז קורץ און אונזער אגרימענט געהט אויס דעם ערשטען פעברואר.

אין פארבינדונג מיט די אויבענדערמאנטע איינגאמען, וואס ווייזען די גרויס פון אונזער יוניאן, וועט אויך זיין אין פלאץ אנצוווייזען אויף מאנכע פון די אויסגאבען כדי צו געבען א געוויסען באגריף פון אט דער גרויסקייט פון אונזער ארגאניזאציע.

אט זיינען איינינגע ציפערען פון די אויסגאבען:

די גרעסטע סומע פון אונזערע אויסגאבען איז געווען אונזער חלק צום דזשאינט באארד, וואס האט באטראפען 56,350.21 דאלאר.

עס איז פאר די 6 מאנאטען אויסגעצאהלט געווארען, ווי מיר האבען שוין פריהער אנגעוויזען, 18,835.60 דאלאר פאר ״פער קאפיטא טעקס״ צו דער אינטערנעשאנאל. א חוץ דעם האבען מיר באצאהלט צו דער אינטערנעשאנאל 5600 דאלאר אויפ'ן חוב פון 1921. און דריי טויזענט דאלאר אויפ'ן ארגאניזאציאנס טעקס פון 1922. אין דאס געלט איז ניט אריינגערעכענט די 3500 וואס מיר האבען דורך דער צייט אפגעצאהלט צו דער אינטערנעשאנאל פאר דעם אלטען קליוולאנד אסעסמענט.

עס דארף דא באמערקט ווערען, אז די איינגאמען און אויסגאבען נעמען ניט אריין דעם נייעם 20־דאלארדיגען טעקס, וואס דער דזשאינט באארד האט ארויסגעלעגט.״

ברודער שעהנהאלץ האט געענדיגט זיין באריכט ערקלעהרענדיג, אז פון איהם קען מען זעהן, אז די ארגאניזאציע געפינט זיך איצט אין א בעסערען פינאנציעלען מצב ווי ווען עס איז פריהער, אפילו זינט לאקאל 25 איז געווען די ארגאניזאציע פאר אלע דרעס און ווייסט־מאכער.

נאכדעם ווי עקזעקוטיוו באארד מיטגלידער האבען געשטעלט פראגען אין באצוג צו געוויסע שטעלען אין דעם באריכט איז דער לעצטער גוטגעהייסען געווארען.

דער עקזעקוטיוו באארד האט דאן אויסגעדריקט א דאנק צום סעקרעטאר און אויך צו די אנגעשטעלטע פון אפיס פאר זייער מיטהעלפען דעם סעקרעטאר אין זיין ארבייט.

דער באריכט פון דער פינאנץ און אפיס קאמיטע פון איהר מיטינג פון דעצעמבער דעם 21טען איז אויסגעליכען געווארען.

נאכדעם ווי דער עקזעקוטיוו באארד האט דעם באריכט ריכטיפיצירט איז ער גוטגעהייסען געווארען.

די אפיל קאמיטע האט פארגעלייענט איהר באריכט פון דעם מיטינג, וואס זי האט געהאט דעם 28טען דעצעמבער.

דער עקזעקוטיוו באארד האט אויסגעהערט די האנדלונגען פון דער קאמיטע אין יעדער ״קייס״. און נאך א גרונטליכער באטראכטונג איז דער באריכט גוטגעהייסען געווארען.

די קאמיטע, וועלכע דארף נאכזוכען פאסענדע מענשען פאר'ן ארגאניזאציאנס דעפארטמענט, האט ערקלערט, אז ביים נעקסטען מיטינג וועט זי אריינברענגען א פולען באריכט. דערווייל ווערען די ניי־ארגאניזירטע שעפער געסעטעלט ביי ברודער פארבער, לויט די אראנזשמענטס וואס זיינען געמאכט געווארען מיט ברודער הארכמאן.

מיט דעם האט זיך די זיצונג געשלאסען.

י. שעהנהאלץ, סעק.

הארלעם סאציאליסטישער עדוקיישאנאל סענטער

62 איסט 106טע סטריט.

צווישען פארק און מעדיסאן עוו.

צו פארדינגען א גרויסען האל

קען אריינגעמען 600 מענשען

פאר קאנצערטען, בעלער, פארשטעלונגען, חתנות און אז. וו.

אויך אפיסעס און מיטינג רומס

אפען יעדען טאג ביז שפעט ביינאכט

טעלעפאן: הארלעם 9020.

רעזיינערס פון

פרויען קליידער ווערען א סך פארלאנגט

א גוטע פראפעסיע פאר מענער און פרויען!

אין דעזיינינג פאר פרויען, מיסעס און קינדערשע קליידער א קורס אין מיטשעל סקול מיינט א באלדיגע פאזישאן און א גרויסע געהאלט.

די מיטשעל סקול אוו גארמענט דעזיינינג, פעטערן מייקינג, גריידינג און פיטינג פאר פרויען קליידער. עטאבלירט איבער 50 יאהר מיט דעם גרעסטען ערפאלג.

נייע אידעען
נייע סיסטעמען
בעסטע מעטאדען
בעסטע רעזולטאטען

פריוואט אנטערריכט. טאג און אווענט קלאסען. גוטע באדינגונגען. שרייבט, טעלעפאנירט אדער קומט פאר א פרייען בוקלעט מיט פולער אינפארמאציע.

פרייע דעמאנסטריישאן אין אונזער סקול.

אווענט קלאסען: מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג

MITCHELL DESIGNING SCHOOL

15 WEST 37th STREET, NEW YORK

Phone: Fitz Roy 1674

Boston Branch: 10 Hayward Place

די סטייט באנק עפענט א נייע באנק אין איסט ניו יארק

דינסטאג, דעם 2טען יאנואר, האבען די אידען פון איסט ניו יארק געהאט א גרויסען יום־טוב.

אין דעם ערשטען ביזנעס־טאג פון 1923 האט איסט ניו יארק געפייערט דעם חנוכת־הבית פון דער נייער באנק, וואס איז ערעפענט געווארען אויף קארנער בלעיק און וואן סיקלען עוועניו, אלס נייער ברענטש פון דער סטייט באנק.

די באפעלקערונג אין איסט ניו יארקער געגענד וואקסט פון טאג צו טאג, זייט די סאבוויי האט אנגעהויבען צו געהן. עס איז א סברא, אז עס וועט אין גיכען איבערשטייגען די אלטע בראנזוויל. עס האט דארט אבער געפעהלט דער אמת'ער ביזנעס פולס אזוי לאנג ווי ס'איז דארט קיין באנק ניט געווען, און די ביזנעס־לייט, ווי דאס פובליקום אין אלגעמיין, האבען געמוזט געהן אנדערש־וואו זוכען א באנק. די סטייט באנק האט עס איינגעזעהן און געקומען צו הילף און אויפגעבויט אויף דעם קארנער בלעיק און וואן סיקלען עוועניו א שעהנע בילדינג און עס איז קיין צווייפעל, אז א נייער לעבען וועט אריינגעגעבען ווערען אין איסט ניו יארק, ווייל די סטייט באנק איז אן אמת אידישע באנק און ווייס און פארשטעהט די אידען און דעם כאראקטער פון אידישע ביזנעס.

דער מענעדזשער פון דער באנק אין איסט ניו יארק וועט זיין דער גוט באוואוסטער מר. וויליאם ב. ראט, פון דעם סטאון און פיטקין עוועניוס ברענטש, א פערזאן וואס האט געהאלפען גרינדען דעם בראנזוויל ברענטש און איהם פעהיג פארוואלטעט. אלע קענען מר. ראט און ער קען כמעט אלעמען אין איסט ניו יארק ווי אין בראנזוויל. זיין אסיסטענט וועט דארט זיין מר. אדאלף פריי, א אידישער יונגערמאן, וואס איז געווען מיט דער סטייט באנק א לאנגע צייט. ער האט אויך באזוכט אייראפא אלס דער באנק'ס פארטרעטער אין די אויסלענדישע געשעפטען.

דער נייער סטייט באנק ברענטש וועט שאפען א נייע עפאכע אין דער היסטאריע פון איסט ניו יארק. (*

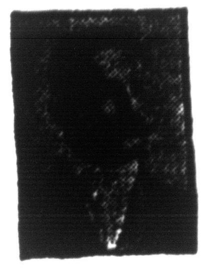

גרויסע עקאדעמיע פאר דעזיינינג און קאטינג, עמבראידערי דעזיינינג.

פראפ. א. ד'לעסיא

44 וו. 34טע סט.

322 לענאקס עוו. (126טע סט.)

קורסען פאר יונגע פרויען
פעטערן מייקינג,
סקעטשינג.
פעטערן־בוך $5.00

אייגענע עקזאמענירט מיט די בייעסטע אינסטרומענטען —

אין דר. בעקער'ס אפטיקעל אפיסעס נעהמט מען ניט קיין משענסעס, דערפאר איז עס זיכער, אז דר. בעקער'ס ברילען זיינען אן אמת'ע הילף פאר'ן אויג: זיי פערשטארקען די זעה־קראפט און בעפרייען דאס אויג פון אנשטרענגונג.

אלע ארביטען ווערען געטהאן אונטער דר. בעקער'ס פערזענליכער אויפזיכט, מיט דער גרעסטער פארזיכטיגקייט.

131—2טע עוועניו, קארנער 8טע סט.	1709 פיטקין עוו., ניר ראקאווי, בראנזוויל
215 איסט בראדוויי, נעבען קלינטאן סט.	895 פראספעקט עוו., נעבען 163טע, בראנקס
100 לענאקס עוו., צוו. 115־116טע סט.	2313 זיבעטע עוו., נעבען 136טע סט.
262 איסט פארדהאם ראוד, בראנקס	

אלע אפיסעס זיינען געשלאסען שבת, מיט דער אויסנאהמע פון די אפיסעס פון 100 לענאקס עוועניו און 131 סעקאנד עוועניו, קארנער 8טע סטריט.

Dr. BARNETT L. BECKER
OPTOMETRIST OPTICIAN

GERECHTIGKEIT—(JUSTICE)

גערעכטיגקייט

בצדקתי החזקתי ולא ארפנה (איוב, כ"ז, ו.)
זו מיין גערעכטיגקייט האלט איך זיך שטארק, און וועל איהר ניט אפלאזען.

ארבייטער פון אלע לענדער, פאראייניגט אייך, און די וועלט וועט זיין אייערע!

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידיס גארמענט װאירקערס יוניאן

Vol. V. No. 3. New York, Friday, January 19, 1923. פרייטאג, 19טען יאנואר, 1923. PRICE 3 CENTS

ב. שלעזינגער רעזיגנירט פון זיין אמט—זיין רעזיגניישאן אנגענומען פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד—א ספעציעלע קאנווענשאן דעם 15טען פעברואר אין באלטימאר

דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד פארטיילט די ארבייט צווישען אלע וויס־פרעזידענטען. — אלע אנגעפאנגענע ארגאניזאציאנס־קאמפיינס איבער'ן לאנד וועלען מיט דער גרעסטער ענערגיע פארגעזעצט ווערען. — אן אפיל צו די לאקאלס צו שאפען א גרויסען פאנד אויף אנצוגעהן מיט דער ארבייט. — זאלען די מיטגלידער זיך ניט לאזען אנציהען פון די „לינקע" יוניאן־שטערער וואס זוכען א געלעגענהייט צו צוברעכען די יוניאן! א ווארט פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד צו דער מיטגלידערשאפט.

לעצטען שבת, אויף דער צווייטער זיצונג פון דעם דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד אין מאנטרעאל, האט פרעזידענט שלעזינגער ענטשלאסען און אפיציעל רעזיגנירט אלס דער פרעזידענט פון דער אינטערנעשאנאל.

ער האט דערביי געהאלטען א לענגערע רעדע, און טאקע באלד נאך דעם האט ער פארלאזען די זיצונג.

ער האט אריינגעגעבען א שריפטליכע רעזיגנאציע וואס לייענט זיך ווי פאלגט:

„דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד, א. ל. ג. וו. י.

„גענאסען!

„מיט דעם גיב איך אייך איבער מיין רעזיגניישאן אלס פרעזידענט פון דער אינטערנעשאנאל ליידיס גארמענט ווארקערס יוניאן, און איך ווינש פון גאנצען הארצען, אז איהר זאלט זעהן, אז דאס זאל גלייך אריין אין קראפט.

„איך מאך דיזען שריט צוליב מיין שלעכטען געזונד־צושטאנד. די לעצטע צייט איז מיין געזונד געווארען אזוי אפגעשוואכט, אז עס איז געווארען אבסאלוט אוממעגליך, איך זאל קענען נאכקומען די פליכטען וואס זיינען פארבונדען מיט מיין אמט.

„עס איז איבעריג צו זאגען, אז איך האב די העכסטע אנערקענונג און טיפסטען רעספעקט פאר יעדען איינציגען פון אייך און אז איך וועל צו יעדער צייט זיין גרייט מיטצוהעלפען די באוועגונג אין אלגעמיין און באזונדערס אונזער באליבטע אינטערנעשאנאל ליידיס גארמענט ווארקערס יוניאן. איך וועל העלפען מיט ראט און טאט און אויף יעדען אנדערען וועג, וואס איהר וועט נאר פארלאנגען.

„מיט אמת ברידערליכען און הארציגען גרוס צו אייך, אלס די ערוועהלטע פיהרער פון די ארגאניזירטע ליידיס גארמענט ווארקערס פון אמעריקא, אזוי גוט ווי צו יעדען איינציגען פון אייער נאכפאלגערשאפט, בלייב איך, אייער

בענדזשאמין שלעזינגער."

דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד אויף זיין זיצונג, דעם 14טען יאנואר, אין דער פריה, האט נאך א גאנץ גרינדליכער דיסקוסיאן, אנגענומען מיט גרוים באדויערונג פרעזידענט שלעזינגער'ס צוריקציהען זיך פון זיין אמט, און אין דערזעלבער צייט געפאסט א באשלוס איינצורופען א ספעשעל קאנווענשאן אזוי גיך ווי מעגליך פאר די אויסוואהל פון א נייעם פרעזידענט פאר אונזער אינטערנעשאנאל. אויך איז גלייך ערוועהלט געווארען א קאמיטע פון דריי, אויף איבערצונעהמען דעם אפיס פון פרעזידענט און אנצוגעהן מיט דער ארבייט. די קאמיטע באשטעהט פון סעקרעטער־טרעזשורער אב. באראף, פון 1טען ווייס־פרעזידענט ס. נינפא און ווייס־פרעזידענט י. פיינבערג.

גלייכצייטיג האט דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד ארויסגעלאזען צו דער מיטגלידערשאפט דעם פאלגענדען אויפרוף:

ערקלערונג פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד

צו די מעמבערס פון דער אינטערנעשאנאל ליידיס גארמענט ווארקערס יוניאן.

ברידער און שוועסטער: —

פון דער טעגליכער פרעסע ווייסט איהר שוין, אז ברודער בענדזשאמין שלעזינגער, פרעזידענט פון דער אינטערנעשאנאל, האט ביים לעצטען מיטינג פון דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד אין מאנטרעאל, רעזיגנירט פון זיין אמט. דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד האט די רעזיגניישאן אנגענומען און די רעזיגניישאן איז שוין אריין אין קראפט.

עס איז גענויס איבעריג צו ערקלערען, אז די מעמבערס פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד האבען אנגענומען די רעזיגניישאן פון פרעזידענט שלעזינגער מיט א ווידער־ווילען און אז מיט דעם האבען זיי אויסגעדריקט נים נאר זייער אייגענעם סענטימענט, נאר אויך דעם סענטימענט פון די גרויסע מאסען ארבייטער, וועלכע זיינען מיטגלידער אין אונזער אינטערנעשאנאל יוניאן. די מעמבערס פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד האבען אנגענומען פרעזידענט שלעזינגער'ס רעזיגניישאן ערשט נאך דעם ווי זיי האבען זיך איבערצייגט, אז זיין צוזאמענגעבראכענער געזונט מאכט איהם אוממעגליך ווייטער צו טראגען די לאסט פון דער יוניאן און די גרויסע, שווערע פאראנטווארטליכקיים, מיט וועלכער זיין אמט אין דער אינטערנעשאנאל איז געווען פארבונדען. קיינער איז נים אזוי באקאנט מיט די גרויסע דינסטע, וואס פרעזידענט שלעזינגער האט געגעבען דער אינטערנעשאנאל אין די לעצטע 9 יאהר פון זיין גלענצענדער פיהרערשאפט, ווי עס זיינען באקאנט די מעמבערס פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד. קיינער איז נים אזוי באקאנט מיט דעם ווערט און אומשעצבארע ארבייט און מוטיגע פיהרערשאפט פון ברודער שלעזינגער, ווי דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד איז מיט דעם באקאנט, און קיינער פיהלט דערפאר נים אזוי טיף דעם פארלוסט, מיט דעם, וואס פרעזידענט שלעזינגער האט זיך צוריק־געצויגען פון דער הויפט פיהרערשאפט פון אונזער אינטערנעשאנאל, ווי עס פיהלט די דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד.

אבער, כאטש האבענדיג פאר זיך די ווירקליכקייט — אז פרעזידענט שלעזינגער איז נים מעהר אין אונזער פיהרערשאפט, — זיינען מיר אבער צופרידען פון דעם פאקט, וואס די 9 יאהר פון פרעזידענט שלעזינגער'ס פיהרערשאפט האט אויסגעשטעלט אונזער ארגאניזאציאן אזוי, אז מיר קאנען זאגען מיט'ן גאנצען הארצען, אז די מענער און פרויען, מעמבערס פון אונזער ארגאניזאציאן, זיינען גוט ערצויגען און זיינען וועלכסט באוואוסט פון זייערע אינטערעסען.

מיר זיינען צופרידען, וואס מיר קאנען אנווייזען מיט שטאלץ, אז אונזערע מעמבערס זיינען לאיאל צו דער יוניאן און האבען אין די לעצטע 9 יאהר געלערענט ווי צו פארטיידיגען מיט ווירדע זייערע לעבענס באדינגונגען און ווי צו זיין אקטיוו און קאנטראליר'ען דעם גורל פון דער יוניאן. און ווייל מיר ווייסען דאס אלעס, זיינען מיר איבערצייגט, אז אונזער גרויסע מיטגלידערשאפט וועט פארשטעהן צו באוואכען די לעבענס אינטערעסען פון זייער ארגאניזאציאן, ווי זיי האבען עס געטאן אלע יאהרען. מיר זיינען זיכער, אז אונזערע מעמבערס וועלען אלע מאל זיין גרייט צו קעמפען פאר די אינטערעסען פון דער ארגאניזאציאן, אזוי ווי זיי האבען עס געטאן אין דער פארגאנגענהייט. מיר זיינען זיכער, אז זיי וועלען אנהאלטען א שטארקען, פאראייניגטען און אומצוברעכבארען פראנט געגען יעדער אטאקע, געגען יעדען אנפאל און געגען יעדען פארזוך פון די שונאים פון אונזער יוניאן אזוי ווי זיי האבען עס געטאן ביז יעצט. און אט דאס וועט פיהרען אונזער ארגאניזאציאן צו ווייטערען פארשריט.

מיט דיזען גייסט און מיט דיזער האפנונג ווענדעט זיך דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד צו דער גרויסער מיטגלידערשאפט פון דער אינטערנעשאנאל מיט א רוף פאר ברידערליכע מיטארבייטערשאפט און אומאויפהערליכען סופארט. דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד האט געמאכט אלע צוגרייטונגען פארצוזעצען די פלענער און קאמפיינס פון דער אינטערנעשאנאל אין

(שלוס אויף זייט 16.)

ענטוזיאסטישער מיטינג ביי די ווייט־גודס ארבייטער לאקאל 62

די וויטגודס ווארקערס יוניאן, לאקאל 62, האט דינסטאג אווענט, 16טען יאנואר, געהאט א ענטוזיאסטישען דזשענעראל מעמבער מיטינג, אין בעטהאווען האל.

דער לאקאל פיהרט אן אן ארגאניזאציאנס־קאמפיין צו שאפען אין דעם טרייד א שטארקע ארגאניזאציע, א 100 פראצענט יוניאן, און דער דזשענעראל מעמבער מיטינג דינסטאג אווענט איז גערופען געווארען באקאנט צו מאכען די מיטגלידער פון דער יוניאן וואו עס האלט מיט דעם ארגאניזאציאנס־קאמפיין; וואס עס דארף נאך געטאן ווערען, צו דערפיהרען דעם ארגאניזאציאנס־קאמפיין צווישען די וויטגודס ארבייטער צו אן ערפאלג.

אויף דעם מיטינג זיינען אנוועזענד געוועזען צוויי געסט פון אונזער דזשענעראל אפיס, סעקרעטער־טרעזשורער אב. באראף און דזשענעראל ארגאנייזער ארטורא גיאווואניטי און זיי האבען געהאלטען ענטוזיאסטישע רעדעס וואס האט ארויסגערופען באגייסטערונג ביי די פילע מיידלאך, וואס האבען אנגעפילט די האל.

די רעדנער האבען מייסטערהאפט געשילדערט פאר די מיידלאך, ווי שלאגעדיג עס איז צו ארבייטען אין א סקעב־שאפ, און די מיטגלידער זיינען אויפגעפאדערט געווארען צו העלפען זייער יוניאן אנפיהרען דעם ארגאניזאציאנס־קאמפיין פאר א 100 פראצענט יוניאן, וואס וועט באדייטענד פארבעסערען זייער לאגע, וואס וועט שאפען בעסערע ארבייטס־באדינגונגען אין די וויטגודס שעפער.

ברודער אב. סניידער, דער מענע־

(שלוס אויף זייט 16)

אינהאלט־פארצייכניס

„גערעכטיגקייט" נומער 3.

זייט 2. די וואך — ג. ש.
זייט 3. וויכטיגע פאסירונגען אין דער רייןקאוטמאכער יוניאן לאקאל 20. — סעמיועל פרידמאן. מעדיצינישע פראגען. — דר. דזשארדזש מ. פריים.
זייט 4. א פאר ווערטער צו די מיטגלידער פון לאקאל 9. — ל. היימאן. עדיוקיישאנאל נאטיצען.
זייט 5. וואס טוט זיך אין די בראנזוויל קלאוק שעפער? — א. באבימש.
זייט 7. די וואס טאנצען נים. — אברהם רייזען. אויפ'ן האדסאן. — מ. ציגקין.
זייט 8. פון רעדאקטאר'ס נאטיץ־בוכעל.
זייט 9. דער מיטינג פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד. — ש. יאנאווסקי.
זייט 10. די פרוי אין דער אינדוסטרי. — ב. מיימאן. קורץ און שארף.
זייט 11. בריף פון פוילען. — דוד מייער. די האנט (געדיכט). — נפתלי גראס.
זייט 12. קורצע שמועסען. בעסער און בעסער (פעליעטאן). — ז. וויהלער.
זייט 13. — געזונדהייטס־פראגען. אדווערטייזמענטס.
זייט 14. דריי פראצענט קוויטירונגען פון די קלאוק־שעפער.
זייט 15. אדווערטייזמענטס.
זייט 16. שלוס פון זייט 1.

רעזולטאט פון וויסטמאכער רעפערענדום פאר'ן דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד

(שלוס פון זייט 1.)

אנגעשטעלט געווארען ספעציעלע ארגאנייזערס אנצופיהרען דעם ארגאניזאציאנס־קאמפיין. די ארבייט ווערט געטאן אינטער דער אויפזיכט פון דזשענעראל־ארגאנייזער פון דעם דזש. באארד, ברודער י. האכמאן.

דאנערשטאג א פארזאמלונג פון די שווארצע אין טרייד.

אין צוזאמענהאנג מיט דער ארגאניזאציאנס־ארבייט אין טרייד ווערט איינגערופען א ספעציעלער מיטינג פון די שווארצע פרויען און מיידלעך וואס ארבייטען אין די וויסט און דרעס שעפער. אמאל זיינען אין די וויסט און דרעס שעפער פון ניו יארק געווען בלויז איינצעלנע שווארצע ארבייטערינס. אין דער לעצטער צייט אבער האבען זיי זיך א סך פארמעהרט און די יוניאן טוט אלץ וואס זי קאן זיי צו ארגאניזירען, זיי זאלען נים ארבייטען פאר ביליגער ווי עס ארבייטען די ווייסע.

פאר נעקסטען דאנערשטאג אווענט, דעם 18טען יאנואר, רופט די יוניאן א ספעציעלע פארזאמלונג אין ניו דאגלאס האל, 142טע סטריט און 7טע עוועניו, פאר די שווארצע ארבייטערינס אין דעם טרייד. דער מיטינג ווערט גערופען אין דער געגענד וואו זיי וואוינען, זיי זאלען נים האבען קיין שוועריגקייטען צו קומען אויף דער פארזאמלונג.

ברודער מאקאיו, דער סעקרעטער פון דעם וויסט דזשאינט באארד, בעט אונז באקאנט צו מאכען, דאס אלע טשערלייט און טשערליידיס פון די וויסט און דרעס שעפער זיינען אויפגעפאדערט צו ריידען מיט די שווארצע ארבייטער אין די שעפער וועגען דער פארזאמלונג, און ווירקען אויף זיי, זיי זאלען געהן צו דער פארזאמלונג, וואס ווערט ספעציעל פאר זיי גערופען.

גוטע רעדנער וועלען אדרעסירען די פארזאמלונג. זאלען די טשערלייט און טשערליידיס טאן זייער פליכט! זאלען זיי העלפען מאכען די פארזאמלונג פאר אן ערפאלג. זאלען זיי העלפען אפשטעלען אין די שעפער די קאנקורענץ צווישען די שווארצע און די ווייסע ארבייטער.

א היים פאר ארבעטער

ווילט איהר זיך געפינען אין א ראדיקאלע אטמאספערע און אויך האבען פרישע און גוטע שפייז, א ליכטיגען צימער מיט סטים היט און מיט עלעקטריק —

ראן ווענדעט זיך צום מענעדזשער פון דער ארבייטער קאאפעראטיווע הויז

1786 LEXINGTON AVE., Cor. 111th St., NEW YORK

ווארום א'הר דארפט ווערען א דעפאזיטאר אין

די סטייט באנק

ערשטענס — די סטייט באנק איז די עלטסטע און גרעסטע אידישע בייגקינג אינסטיטושאן אין דיזער שטאדט, וואס איז די גרעסטע אין דער וועלט.

צווייטענס — די סטייט באנק איז א מעמבער פון די ניו יארק קליירינג הויז אסאסיאיישאן.

דריטענס — די סטייט באנק ריסארסעס בעטרעפען איבער

$96,000,000.00

פערטענס — די סטייט באנק האט ברענטשעס אין יעדען וויכטיגען אידישען קאמערציעלען און רעזידענץ דיסטריקט. איהר דארפט נים פארלירען קיין צייט ווען איהר ווילט טאן אייער בייגקינג ביזנעס מיט דיזען גרויסען אינסטיטושאן.

פינפטענס — די סטייט באנק האט אלע מעגליכקייטען פיר'ן ביזנעסמאן און פאר'ן ארבייטער. גרויסע אדער קליינע דעפאזיטארס ווערען אלע באהאנדעלט מיט דער זעלבער העפליכקייט.

זעקסטענס — די סטייט באנק האט ביזנעס פערבינדונגען מיט יעדע גרויסע שטאדט אין דער וועלט. אויב איהר זיינט אן אימפארטער, אן עקספארטער, אדער איהר ווילט שיקען געלד צו אייערע קרובים אין אייראפא, וועט איהר עס דורך אונז אם בעסטען קענען דורכפיהרען.

זיבעטענס — די סטייט באנק גים צו א נייע רייכע בלאט צו איהר היסטארי. דעם 2טען יאנואר, 1923, וועט די סטייט באנק עפענען א נייעם ברענטש,

קארנער בלעיק און וואן סיקלען עוו., ברוקלין

אלע זיינען געלאדען צו קומען אנקוקען די פראכטפולע באנק וואס מיר האבען אויסגעבוים פאר די איסט ניו־יארקער אידען.

אכטענס — געלד וואס וועט דעפאזירט ווערען אם אדער בעפאר דעם 13טען יאנואר וועט קריגען אינטערעסט פון 1טען יאנואר.

THE STATE BANK

374-378 GRAND STREET, NEW YORK

BRANCHES:

100 Essex Street,
Fifth Avenue & 30th Street
1400 Fifth Avenue,
158th St. & Westchester Av., Bronx
Graham Av. & Varet St., Brooklyn
Pitkin & Stone Aves., Brooklyn
Blake & Van Sicklen Aves., Brooklyn